

309627

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 7

జనవరి 1920 వ సంవత్సరం మేనెల 25 తేది మంగళవారం

No. 45.

సంవిత్త ౪౫

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

06-0839

అంతా కలిసి పనిచేసి
మన దేశాన్ని మెరుగు
చేయాలి అని కోరుకుంటున్నా
మన దేశాన్ని మెరుగు
చేయాలి అని కోరుకుంటున్నా

Page 34 010-0 4/10/03

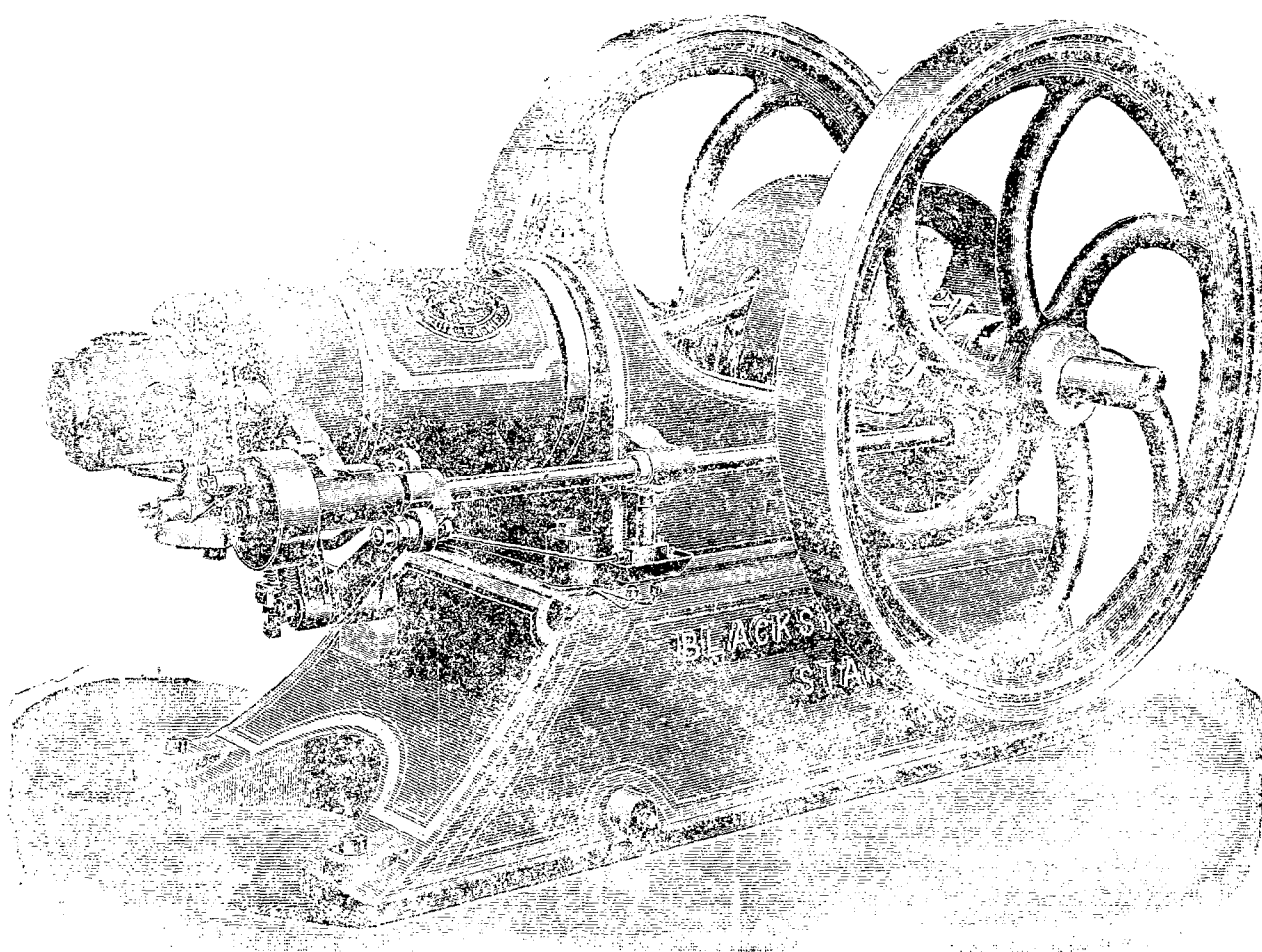
Wright, John 0-12.0

0-6.1

Modèle 7-20 0-2.0

உயர்வு, தாழ்வு, திசை, திசை,

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

బాక్స్ సోను ఆయిల్ ఇంజనూలు.

విశేషాలు: ఈ కంటే మున్నగు చమురులు మరలొసేది ఎంతవరకు తెలుసుకోవాలి.

4452

ఈ రాజ్యమునా ఆచారములు వ్రాతపూర్వము వినిపించుచున్నవి. అందుననుకూలముగా ఉండి
 పుట్టినిట్టివని, ఈ ర్మియును వివరములనును భరణమును నడచుచు వాడుక

தமிழ் மொழி :

మార్గము నన్ను & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్.

35 36 37 38 39 40

శం. 9, శివశంకరలను బోధి, మృదానం.

బొంబాయి, కేజవాడ, లాహోర్, తంజావూరు

అం ద దేశ వ తి క వం ద.

12 జనాభా వివరాలు 18-0-0

6 55-32000-10 9-0-0

3 May 1950 4-8-0

1 మా ప్రయత్నము 1.2.0

అంధకారవత్రిక శంకా.

12-20-50 3-0-0

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రకాశికా పాఠము

వీర వేద్యునితో

హారోటోనును (2140)

గురించి బాగుగా తెలియును. అఖిలేన వృత్త
మలు, స్త్రీలు అజాగ్రత్తచే హాగ్వాళొన జల
మును శీఘ్రముననే పొందవచ్చును. అప్పుక దీనిని
వాడును.

మతి మందులవాళ్ళలోను ఇది వెలకు చొరకును.

విశ్వావేద్యుని

తైపు సోజను అను దివ్యోపధము

అతిమూలమునకు పేదపోయినదని తెలియును. ఇది మిక్కిలి శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినందున ఈవ్యాధిగలవానికి మంచిగుణము నిచ్చును, మీ నెద్యుని ఫలహా అడుగుదు.

అన్ని మందిని ఒకే పాత్రలో దొరకును,

G. W. Carnrick Co., NEWYORK.

అవ్యతాంజనం దీపోవారి క్షేపణధారయమునందు అవ్యతాంజనం, తామరలైలము, మోక్షినిలైలము, వంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరములగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

నోటీసు.

1. తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానములకు 1330 ఫసలీకి యీక్రింద వివరించిన మేలురఖం వస్తువులు సరఫరాచేయుటకు (నెయ్యి మినహా) మాదిరిలుసహా సీలువేయబడిన కవర్లలో టెండర్లు అడుగున సంతకము చేసినవారికి 1920 సంవత్సరం జూన్ 6-వ తేది లోపున చేరునట్లు పంపుకొనవలయును.

వస్తువుల పేర్లు. అందాజుగా ఒక సంవత్సరము నకు కావలసిన సరఫరా మొత్తం.
1. కన్నూరి 165 వరహాల యెత్తు.
2. కంకుపపువ్వు 69 శేర్లు—(శేరు 1-కి తు 24-వో) 62048 శేర్లు.
3. నెయ్యి 196953 కొలకశేర్లు.
4. నెలూరు బియ్యం 196953 కొలకశేర్లు.

టెండరుయొక్క షరతులు.

ప్రతి టెండరు 100 రూపాయల ధరావత్తుతో పంపబడవలెను.

టెండరు అంగీకరించబడినదను ఆర్డరు దేవస్థానం కచ్చేరినుంచి టెండరు చేసినవారికి చేరిన 10 దినములలోగా మొదట చెల్లించివుండు డిపాజిట్టు మొత్తం 100 రూపాయలు గాక సంవత్సరమునకు సరాఫరాచేయుటకు ఒప్పుకొనిన ప్రజ్ఞాయించు పరిమాణం సామానులయొక్క కిమ్మత్తుపై 100-కి రు 5-0-0 వంతున ఏర్పడు మొత్తం మొదటి డిపాజిట్టుతోసహా సరిపాట్లట్టు మొత్తమును ధరావత్తుగా చెల్లించి ప్రాంపుకాగితములో క్రింద వివరించు షరతులప్రకారం సప్లయిచేయుటకు అంగీకరించబడిన ధరలుసహా ఖరారునామా వ్రాసి యివ్వవలయును.

ధరావత్తు సొమ్ముకు వడ్డీ యివ్వబడ చాలదు. కంట్రాక్టుకాలము పూర్తిఅయిన తరువాత కంట్రాక్టు దవల్ల వివిధమైన ఖాకీ దేవస్థానమునకు లేనంతట ధరావత్తు వాపసు యివ్వబడును.

అంగీకరింపబడిన టెండరుయొక్క ధరావత్తు టెండర్లు ఫయిసలాతి అయిన వెంటనే వాపసు యివ్వబడును.

నెయ్యి మినహా తక్కిన సామానులయొక్క అంగీకరింపబడిన మాదిరిలు గ్లాసుసీసాయిలలో పుంచబడి దేవస్థానము యొక్కయు కంట్రాక్టరు యొక్కయు శీర్షువేయబడి దేవస్థానం కచ్చేరిలో నిలువచేయబడును.

2. దేవస్థానమునకు 1330 ఫసలీకి కావలసిన అడుగున వివరించిన మేలు రఖం సామానులను సరఫరాచేయు హక్కును 1920 సం॥ రం జూన్ నెల 7-వ తేది మధ్యాహ్నమున్ను ఆ వెంటబడి రోజులలోనున్న దేవస్థానం కచ్చేరివద్ద యాలం వేయబడును.

సామానులవివరం. అందాజుగా ఒక సంవత్సరము నకు కావలసిన మొత్తం.
1. తెనాలి బియ్యం 150000 శేర్లు కొల్ల
2. యేనుగుల బియ్యం 16470 కొల్లశేర్లు
(శేరు 1-కి తు 80-వో)

3. పెసలు	9886	"
4. పెసలపప్పు	1000	"
5. శనగలు	8080	"
6. శనగపప్పు	1490	"
7. ఉడ్లులు	7109	"
8. ఉడ్డిపప్పు	38	"
9. నూగులూసె	55724 తూనికశేర్లు	"
10. చింతపండు	15847	"
11. బెల్లం	84734	"
12. చక్కెర	18882	"
13. ఆముదం	680	"
14. పచ్చకర్రురం	101	"
15. పునుగుచట్టం	108	"
16. కిరసనాయలు	816 డబ్బాలు.	"

యంకాయితర చిల్లరసామానులు వీల్లయొక్క వివరం యాలముకాలములో తెలుపబడును.

శ్రీవిచారణకర్తలవారి మంజూరు పుత్తర్వులకు లోబడి దేవస్థానం ఆఫీసు డివాన్ పేషార్ల వారివల్ల యాలం జరుపబడును.

యాలములో సవాల్ చేయుటకు తాము అర్హులగుటకుగాను సవాల్ చేయ కోరువారు నఫరు 1-కి (100) రూపాయలు డిపాజిట్టు చెల్లించవలయును. యాలంలో కోనుగోలుచేయని పాటదార్ల డిపాజిట్టు మొత్తమును యాలం ముగింపు అయిన తోడనే వాపసు యియ్యబడును. యాలంఖాయం చేయబడిన పాటదార్ల యాలం మంజూరు అయిన 10 దినాలలోగా తాము మొదట చెల్లించిన డిపాజిట్టు మొత్తము 100 రూ॥లు గాక సంవత్సరము నకు సరఫరాచేయుటకు ఒప్పుకొనిన ఉజ్జాయింపు పరిమాణం సామానులయొక్క కిమ్మత్తుపై 100-కి రు 5-0-0 వంతున ఏర్పడే మొత్తము మొదట డిపాజిట్టుతో సహా సరిపాట్లట్టు మొత్తమును ధరావత్తుగా చెల్లించవలసినది.

సరఫరాచేయునట్లు పూనుకొన్నందుకు యీ క్రింద వివరించిన షరతుల ప్రకారం ప్రాంపుకాగితం మీద అంగీకరింపబడిన ధరలు సహా ఖరారునామా వ్రాసి యివ్వవలయును.

నెయ్యి సరఫరాచేయుటకు ఆగ్రిమెంటు షరతులు.

1. తిరుపతి దేవస్థానం కచ్చేరినుంచి యియ్యబడే ఆర్డర్లప్రకారం ఉజ్జాయింపుతో నిమిత్తం లేకుండా మేలురకం నెయ్యి డబ్బాలలో తెచ్చి దేవస్థానం కచ్చేరివద్ద సరఫరా చేయవలయును. ఖాకీ డబ్బాలు నెయ్యి పుచ్చుకొనిన 2-3 రోజులలోగా వాపసు యియ్యబడును.

2. నెయ్యి అంతయు కరిగించిగాని మరియొక విధముగా గాని దేవస్థానం అముల్ దాన్ వల్ల గాని లేక డివాన్ పేషార్ల వారివల్ల గాని పరీక్షచేయబడి అంగీకరింపబడిన తరువాత దేవస్థానం త్రాసు గుండ్లతో తూనికనెయ్యబడి దేవస్థానంవారివల్ల తీసుకొనబడును. అంగీకరింపబడిన నెయ్యికి దేవస్థానమునుండి ఏవిధమైన ఖర్చున్ను యివ్వబడజాలదు. నెయ్యి పరీక్షచేయడములో తరుగులకు ఏవిధమైన ముజరాయున్ను యివ్వబడజాలదు.

నెయ్యి పరీక్షచేసి రకమును నిర్ధారణచేయడములో డివాన్ పేషార్ల వారియొక్క తీర్మానమే ఆఖరు.

3. కంట్రాక్టరుకు తిరుపతిలో ఒక అంగడి ఒక యేజంటున్ను పుండవలెను. 24 ఘంటల నోటీసులో సప్లయిచేయుటకు తగిన ప్లాకు ఏర్పాడున్ను హాజరు పుంచుకోవలెను.

4. మంచీరకం నెయ్యి సకాలములో కావలసినంత సరఫరా చేయనంతట కంట్రాక్టరుకు నోటీసు యివ్వకనే బజారులో దేవస్థానంవల్ల ఖరీదుచేయబడి ఆ ఖరారువల్ల దేవస్థానమునకు కలుగు నష్టమున్ను ఇదిగాక శ్రీ విచారణకర్తల వారివలన విధింపబడే అపరాధమునున్ను కంట్రాక్టరు ఏవిధమైన ఆక్షేపణ చెప్పక దేవస్థానమునకు చెల్లించవలయును.

5. శ్రీ విచారణకర్తలవారి లిఖితమూలమైన పుత్తరువులు లేకుండా కంట్రాక్టును ఇతరులకు ట్రాన్సుఫర్ చేయకూడదు.

6. ఒక నెలలో సప్లయిచేయు నెయ్యి ఖరీదుకు బిల్లు కంట్రాక్టరు మరుసటి నెలలో దాఖల్ చేసుకొనవలెను. దాఖల్ చేసిన 10 రోజుల లోగా బిల్లుకు సొమ్ము యివ్వబడును.

ఇతర వస్తువులు సరఫరా చేయుటకు ఆగ్రిమెంటు షరతులు.

1. ఉజ్జాయింపు మొత్తములతో నిమిత్తము లేకుండా దేవస్థానం కచ్చేరినుండి యివ్వబడు ఆర్డర్ల ప్రకారం దేవస్థానం కచ్చేరివద్ద కావలసిన సామానులు కంట్రాక్టరు సరఫరా చేయవలయును.

2. ఈ వస్తువులు దేవస్థానం అముల్ దారు వారివల్లగాని డివాన్ పేషార్ల వారివల్లగాని పరీక్ష చేయబడి అంగీకరింపబడిన తరువాత దేవస్థానం త్రాసుగుండ్లు పట్టు కాలు తూములతో తూనిక కొల్లవేసుకొని దేవస్థానం వారివల్ల తీసుకొనబడును. వస్తువులు పరీక్షచేయడములో తరుగులకు ఏవిధ ఖర్చున్ను యివ్వబడజాలదు. అంగీకరింపబడిన ఖర్చులకు ఏవిధమైన ముజరాయున్ను యివ్వబడజాలదు. వస్తువులయొక్క రకము నిర్ధారణకు దేవస్థానం డివాన్ పేషార్ల వారి యొక్క తీర్మానమే ఆఖరు.

3. కంట్రాక్టరుకు తిరుపతిలో ఒక అంగడి ఒక యేజంటున్ను పుండవలెను. 24 ఘంటల నోటీసులో సప్లయి చేయుటకు తగిన ప్లాకు ఏర్పాడున్ను హాజరు పుంచుకొనవలెను.

4. మంచీరకం సామానులు సకాలములో కావలసినంత సరఫరా చేయనంతట కంట్రాక్టరుకు నోటీసు యివ్వకనే బజారులో దేవస్థానం వారివల్ల ఖరీదుచేయబడి ఆ ఖరీదువల్ల దేవస్థానమునకు కలుగు నష్టమున్ను ఇదిగాక శ్రీ విచారణకర్తలవారివలన విధింపబడే అపరాధమునున్ను కంట్రాక్టరు ఏవిధమైన ఆక్షేపణ చెప్పక దేవస్థానమునకు చెల్లించవలయును.

5. శ్రీ విచారణకర్తలవారి లిఖితమూలమైన పుత్తరువులు లేకుండా కంట్రాక్టును ఇతరులకు ట్రాన్సుఫర్ చేయకూడదు.

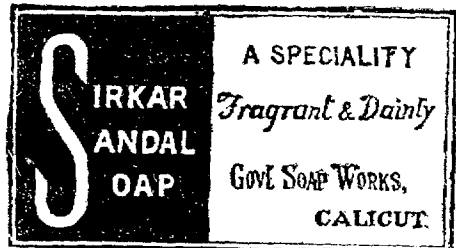
6. ఒక నెలలో సప్లయి చేయు సామానుల ఖరీదుకు బిల్లు కంట్రాక్టరు మరుసటి నెలలో దాఖల్ చేసుకొనవలెను. దాఖల్ చేసిన 10 రోజుల లోగా బిల్లుకు సొమ్ము యివ్వబడును.

తిరుపతి, } శ్రీ మహాంతు ప్రయాగ దాస్టీవారు,
14-5-20. } తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానముల విచారణకర్తలవారు.

క్రొత్తసరకు ధరలు

హాటర్ మెక్ శీర్షి 8-8-0	స్వాక్ 5-0-0
కామరాక్ శీర్షి 8-8-0	క్రాకర్ల డి. 8-0-0
నెయ్యి 210 8-0-0	డిప్ బంగారు పాళీ 1-8-0
డిప్ కంపాక్ట్ 8-12-0	తెండ్లి కీర్తి 0-14-0

గిరి బ్రదర్లు, స్టేషనరీ, ట్రిప్లికేట్, మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగవృక్షి, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, మండ్రాక్షరము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికాదేశ చిట్టచేత రచనాను బిత్రిత నిరీక్షింపబడిన గలవు. ఇంకేగాక మనుష్యుల మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, శివముతో సమాధియగుట, కరీములైన కలకాయచేత మాటలాడించుట, భూమిపై గజములెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేటిక్ చేయగలవారి క్లాస్సికల్ యిచ్చుచున్నాను. దీని ధర 4-0-0 రూ॥లు. (2118)
పి. ఆర్. జనార్దనం గారయ్యారు,
(688) బంగోలు, గుంటూరు జిల్లా

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లయనభ

మహానందిలో సమావేశమగుట

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షక, అధ్యక్షకోవన్యాసములు

(మా క్రతినిధి యొద్దనుండి)

మహానంది, మే 18:—

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షకోవన్యాసము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు తురగపాటి పూర్ణచంద్ర చంద్రరావు పంతులుగారి యాపన్యాసము:—

శ్రీకరంబగు విజయవాటికయందు దుర్గామహాదేవకృపా కటాక్షవీక్షణలచే ప్రాచుర్యంబిచ్చి శ్రేణిమండే అభ్యుదయి పలుపట్టణముల మన్నన లంది, గడిచినవత్సరమున రాజధాని నగరమున రాజప్రతినిధిసన్మానముకూడ పొంది యీ మహానంది క్షేత్రాధినాథుడగు నందిశ్వరుని ఆశీర్వాదము నొందుటకో యన, నీ పుణ్యస్థలమున, సమావేశమగుచున్న ఆరవ ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సభకై ఏలేంచిన ప్రతినిధులందరికి స్వాగత మొసంగుటకు నాకంతయు సంతోషమగుచున్నది. ఇచ్చట చెప్ప నవసరములేని కొన్ని యభ్యుదయచే ప్రతినిధుల సౌకర్యములను, మే మెంతమాత్రము తృప్తికరముగా నొనగూర్చు లేకపోయినందులకు మిక్కిలి భిన్నులమగుచున్న ఆహ్వాన సంఘపక్షమున, మాలోపముల నన్నిటిని మన్నించి మాహృదయభార్యక స్వాగతమే మీరు ప్రతిభార్యకముగా నంగీకరించి మమ్ము ధన్యుల జేయ వేచుచున్నాను.

శిలాదుడను బ్రాహ్మణుడు మహాజీవునికై యీ మహారణ్యమున ఘోరతప మొనరించెననియు, ఆకాలమున శిలలే ఆరవస్థి ఆహారముగా గొనియుండుటచేత అతనికి శిలాదుడను పేరు సాధకమాయెననియు, పరమేశ్వరుడు అతని కీచోట, ప్రత్యక్షమగుటచే అప్పటినుండియు, మాప్రజేశము మహాక్షేత్రముగా, ప్రసిద్ధిచెందెననియు కొంతకాల మా మునీశ్వరుడు ఇచ్చట మహాదేవు నారాధించుచుండి పిమ్మట మహానందుడను పేరుతో ప్రచురణమున చేరి యాశ్వరసాయుజ్యమును, పొందె ననియు, స్థలపురాణము చెప్పుచున్నది. ఇచ్చటి ప్రకృతిసౌందర్యము, సావంతమగుభూమి, పుష్ప ఫల భోజితంబగు వృక్షరాజములు, అన్నిటికన్న శుద్ధస్ఫటికమును మరపించుస్వచ్ఛమగు నుదకమును, యీ క్షేత్రమునకు విలంబలేనిధనమై యాత్రికుల నందరను, ఆనందాన్ని నోలలాడించుచుండు విషయము, మీరిచ్చుటకు వచ్చినప్పటినుండి, స్వయముగా తిలకించి యే యుందురుగదా!

మామండలమున గ్రంథాలయోద్యమము శ్రేణివాక్యల యందుండి యున్నది. అయిదుసంవత్సరములక్రింద కర్నూలు నగరమున నుండలరాజకీయసభ జరుగుచుండ, ఆసభకు ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయపక్షమున, శ్రీయుత ఆచార్యుల నెంకటరమణయ్య పంతులుగారును, గోపరాజు బ్రహ్మానందమగారును దయచేసి గ్రంథాలయోద్యమము నీమండలమున వ్యాప్తిచేయుటకుగూర్చిన తీర్మాన మొకటి సభయెదుటకు తెలియటకు ప్రయత్నించిరి. ఆంధ్రదేశ్య మనుపేరు విన్నవోడనే గుండెల వియుచున్న ఆసభ్యులలో కొందరు ఆంధ్రదేశ్యము కామరూపిణి, నేణునేణు వన్నె విన్నెలలో ఈయద్యమము ఎన్నియో ఆకాశముల జనులను ప్రమింపజేయుచుండును. ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమము ఆంధ్రదేశ్యముయొక్క అంతయే గాన ఆంధ్రదేశ్యమునకు మనమెట్లు చోటుబొందుగదో ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమావలంబులకు మాడ మన మెట్టిపోతావామని నొసంగరాదు" అని ఎలుగెత్తి సభలో ఘోషించిరి. అట్టిఘోషలన్నియు రానురాను తగ్గి ఈమండలమున ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసభయే గాక ఆంధ్రమహాసభకూడ ఏకకాలముననే ఈ మహాక్షేత్రమున సమావేశమగుట ఆంధ్రదేశుపేరు పొందిన ఎవరికి సంతోషకరమున ప్రేత్సాసాకరమును కావలెను?

మన యద్యమమున మొట్టమొదట ప్రజలు ఆసాదరభావముతో నూనుచుండిరి. ఆదేశ గడచి కేవలము విరుద్ధభావముతో నూనుకాలముకూడ గడపితిమి. ఇప్పుడు మనయద్యమము నెట్లయిన పురులు తుపకులకు తుపకరించునట్లు స్వాధీనభర్తృత్వమున నెడిదేశ కిన్నుడు మనమువచ్చితిమి. ఇట్టితరి మనము జాగరూకతతో ఏనూత్రముల ననుసరించి మన మీ యద్యమము నడపవలయునో నిర్ణయించుకొనుట మనకు ముఖ్యమగుదధి.

దొరతనమునారు ఈసంవత్సరపు బడ్జెట్టులో ఆంధ్రనాయకులగు శ్రీయుత గో. కొండావేంకటస్వామ్యపంతులుగారి కోరికమీద రూ. 20,000 లకు గ్రంథాలయోద్యమప్రచారణకై యిచ్చియుండిరిని మీకు తెలిసినదనుమే. ఈ సొమ్మును పంపిణీవిధానమునుగూర్చి మనము దొంతననువారికి సలహా నియమనీ యున్నది.

గ్రంథాలయోద్యమప్రచారణకొరకై మనసభ యొకటి యే చేయుకృషిమాత్రము చాలదు. ఈసభ ప్రారంభమైనది మొదలు ఈసభకు ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘము స్థాయి సంఘముగా నేర్పడి అందుకు సంబంధించిన విధులను నిర్వర్తించుచున్నది. బెజవాడరామమోహన ధర్మపుస్తకబంధాగారము ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘ కేంద్రగ్రంథాలయముగా విశాఖపట్టణముననిర్మాణము చేయబడినది. జిల్లా కేంద్ర గ్రంథాలయములు ఏర్పడి ఎవరిజిల్లాలో వారు ఆద్యమప్రచారమును చేయవలసియున్నది. ఈసభ ఇక్కడమాడుటకు ఫలితముగ ఈక్షేత్రాధినాథుని వర్తసాదముచే మామండలమున గూడ గ్రంథాలయోద్యమము దట్టముగా వ్యాంతుటకు నేను కోరుచున్నాను.

ఈమండువేసవిలో మాతాతీర్థము సంగీకరించి పలుకన్దుముల పాలై ఇచట కేలేంచిన మీకందరకు తిరిగి స్వాగత మిచ్చుచు మీసకు ఆగ్రాసవాధిపతిని నిర్ణయించుకొనుటకు మిమ్మును కోరుచు నింతటితో విరమించుచున్నాను.

* * * *

మహానంది, మే 18:—

అధ్యక్షకోవన్యాసము

అధ్యక్షులగు చిలుకూరి వీరభద్రరావు పంతులుగారి యాపన్యాసము.

ఆంధ్రదేశ్యక్షేత్రము

ఆంధ్ర దేశమునందనంత ముఖముల ప్రకాశించుచున్న యాంధ్రదేశ్యక్షేత్రప్రభాద కాంతుల జ్ఞాన తిమింగులును పాఠశ్రోలును నాంధ్రులలో నవినోత్సాహమును, నవీన సంకల్పములను నవీనప్రయత్నములను వికసింపజేయు చున్న కనుమట యాద్రోతరులయిన భారతీయులు సహితము విశ్వసించుచున్నారు.

మన భరతవర్షము వివిధములైన భిన్నభిన్నముల నిలయమై యున్నదనుట మరువరాదు. అట్టి వ్యక్తులలో నొక్కటి యగు నాంధ్రదేశ్యక్షేత్రము నిన్న నేడు జనించినదిగాక యిప్పుటికి రెండువేల యేనుగు సంవత్సరముల క్రితమేయుదయించి తదితర భారతీయ వ్యక్తిత్వములకంటె గుణశీలముల యందును, సంకల్పములయందును భిన్నమైనదై భరతఖండమునందు సురక్షితమయి యెప్పుడున్నది. ఇట్టి వివిధవ్యక్తుల వికాసంబును, వికాసవంతంబులైన నానాభివృద్ధుల సమ్మేళనంబులను భారత జాతీయ తత్వాధిముగ గ్రహింపగల ధీవిశాలు రాంధ్రదేశ్యక్షేత్ర సంరక్షణ పోషణపాలనములు ధర్మమార్గమతిక్రమించుట కా దనియు, భరతవర్షభివృద్ధియసాధనములనియు గ్రహింపకపోరు. ఆంధ్రదేశ్యక్షేత్ర ప్రభోధప్రథములైన సకలోద్యమములు నాంధ్రోద్యమగర్భస్థములై యాంధ్రమహా జనసత్తయందు కేంద్రీకృతములై యున్నవి.

ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమము

అట్టి యద్యమములలో ప్రథమమున గణింపఁ దగినది యాంధ్రగ్రంథాలయోద్యమము. ఇది యన్నిటికంటె బునాదివంటిది. దీనినిగూర్చి యాజన యాంధ్రదేశ్యగ్రంథాలయ సభ కధ్యక్షులుగా నుండినవారును, ఆంధ్రదేశ్యసిద్ధినిగాంచినవారు నయన బ్రహ్మశ్రీ నూరి వేంకటనరసింహ శాస్త్రిగారు.

"శ్రీ లింగాదేవు విజయవాటికయందు కృష్ణవేణి దూదిపొల్లుడుప, రాజరాజనరేంద్రపురమున గౌతమి చనుజేప నెల్లూరు పురమున, వెన్న అంగరత్నలుపెట్టి అభ్యంగన మొనర్చి యందగింప, బారున విశాఖపట్టణముల ప్రథమాన్నపాకేన మొనర్చి, ఇందుక మెతుకు గతుకనేర్చి శిశుత్వముగడపి, యావన ప్రాదుర్భావమున సర్వకలా పరిపూర్ణయై, సమానులలో నుత్తమ స్థానము నలంకరించుటకో యన నాంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమము విశ్వవిద్యాలయ స్థానమున రాజధానియు నైన చెన్న పురిచేత" నని వాక్రుచ్చియున్నారు.

సర్వకలా పరిపూర్ణయై యావనప్రాదుర్భావమున నున్న యీయాంధ్రగ్రంథాలయోద్యమ మిపుడు కళ్యాణసిద్ధిని గోరి ప్రచురణకాధిపతియైన మహానందిశ్వరుని వన ప్రసాదమును బడయుటకై యీపుష్కరపర్వకాలమున నీపుణ్యక్షేత్రమునకు విచ్చేసి మీ మహాదాశీర్వాదమునకై వీక్షించు చున్నది. మీర తిదివ్యక్షేత్రమును సందర్శించుటచేత నేడు మీహృదయములు పవిత్రములగుచున్నవి. మీపవిత్రహృదయములతో నొక్కమాటు దీనింపుడు. మీమహాదాశీర్వాదన బలముతో మహానందిశ్వరుని వర్తసాదమును బడసి కళ్యాణసిద్ధినిగాంచి యాంధ్రగ్రంథాలయోద్యమము తనకళ్యాణ విజయగీతము నాంధ్రదేశమున నింటింటి వినింపుచు ప్రత్యాంధ్రుని జీవితమును పవిత్రంతో మొనరిగను, పురుషార్థసాధక మొనరిగను జేసి యాంధ్రులకు భరత విశేషము కాగలదు. ఈనవీనశతమున మనదేశమునందలి సకలోద్యమములకు మూలపురుషుం డనఁదగి కీర్తి శేఖరయిన సంస్కర్తలు వీరేశలింగము పంతులుగారు తమ స్వీయచరిత్రమునం దిట్లు వ్రాసి యున్నారు

రుని వర్తసాదమును బడసి కళ్యాణసిద్ధినిగాంచి యాంధ్రగ్రంథాలయోద్యమము తనకళ్యాణ విజయగీతము నాంధ్రదేశమున నింటింటి వినింపుచు ప్రత్యాంధ్రుని జీవితమును పవిత్రంతో మొనరిగను, పురుషార్థసాధక మొనరిగను జేసి యాంధ్రులకు భరత విశేషము కాగలదు. ఈనవీనశతమున మనదేశమునందలి సకలోద్యమములకు మూలపురుషుం డనఁదగి కీర్తి శేఖరయిన సంస్కర్తలు వీరేశలింగము పంతులుగారు తమ స్వీయచరిత్రమునం దిట్లు వ్రాసి యున్నారు

అధ్యక్షతాత్విక బూర్గులు మన యాంధ్రదేశమున గ్రంథ సంపాదన మంతకవ్యముగ నుండెనో యీక్రింది కథనలను మీకు విశేషము కాగలదు. ఈనవీనశతమున మనదేశమునందలి సకలోద్యమములకు మూలపురుషుం డనఁదగి కీర్తి శేఖరయిన సంస్కర్తలు వీరేశలింగము పంతులుగారు తమ స్వీయచరిత్రమునం దిట్లు వ్రాసి యున్నారు

"ఆంధ్రకావ్యములలో నెల్లమువసుచరిత్ర ముత్తమమైనదని పలువురు చెప్పుచున్నది. అందుచేత నానిని నేలగునైనఁ జదువవలెనని నామన ముప్పిర్మూరఁ జొచ్చెను. మాయంటఁ గల తాటాకుల పుస్తకముల నెల్లను విప్పిచూచితిని గాని చరిత్ర మందు గానరాలేదు. అప్పు డేమి చేయుటకును తోచ వాడనయి, నాతల్లిసకుగునూ, మామనూ యన్న సందేహముచే జోలాంకూశన మానుడనై కొన్ని దినములు నాలో నేను తలపోసి, తుదకు సాహసముచేసి యొక నాడు మెల్లగా నామెను దామఁబోయి వసుచరిత్రమును కొని నెట్టుమని నీనముగా నేడితిని. అది నాపాత్రపుస్తకము కాదని యెఱిగినదయి యామె నాకోరికను చెల్లింపక నిరాకరించెను. ఇట్లా భంగము నొందిన వాడనైనను నిరాశఁ జెంది యూరకుండక యేలాగుననైనను వసుచరిత్రమును గొనివచ్చున వలయునని నిశ్చయించుకొంటిని. ఎట్లు కొనఁగలుగుదును! అప్పు డా పుస్తకము వెల నాలుగు రూపాయల యెనిమిదణాలు; నాచేత నెనిమిదణాల కంటె నెక్కువగాలేవు; నాతల్లిసదీగిన నేమియు నిచ్చువాడ కనఁ బడలేదు; న్యాయమార్గమున నంత విత్తము నార్జించుటకును నాకప్పు డాధారము కనఁబడలేదు. అందుచేత నా యొద్దనున్న యెనిమిదణాలును తోడనే పుస్తకవిక్రేతచేతిలోఁ బెట్టి తరువాత నెల కెనిమిదేసి యణాల చొప్పున ప్రతిమాసము నిచ్చుచుండు పద్ధతిమీఁద పుస్తకమును కొని చదువవలెనని, నాకప్పు డొక దురలోచన తోచినది. నెలనెలకు నెనిమిదేసి యణాలచొప్పున నిచ్చుచుండుటకు సహితము నాకప్పుడు శక్తిలేదు. కాబట్టి ప్రతిదినము నేళకు భోజనముచేసి పాతశాలకుఁ బోవుచున్నట్లు నటించుచు నెక్కడనో కూరుచుండి సాయంకాల మింటికి వచ్చుచుండుటకును, పాతశాల జీతము నిమిత్తమిచ్చెడి యెనిమిదణాలును పుస్తకము నిమిత్తము న్యయ నెట్టుచుండుటకును నిశ్చయించితిని... పుస్తకపతనాభిలాష నన్నివివేకిని జేయఁగా నేను వెంటనే పుస్తక విక్రేయకు పందిరి మహాదేవుడను వయస్సుని కడవఁబోయి నావాంఛను జెలిపితిని. నా యతిలాసత్వమును జూచి కనికరించి పుస్తకము వెల తీరువఱకును తన పుస్తక విక్రయశాలలోనే నేను కూరుచుండి దానిని చదువుకొను చుండునట్లు సమయ మేర్పఱచి, ఆ యా పనిచేయుడు నాప్రార్థన మంగీకరించెను. ఆవఱకు నాయొద్దనున్న యెనిమిదణాలును నాకప్పుడు నెల జీతమునొక కిచ్చిన యెనిమిదణాలును జేర్చి యొకరూపాయ పుస్తక విక్రేతకిచ్చి యాతని యంగడిలోనే కూరుచుండి యతికుతూహలముతో పుస్తకమును జనువ నారంభించితిని. నేను పాతశాలకుఁ బోకుండుట రెండవనెలలోనే నానమాపాకులనలన నాతల్లికిఁ జెలిసినది. అప్పుడామె నన్ను చుండలించి, అడిగినతోడనే సత్యముచెప్పి నందుకు గొంతసంతోషించి మిగతసామిచ్చి నా కాపుస్తకమును గొనినెట్టి, నన్ను మరల బాతశాలకుఁ బంపెను."

అప్పటి రాజనూహేంద్రవర స్థితికిని యిప్పుటి రాజనూహేంద్రవర స్థితికిని నెంత వ్యత్యాసముగలదో పరిశీలించిరా? ఇప్పుడు రాజనూహేంద్రపురమునఁ గావ్యపతనాభిలాషియగు నెట్టి విద్యార్థికి నైనను ఎట్టి విద్యార్థిని కైనను, ఎంత యధిక మూల్యముగల యాంధ్రగ్రంథమైనను నమ్మపడిన దగు నేని వ్యయప్రయాసములతో నవసరము లేకయే ములభ సాధ్యమగుచున్నది. ఇట్టి యభివృద్ధికి గారణమేమి? అప్పుడొక చిన్న యాంధ్రగ్రంథాలయమయిన లేని యానగరమున నిష్పాదోక మహాత్మ్యమైన యాంధ్ర గ్రంథాలయ మేర్పడి యుండుట కారణమని చెప్పుట కన్న మఱి యేమి చెప్పదగును? ఇప్పుడు మన యాంధ్ర దేశమునందు రాజనూహేంద్రపురముననే గాక నెక్కు పట్టణములలోను, పల్లెలలోను గూడ గ్రంథాలయములు పెక్కులు నెల కొల్లుబడినవి. కావుననే యాంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమ మవతరించి వాని యభివృద్ధికిని వ్యాప్తికిని మహాత్మ్యమైన కృషి సలపఁ బూని మహాభారమును సంతోష పూర్వకముగా భరమున వహించి నడచుచున్నది. ఇదెంతయుఁ బ్రశంసనీయము. ఈ యాంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమము బయలు వెడలి నది మొదలు నర్భుతములయిన మాన్యులను, వికాసమును బుట్టించుచున్నది. దీనికి మార్గదర్శిని బగోడా రాజ్యము నందలి గ్రంథాలయోద్యమముగాఁ గన్పట్టుచున్నది. మొదట నీ భరతఖండమున గ్రంథాలయోద్యమము నెలకొల్పి నకుపురుషు మహానీయుడు బగోడా గాయకనాడిగారు. ఇమ్రూరానభరత ఖండమునఁ గల స్వదేశ సంస్థానాధీశ్వరులలో నాయకామణి యని చెప్పదగును. ఇమ్మకూనీయుడు ప్రపంచము

సంకీర్ణమునందును పాశ్చాత్య దేశముల ట్టెన్షన్ గాంతుచున్నచో యాహుత్యముల నన్నిటిని గమ్యులారంగాంచి యాహుత్యముల ననుసరించి తనరాజ్యమున సంస్కరణముల గావించు మొదలు పెట్టెను. ఆతడు ప్రారంభించిన యాహుత్యములలో నీ గ్రంథాలయోద్యమ మొక్కటిగా నుండెను. ఈ భూమండలమున నున్న ట్టెన్షన్ నభివృద్ధిచిన యమెరికా దేశము యొక్క ప్రాభవమున కంతకు గారణము గ్రంథాలయోద్యమమేయని తలపోసి ౧౮౧౦ వ సంవత్సరమున తన రాజ్యమున గ్రంథాలయోద్యమమును నెలకొల్పెను. నాటినుండియు నియ్యది దినక్రమాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. దేశాభిమానియు, దృఢచిత్తుడైన మహారాజు నడుపు నే యాహుత్యము విజయ ప్రగతి వర్ధిల్లుచుండును? బోధా గ్రంథాలయోద్యమ చరిత్రమును గూర్చి వెల్లె వ్యాసములు గ్రంథాలయ సర్వస్వము లోను, ఆంధ్రప్రదేశ్ సంతక రాధి సంచికలలోను, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని బ్రహ్మపరిపాటి యందుటచేత దానిని విశేషంపుట మాని యాంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమము గూర్చియే కొంత వివరింప బోవుచున్నాడను.

ఆంధ్రదేశ భాండార సంఘము.

బోధా గ్రంథాలయోద్యమము భారతీయులలో నాంధ్రుల నాకర్షించినట్లుగా మఱి యెవరి నాకర్షించినట్లు గన్పట్టదు. అనుకరణయందు దాంధ్రులు ముందంజవేయు వారని యెడు ప్రసిద్ధి యూరక పుట్టినదికాదు. అందును సదుద్యమము పట్టున నాంధ్రులు పెడమొగమున బెట్టువారుకారు. స్వాతంత్ర్యాభిలాషులు, జాతీయ తత్వవాదులు, జాత్యభిమానులు, స్వస్థాన వేదభాషా నిరతులు, కర్మాసక్తులు నగుటవలన నాంధ్రులు కేవల మనుకరణమునందు మాత్రమే తమ చిత్తమును జొనుపక స్వజాత్యుచిత సంస్కరణ విధానములతో నవలంబించి యెట్టి యాహుత్యమునైన నడుప సమర్థత గల వారని మీర భూనిన గ్రంథాలయోద్యమమే లోకమునకు వేసేత్వం జాటి చెప్పగలరు. చూడండి. బోధా గ్రంథాలయోద్యమమునకు దరువారే నాంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమమే భారత ఖండమున వచ్చెయ్య వానియై, గాంచియున్నది. అయ్యది బోధా మహారాజుగారి ప్రాచుర్య వర్ధిల్లుచుండగా నియ్యది యాంధ్రుల స్వయంకృషి మాత్రముననే వర్ధిల్లుచున్నది. అచ్చటి యాహుత్యము వ్యాప్తికి నేవిధమైన యాటంకమును లేదు. మన యీ యాహుత్యమునకో యెదుర్కొని నివారించవలసిన యిష్టములు వెల్లెలు గలవు. అయిన నాంధ్రయువకుల యుత్సాహము ముంగటనే యెక్కువ నిలవంజాలను. బోధాలో గ్రంథాలయోద్యమము బయల్పెడలిన నాలుకేంద్రము అనగా ౧౮౧౦ వ సంవత్సరమున విజయవాటికా నగరమున నెలకొని యున్న రామమోహన ధర్మ పుస్తక భాండార సంఘము యొక్క సభ్యులారే దేశమునందలి గ్రంథాలయములనుండి ప్రతినిధులు రావించి వారలతో నాలించించి, అప్పటికి నెలకొల్పబడియున్న గ్రంథాలయముల నభివృద్ధి పఱచుటకును, నవీన గ్రంథాలయముల స్థాపన చేయుటకును, గ్రంథాలయోద్యమమే దేశముల బ్రఖ్యాతి గాంచుచున్నచో యాదేశముల నీ విషయమై జరుగు కార్యములను బరిశీలించి యా కార్యక్రమమును దేశకాల పాత్రములకు దగినట్లు మార్పుచేసి మన దేశమున గూడ బ్రవేశ పెట్టుటకును ఆంధ్రదేశ గ్రంథ భాండార సంఘమునకు పేరుతో నొక సంఘము స్థాపింపవలెనని 'యా సంవత్సరమున నాంధ్ర మహాజన సభతో' బాటు 'ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ ప్రథమ సభ'ను సమావేశ పఱచి వైసంఘము నేర్పఱచిరి. నాటినుండియు వైసంఘము వారత్యంతో త్యాహమున బనిచేయుచుండు మనము గన్ములార గాంచుచున్నారము. ౧౮౧౦ వ సంవత్సరములో 'ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘ' మేర్పడు నాటికి ౧౩౩ గ్రంథాలయము లాంధ్రదేశమున గలవని లెక్కవలన దేలికది. ఇప్పటి కాంధ్రదేశమున నించుమించుగా ౬౦౦ గ్రంథాలయములు గలవు. ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమమును గూర్చిన వాఙ్మయము దినక్రమమున బెలుగుచున్నది. ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘము వారు చేయుపని గాంచి యుత్సాహవంతులము గావలసి నదేగాని నిరుత్సాహము బాంధవలసిన పనిలేదు.

గ్రంథాలయ సర్వస్వము.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథ భాండార సంఘము పక్షమున 'గ్రంథాలయ సర్వస్వము' అను జేరిట నొక గ్రంథము ప్రకటింపబడుచున్నది. దీని భారమంతయు వహించినదపుచున్న వారు శ్రీయుతులు అయ్యికి వేంకటరమణయ్య పంతులుగారు. మీరు తమ జీవితమునంతయు నీ గ్రంథాలయోద్యమమునకు సర్వణముచేసి పాటుపడుచున్నందులకు నాంధ్రులు మీరేంతయు గృతజ్ఞత చూపవలసియున్నది. కాగితము వెల పెరిగి కఠినయై యున్న యాంధ్రకాలమున మంచి కాగితములపై చిత్రపటములతో సంవత్సరమునకు నాలుగు సంచికలుగా ప్రకటింపుచు మాతృభాషా సేవనజేసి వందలకొలది రూపములను నష్టపెట్టుకొనిరి. మనదేశమునం దిన్ని గ్రంథాలయములు నెలసి యున్నప్పుడు గ్రంథాలయమున కొక్క ప్రతిచొప్పున దెప్పించుకొని చంచాల సరిగా నిచ్చినచో మీరింతవ్యయమునకు బాల్పడి యుండరు. ఇవిషయమున నాంధ్రదేశ గ్రంథాలయముల వారు పేజ్ పరులై తోడ్పడకుండుట మిక్కిలి కోచనియము. ఇట్లుండుట

యాంధ్రదేశమునకు గౌరవ ప్రదము కాదు. ఆంధ్రదేశ సేవారత్నయైన యిమ్మచానీయుని పట్ల నాంధ్రులకు గౌరవము లేకపోలేదు. చెన్నపురిలో జరిగిన యాజన యాంధ్ర గ్రంథాలయ సభలో మీరే దేశసేవారత్నరత్న మెచ్చుకొనుచు నొకబంగారు పతకము నీయ గొండలు యువకులు ప్రయత్నింపగా సోదరులారా! వారు బంగారు పతకము నొసగుట నన్ను గౌరవించుట కాదు. నాకార్యమునకు తోడ్పడుటయెనన్ను గౌరవించుటయని వారు చెప్పుకొనగా మీ యుద్దేశ్యమేమని యడిగిరి. గ్రంథాలయ సర్వస్వమును ముద్రించుకొనుటకు నాకొక ముద్రాయంత్రము కావలసియున్నది. దానిని కొనదలచుకొని యున్నాడను. మీరు సహాయము చేయదలచుకొన్న యెడల దానికి చేయుండు. అందువలన దేశసేవచేయుట కవకాశముండునని చెప్పినతోడనే యుదార గుణ సంపన్నులగు బారిష్టరు టంగుటూరి ప్రకాశము పంతులుగారు గేం రూపాయలు విరాళము నొసంగుచున్నామని వాకొనగా గొండలు యువకు లభినివేశముతో గొన్ని వందల వజరు విరాళములను బ్రకటించిరి. ఎంతవజరీయువకులు తమ విద్యుక్తము నెలవేర్చి యుండినో నాకు దెలియును గాని వేంకటరమణయ్యగారు ముద్రాయంత్రమును గొని యున్నట్లు విని యున్నాడను. మీరు శ్రీధుకాలములోనే తమ పనిని ప్రారంభించి యిదివఱకు ముద్రింపబడక నిలిచిపోయిన గ్రంథాలయ సర్వస్వమును ముద్రించి ప్రకటింతురు గాక యని కోరుచున్నాను. మన దేశమునందలి గ్రంథాలయములవా రెల్లరును వారికి తోడ్పడి యొక్కొక్క ప్రతిని దెప్పించుకొనుచు వారికను నభివృద్ధిచేయుతో దేశసేవను సలుపుటకు సహకారు లగుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను. మీరు ౧౮౧౦ వ సంవత్సరమున ఆంధ్ర గ్రంథాలయ పుత్రాంత చరిత్రమును వెలుపు గ్రంథమును గూడ ప్రకటించి యున్నారు.

గ్రంథాలయ వ్యాప్తి.

ఈ త్రర సర్కారు లనియెడు గంజాము విశాఖపట్టణము గోదావరి, కృష్ణ, గుంటూరు మండలములలో నెల్లూరు మండలములలోను గ్రంథాలయోద్యమము వ్యాప్తిగాంచుచున్నట్లు తదితరారాధ్ర మండలములలో వ్యాప్తిగాంచుచుండలేదు. గంజాము మండలమున ౨౪ ను, విశాఖపట్టణ మండలమున ౨౩ ను, గోదావరి మండలమున ౧౪౦ లును, కృష్ణ మండలమున ౧౬౦ లును, గుంటూరు మండలమున ౧౫౦ లును, నెల్లూరు మండలమున ౩౧౦ లును గలవు. చిత్తూరు, కడప, ఆనంతపురము, బల్లారి, కందుకూరు (కర్నూలు) మండలములలో ౩౦ గ్రంథాలయముల కన్న నెక్కువలేవు. చిత్తూరు, కడప ౧౧, ఆనంతపురము ౪, బల్లారి ౪, కర్నూలు ౧ నేలము ౭, చెంగల్పట్టు ౨, చెన్నపురి ౬, బెంగుళూరు ౪, ఆంధ్రేశ్వర దేశము లలో ౧౧, హైదరాబాదు రాష్ట్రమున ౧౬ గ్రంథాలయములు గలవు. గంజాము, విశాఖపట్టణము, గోదావరి, కృష్ణ గుంటూరు నెల్లూరు మండలములలో మండల గ్రంథాలయ సంఘములున్నట్లు గన్పడుచున్నది. దీనికి గారణము గ్రంథాలయముల సంఖ్య నెఱుంగుచుండుటయెగాని మఱి వేలు కారణము లేదు. పశ్చిమాంధ్రదేశమున నూతన గ్రంథాలయముల నెలకొల్పుటకై యాంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమువారు విశేషముగా కృషి సలిపినగాని యాంధ్రదేశమున సమానాభి వృద్ధి గానపించదు. అందును కర్నూలు మండలము యొక్క స్థితి మిక్కిలి కోచనియముగనున్నది. కర్నూలు మండలములో 'కరువేళ్ల' యను గ్రామమున 'సుజ్ఞాన వర్ధనీ గ్రంథాలయము' మేరుతో నొక గ్రంథాలయము నల సంవత్సరములో స్థాపింపబడినదట. అందు ౯౪ గ్రంథములు మాత్రమున్నదట. ఆహా! ఏమి యీవంత! ఆంధ్రదేశములో కర్నూలు మండలము సుప్రసిద్ధమైన చరిత్రముగలది. సుప్రసిద్ధ శైవశ్రేణిమగు శ్రీ శైలమును, వైష్ణవ శ్రేణిమగు నహోబిలమును కర్నూలు మండలములోనే గదా. ప్రాచీనకాలమున శ్రీ పర్వతము (శ్రీ శైలము) ఒక మహా పట్టణముగా నుండెను. బౌద్ధయుగము నాడినొక శంఖారామము గలదు. ఇచ్చట నొక మహావిద్యాలయ మంద్ర చక్రవర్తిల పోషణమున వర్ధిలెను. ఇందు తర్కశాస్త్రజేది, మహా తత్త్వజేత్ర, మహాయాన బౌద్ధమతోద్ధారకుడైన నాగార్జునాచార్యుల డిండే కొంతకాలము నివసించి యుండెను. అంత ప్రాచీనకాలమునకు బోసేల! ఆంధ్రభాషా పోషకులకు కందనోల్లాసము మొదలగు రాజులకు కర్నూలు మండలము నిలయముగా నుండెను. ఆంధ్రభాషలో నుత్తమ కావ్యముల రచించిన మహాకవియగు పింగలి నూరనార్యునకు వాసస్థానముగా నుండెను. ఆంధ్ర మహా కవులగు కుమార భూరజ్జి, అందుకుల వేంకయ మొదలగు వారు, కృష్ణరాయ విజయము, నరపతి విజయము మొదలుగా చరిత్ర ప్రబంధములను రచించి యిచ్చటి రాజులకే యింకితము గావించి ధన్యులైరి. అట్టి యీ కర్నూలు మండలము మాతృభాషా సేవయందు వెనుక బడియుండుట మిక్కిలి కోచనియము. ఇంతటినుండి యైన కర్నూలు మండలంధ్రులు తమ సోదరులను మేల్కొలిపి గ్రంథాలయముల లెక్కింపి నెలకొల్పి మాతృభాషా సేవకు బూనుకొనవలయునని విషయముతో తాచ్చరింపుచున్నాడను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంతక రాధి సంచికలో బ్రహ్మపరిపాటిన యాంధ్రదేశ గ్రంథాలయ పట్టికను గమనించిన యెడల రాజమహేంద్రపురమునందలి శ్రీ గౌరీ గ్రంథాలయ మగ్రస్థానమును బొందియున్నది. ఇయ్యది తొలుత శ్రీ వీరేశలింగ పుస్తక భాండారగారు మనుషేట శ్రీయుత నాథము కృష్ణారావుగారిచే ౧౮౦౦ సంవత్సరమున స్థాపింపబడి మఱి కొంత కాలమునకు సర్వ జన పుస్తక భాండారముగా మార్పుకొంది గత సంవత్సరము వనురాయ పుస్తక భాండారముతో సమ్మేళము గావించబడి నేడు గౌరీ గ్రంథాలయమునకు పేరు బరగుచు నుమారు ౧౦౦౦౦ పదివేల గ్రంథములతో విరాజిల్లుచు వర్ధిల్లుచున్నది. దీనికింకను స్వంత భవన మేర్పడి యుండలేదు. అయినను చక్కని నిబంధనల నేర్పఱచుకొని రాజమహేంద్ర యువకులచే మిక్కిలి జాగ్రూకతతో నడపబడుచున్నది. మఱియు గోదావరి మండలమున నిదిగాక గేం౦౦ కంటె నెక్కువ గ్రంథములను గలిగియున్నది. శ్రీ విద్యానంద పుస్తక భాండార మొకటి పితాపురమున విలసిల్లుచున్నది. వేయి గ్రంథములకన్న నెక్కువ గ్రంథములను సంపాదించి పెట్టియున్న గ్రంథాలయములు మఱి నాలుగు గలవు. ఇంతియగాక గేం౦౦ గ్రంథములకంటె నెక్కువ గలవి ౨౫ గ్రంథాలయములు గలవు. గంజాము మండలమున బరంపురము లోని బ్రహ్మపురాంధ్ర భాషాభివర్ధన సమాజము ౨౦౦౦ గ్రంథములను గలిగియుండి యామండలము నందలి గ్రంథాలయములలో నగ్రస్థానమును బొందియున్నది. దీనివెనుక బారువ లోని శ్రీకృష్ణ దేవరాయ గ్రంథాలయము రెండవ స్థానము వహించియున్నది. మఱియు గేం౦౦ ల కంటె నెక్కువ గ్రంథములను గలిగియున్నవి మఱి నాలుగు గ్రంథాలయములు గలవు. విశాఖపట్టణ మండలమున విజయనగరము నందలి శ్రీ విజయారాధ పుస్తక భాండార మగ్రస్థానమును బొందియున్నది. మఱియు ౧౦౦౦ కి వైబడినవి ౩ గ్రంథాలయములును గేం౦౦ కి వైబడినవి ౨ గ్రంథాలయములును గలవు. కృష్ణానందల మన శ్రీరామమోహన ధర్మపుస్తక భాండారగారు పెన్ని గ్రంథములు గలవో నేనిప్పుడు చెప్పజాలనుగాని స్వంత భవనముతో నొప్పుచు నగ్రస్థానమును బొంది యున్నదని మాత్రము చెప్పగలను. ప్రస్తుత మియ్యదియే యాంధ్రదేశమున కేంద్ర గ్రంథాలయముగా నొప్పుచున్నది. ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమ వ్యాప్తికి వీరే కృషి సలుపుచున్నారు. మఱియు కృష్ణానందల మన 'ఆంగలూరు నందలి బాల సరస్వతి పుస్తక భాండారము ౨౮౫౦ గ్రంథములతో ౨ వ స్థానమును వహించి యున్నది. మఱియు నేలూరియందలి హిందూ యువజన సంఘమువారి గ్రంథాలయము ౨౬౩౬ గ్రంథములతో ౩ వ స్థానమును వహించియున్నది. ఇదియును గాక గేం౦౦ లకు వైసను ౧౦౦౦ కి లోపలను గల గ్రంథాలయములు ౩౦ గలవు. గుంటూరు మండలమున వెంకల పూడియందలి జ్ఞానోదయ గ్రంథాలయము ౧౫౨౧ గ్రంథములతో నొప్పుచు నగ్రస్థానమును బొందియున్నది. గుంటూరు మండలమున ౧౦౦౦ గ్రంథముల కంటె నెక్కువ గలవి ౫ గ్రంథాలయములును, గేం౦౦ వైసను ౧౦౦౦ కి లోపలను గ్రంథాలయములు ౨౦ యును గలవు. నెల్లూరు మండలమున నెల్లూరిలోని తిక్కిన పుస్తక భాండారము నుమారు ౩౦౦౦ గ్రంథములతో నొప్పుచు నగ్రస్థానమును వహించి యున్నది. మఱియు గండవరమునందలి 'శ్రీరాజా రామమోహన రాయల గ్రంథాలయము నుమారు ౧౭౦౦ గ్రంథములతో నొప్పుచు రెండవ స్థానమును వహించియున్నది. ఇంతియ గాక గేం౦౦ గ్రంథములకంటె నెక్కువ గలవి మఱి నాలుగు గ్రంథాలయములుగలవు. చిత్తూరు మండలములో తిరుపతిలోని శ్రీ లక్ష్మీ వేంకటేశ్వరస్వామి దాన సమాజ భాండారము కొంచెము తక్కువగా ౧౦౦౦ గ్రంథములతో నొప్పుచు నగ్రస్థానము బొందియున్నది. రెండవది గారాయణ వరము నందలి హనుమద్గ్రంథాలయము ౮౧౬ గ్రంథములతో నొప్పుచున్నది. మొదటి దానికి నెల వరుమానము ౫ రూపాయలయినను రెండవ దానికి నెల వరుమానము ౮౬-౯-౦ లు. రెండవదియే యెక్కువ మలుకుతోను, అభినివేశముతోను కృషి సలుపుచున్నట్లు గన్పడుచున్నది. కడప మండలమున కడప లోని శ్రీరామకృష్ణ సమాజ భాండారము ౧౬౮౦ గ్రంథములతో నొప్పుచు నగ్రస్థానమును బొందియున్నది. ఆనంతపుర మండలమున విద్యాధి సంఘ పుస్తకాలయము ౮౫౦ గ్రంథములతో నొప్పుచు నగ్రస్థానమును బొందియున్నది. బళ్లారి మండలమున 'ఆనెగొంది' పట్టణము నందలి వివేక వర్ధనీ భాండారము ౧౦౦౦ గ్రంథములతో నొప్పుచున్నది. కర్నూలు మండలములో కరువేళ్ల గ్రంథాలయమున ౬౪ గ్రంథములు కలనట! హైదరాబాదు రాష్ట్రమున హైదరాబాదులోని శ్రీకృష్ణ దేవరాయారాధ్ర భాషానిలయము ౧౮౪౯ గ్రంథములతోను, సికింద్రాబాదు నందలి యాంధ్రయువజన సంఘమువారి గ్రంథాలయమును, హనుమ కొండలో శ్రీరాజారాధ్ర భాషా నిలయమును ౧౦౦౦ గ్రంథములతో నొప్పుచున్నవి.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర య సభ

సార్వభౌమని అభివందన తీర్మాన మోడిపోవుట

రాజ్యాంగసంస్కరణశాసనము - సవరణలు - తీవ్రచర్య

సూర్యనారాయణరావుగారి సభరణ అంగీకరింపబడుట

నాయకుల అభిప్రాయములు

సూక్ర తేదీ క్రమింపబడినది

మహాసభ, మే 20: - సభకు ముఖ్య అధ్యక్షులు శ్రీ శ్రీయ్యాంధ్ర రాష్ట్రీయము మహాసభ మహాసభి శ్రీమహాసభా

కాతా శ్రీ గాంధీరాష్ట్రీయ గారి వద్దే మహాసభ ప్రారంభమై సభాసభ్యులు ప్రారంభమైనది. పిమ్మట సభకు సభా

అధ్యక్షుని యెన్నిక పిమ్మట గంజాను నుండలనానుజాను, జేసి జియో

అధ్యక్షుని యెన్నిక

పిమ్మట గంజాను నుండలనానుజాను, జేసి జియో బాబులను గ్రామాల కందుకూరి శివశాసనరావు బహదరు

అనుచరల నుబ్బుకృష్ణారావు పంతులు గారు, తీర్మానము బలపరచుచు ప్రస్తుతసందర్భమున ప్రకాశము పంతు

విజయవారి భావనాచార్యులు, విశాఖపట్టణము నివాసులు వి. నారాయణశాస్త్రి, బోడపాటి రామలింగము పంతు

రచిన పిమ్మట ప్రకాశము పంతులుగారి అధ్యక్షత ఎన్నికకు సభకు శ్రీగ్రీవముగా సంగీకరించిరి.

అందులో సంగీకరించుట చేసినందున ప్రకాశము పంతులుగారు సభాధ్యక్షుల పదవిని అధ్యక్షుల శాసనములను చదివిరి.

మహాసభి శ్రీమహాసభ, మే 20: - శ్రీ శ్రీయ్యాంధ్ర రాష్ట్రీయము సభ మరల సేవకు ముఖ్య గంటలకు సభాసభి శ్రీమహాసభ

తరువాత, సభలో జేయవలసిన తీర్మానముల వాటిని చించుటకు విషయవిస్తారమునకు, ప్రతినిధులందరితో సేర్పకు

మహాసభ మరల విభాగమును సమావేశ మగును.

మహాసభ మరల సామాన్యముగా గంజాను సమావేశమయిరి. టంగుటూరి ప్రకాశము పంతులుగారు సభాధ్యక్షుల పదవిని

సభాసభ్యులము ప్రారంభమైనందున సేవకు పురాణము వాగ్భూషణము పంతులుగారి కింద తీర్మానము సమకూరించిరి

సూర్యభౌమని 1919 సం. మే 25-న తేది నిద్రాపూర్వమున ప్రయోగించిరి ప్రకటనై ఈ సభకు తమ కృతజ్ఞతా

అనుచరల నుబ్బుకృష్ణారావు పంతులుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రకటన విషయమున మన కెన్ని భేదాభిప్రాయములను

రాజమండ్రినివాసులు పునలూరి కోదండ రామయ్య గారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మాటలాడుచు ప్రకటన సందర్భమున

తీర్మానములు మే 21: - సప్తమాంధ్ర జే గ్రంథాలయ సభ సేవకు ముఖ్యముగా మరల సమావేశమైరి.

సభలో నిక్రింది తీర్మానము అంగీకృతము లైనవి. గ్రంథాలయసభ.

విశాఖపట్టణ నివాసులు గాడేపల్లి నారాయణరావుగారి కింద తీర్మానము సమకూరించిరి.

అందులో గ్రంథాలయ సభ ప్రతినిధులము ఆంధ్ర మహాసభకు రాష్ట్రీయమునకు కాక ప్రత్యేక స్థానమును

తీర్మానమును తాడిపేటి కుటుంబరాష్ట్రీ (విశుద హాయి) బెల్లంకొండ రాఘవరావుగారు బలపరచు తదంతరము అందరితో సంగీకరింపబడినది.

రాజోవు సభ.

“రాజోవు సందర్శనమున గుంటూరు నుండలనాను జరుగవలయును” యీ సభవాక్ తీర్మానించుచున్నాడు.

తీర్మానమును టంగుటూరి ప్రకాశరావుగారు బలపరచిరి. తరువాత రామయ్య చావరి, చట్టి సరసింహారావు, బెల్లంకొండ రాఘవరావుగారు బలపరచిరి.

తీర్మానమును తాడిపేటి కుటుంబరాష్ట్రీ (విశుద హాయి) బెల్లంకొండ రాఘవరావుగారు బలపరచు తదంతరము అందరితో సంగీకరింపబడినది.

సాంస్కృతికాభివృద్ధి.

“ఆంధ్ర ఆంధ్రజాతి గ్రంథాలయములలో జరిగిన యెన్నికల ప్రకారము ఆ ప్రదేశ ప్రాంతాలలో గ్రంథాలయములు

తీర్మానమును గాడేపల్లి నారాయణరావుగారు బలపరచిరి. తాడిపేటి కుటుంబరాష్ట్రీగారు బలపరచిన విషయ సభ్యులందరూ సామోదించిరి.

విజ్ఞప్తి.

సోదర జంతురాముల శ్రీకొండ తీర్మానమును సంగీకరించిరి.

ఆంధ్రజాతి గ్రంథాలయ సంఘమును 1850 వ సం. 21 వ అట్ట ప్రకారము విజ్ఞప్తి చేయుటకు దానికి సంబంధించిన కాగితములు బెల్లంకొండ రాఘవరావుగారు బలపరచిరి.

ఇది తరువాత ఆంధ్రజాతి గ్రంథాలయ సంఘమునకు చేయబడి అచ్యుత్రింప ప్రయోగపడిన విషయమును ఈ సభవారంగీకరించుచున్నాడు.

తీర్మానమును చట్టి సరసింహారాష్ట్రీగారు బలపరచిన తదంతరము అందరితో సంగీకరింపబడినది.

సేవకు సంఘనిర్మాణము.

అందుకు వెంకటరమణయ్య పంతులుగారు తీర్మానమును సమకూరించిరి.

ఆంధ్రజాతి గ్రంథాలయోద్యమమును బాలభట్టాధ్యయమును ఆంధ్రజాతి గ్రంథాలయ చేయుటకు సేవకు సంఘము సేవకు దానిని నిర్మాణముచేసి అందుకొనవారిని సేవకులగా, జేర్చుకొనుటకు ఆనందమైరి ఆ సేవకులకు సేవకుల నియమములు ఇందుకు కావలసిన ద్రవ్యమును సంపాదించుటకు

తీర్మానమును చాటి వెంకట సరసింహారాష్ట్రీ బెల్లంకొండ రామయ్యగారు బలపరచిన తదంతరము అందరితో సామోదించబడినది.

సంఘ నిరీక్షకులు.

అధ్యక్షుని సామోదించి యాక్రింది తీర్మాన మంగీకరింపబడినది. “ఆంధ్రజాతి గ్రంథాలయోద్యమమునకు కృషి చేయు

అధ్యక్షులకు వందలమును సమర్పించుటతో సభ ముగిసినది. గుంటూరువారి ఆచార్యమును నమస్కరించి రాజోవు సభ గుంటూరు మండలమున జోకవోటు జరుగును.

కష్టములను చూడ, వారి విషయమున సానుభూతిని బాప
కుండుట కోచనీయ మనియు అందువలన చక్రవర్తిగారికి మన
మే మాత్రము కృతజ్ఞతను బాపుట అవసరము లేదనియు
మనవివక్షణము వహించి జనశ్రేయోదాయకమున కీవకటను
రాజుగారియ లేదనియు ప్రపంచ జరిగియులేదని నీ కార్యము
నకు పూనుకొనటకు సహకారమైన వనియు అంగి ఛేత ముద్ర
ము వారి కేమాత్రము నందము లన్నింట కూడదనియు చెప్పి.

ఎన్. ఎన్. రాయమగారు తీర్మానమునకు కృత్తిరేక
ముగా మాటలాడును ప్రకటన కర్తలు చక్రవర్తిగారు గార
నియు దీనికంతయు కారణము వేరొంగమంత్రిగారినియు వారికి
మనజేత వలెనీయు బాగుగా తెలిసియుండియు పంబాలు
భూరకృత్యముల విషయమున సంగతి సందర్భములు తెలిసి
యుండియు ఆ సంగతుల సందర్భమున ప్రకటనలలో కొంచె
మైన సానుభూతిని మావకుండుట కోచనీయమైనదనియు అధి
క్షాధ్యక్షులు కష్టపాత ప్రభావకర్తయను నిర్వర్తించలేనందున
వారికి మన మే మాత్రము నందముల నర్పించకూడదనరి.

కేందర వేళలేక రాష్ట్రమునందు రాజబోగిరావు
గారు గద్దె కంగవ్వగామునందు వారు తీర్మానమునకు కృత్తిరేక
ముగా మాటలాడిరి.

సభాధ్యక్షులు తీర్మాన విషయమున మాటలాడుచు, సభ
లో తీర్మానమునకు కృత్తిరేకముగాన నేతులమాటలాడియున్నా
రనియు, తీర్మానసందర్భమున సభవారాలలో విచారణన కలు
ములు కొన్ని గలవని, చక్రవర్తిగారు జరిగిన రాజుగారింటివారిని
యెప్పుటికినీ చూడరాదు. అవసర సందర్భములలోనువయోగించు
టకుగాను అంగ రాజ్యంగ ప్రభుత్వము రాజుగారికి కొన్ని
స్వార్థకృత్యాల కారమున ప్రసాదించుచున్నది. సభలో కొంత
మంది రాజుగారి పంబాలు విషయమున నెక్క మాటయైన
తెప్ప లేదనియు అందువలన వారికి మందములు నున్నందున
రాజుగారిని చెప్పరున్నాడు. నిజమున జట్టిమానిన సభవారి
విషయమున పొరబడుచున్నాడు. జేత విషయమున రాజుగా
రికి సలహా యిచ్చువారు మంత్రి, పంబాలు కరిగియు విషయ
మున రాజుగారికి తగిన సలహా నిచ్చు బాధ్యత మంత్రి
యొందుగలదు. ఆ బాధ్యతను కొనసాగించక పోయిన దోషము
మొత్తిది. అందులకు గాను చక్రవర్తిగారిమీద దోషముకోపిం
చుట పొడిగాదు. చక్రవర్తిగారు తమకు అంగప్రభుత్వమిచ్చిన
అధికారముతో ప్రకటనములను మనవిచ్చినారు. ఇట్లు ప్రసా
దించబడబోయిన మనజేత బాంబులకు మనముదాతీ మోతాతీ
గారు మెదలకువారు నిర్బంధమునండి విసదలయై యుండెడి
వారు కాదు. అమృతనరము కాంగ్రెసు నోకసారి స్థలించుచు
అనభావాలను న నేతగాయకుల విడుదలయై
నభవలంకరించిన సత్యమును ప్రజలకు గలిగిన
సంతోషము కల్గించుచువిధాడు. రాజుగారి ప్రకటన
తొనకటప్పై యెడల మన పరిగ్గితు తెలులమునదో చెప్ప
ట కష్టపరము. మాటాగు మంత్రిగారు చేసిన దోషము
నకు చక్రవర్తిగారి ప్రకటనకట్టి కృతజ్ఞత చూపకుండుట
మంచిగాదు. నభ్యులే విషయము లన్నిటిని గ్రహించి తమ
అభిప్రాయమును తెలియచుట ఆత్యవశ్యమని అభ్యులు
చెప్పిరి.

తీర్మానము వోటుకు పెట్టిగారికి గుడు అనుకూలము
గాను, 70 గుడు ప్రతికూలముగాను వోట్లనిచ్చి. బహు
సంఖ్యకుల అభిప్రాయము ననుసరించి తీర్మానము నిరకరింప
బడినది.

తీర్మానమునకు అనుకూలముగా వోట్లనిచ్చిన వారిలో
ముఖ్యులు. గౌరవనీయులగు కొందా వెంకటకృష్ణయ్యపంతులు,
అంచర్ల కృష్ణారావు, చిలుకూరి వీరభద్రరావు, పురాణము
నాగభూషణము, దివానుబసాదత్త మోహర్ల రామచంద్ర
రావు పంతులు, కాకాపాడు నాగేశ్వరరావు, వి. ఎల్. కాశ్రీ
గార్లు మొదలగువారు.

ఉన్నత లక్ష్మీవారాయణ డాక్టరుభోగరాజు కట్టాభి
సీతారామయ్య మట్నూరి కృష్ణారావు, పరాంతకము రామ
మూర్తి, దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగార్లు మొదలగు యవక
బృందమంతయు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా వోట్ల
నిచ్చిరి.

తీర్మానపు ప్రతికూలము వత్తు గలిగినవారు వారు కర
తాళకృత్యముగాని, యత్నాచూచున మానక నిశ్చయముగా
నుండి.

రాజకీయ నిర్బంధములు.

“రాజకీయ నేతలందఱు ననుభవించుచున్న
వారలందరిని శ్రీ సార్వభౌమని ప్రకటనకట్టి వివక్ష జేయక
విడుదల చేయవలెనని ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నాడు”.

అను తీర్మానమున సభాధ్యక్షులు అనుపాదించుచు నిర్దో
షు లనేకులు ప్రవాసకేతులతో దీపాంతరవాస కేతులతో
బడుచున్న కష్టములను సభవారికి నివేదించి సార్వభౌమని
ప్రకటించు ననుసరించి వారి నందరిని ప్రభుత్వమువారు విడుదల
చేయవలగునట్ల తమ ఆశంకృత్యుని తెలియచరిరి.

సభవారిజే తీర్మాన మంగీకరణముగా సంగీకృతమైనది.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

మానవీయముల కొందా వెంకటకృష్ణయ్యపంతులుగారి
క్రింది తీర్మానమునకు సభలో నుపపాదించిరి:—

(అ) హిందూజాతీయ సంపూర్ణబాధ్యతాయుత సరి
పాలనకు ఇవికరకే తగిన ముగ్గుదని యీ సభవారు అభిప్రాయ
మునున్నాడు. అట్లు తగిన ముగ్గుదలేదని యెవరు ఎక్కడ చె
ప్పినా అట్టి అసహాయ ఈ సభవారు ఖండించుచున్నాడు.

(ఇ) మాతాసంస్కరణచట్టము అనుసారముగా ఆ
సంస్కృతి కరములను ఆకాధంగకరమున నున్నదని యీ సభ
వారిభిప్రాయమునున్నారు.

(ఉ) కృష్ణాంగరక్షణమున కనుగుణముగా హిందూ
జాతీయలో సంపూర్ణబాధ్యతాయుతసహాయము స్థాపించు
టకు ప్రయత్నములు వెంటనే సులభతరమున జరిగింపజేయవలెను
వారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నాడు.

ఈ బాధ్యత అట్టి సంపూర్ణబాధ్యతాయుత పంబాలు
మే త్వరగా లభించుటకు సంస్కరణముల వారసలగానికి
దెచ్చుకై అంగ్రహు సాధ్యమైనంతవరకు కోర్కె చేసి చే
యవలయునని యీ సభవారు దోషించుచున్నాడు.

వెంకటకృష్ణయ్యపంతులుగారు తీర్మానముమీద మాట
లాడుచు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకు మనము
నర్వసిధముల అర్హులమై యున్నామనియు ఈ విషయమున
మనకు బోధింప కక్కర లేదనియు చెప్పిరి.

ప్రజాభిప్రాయమునకు సరియైన తీర్మానముగ సంస్కర
ణములు మనకెరిమూత్రము అధికారములకు ప్రసాదించుచున్న
వల విషయము అసాధించుటయు, సంస్కరణముల సందర్భ
మున ప్రజాభిగార మెంతవరకు కొనసాగునను విషయము
నయితము అసాచనీయును. బాధ్యతాయుతసహాయము ప్రజ
లకు నిచ్చినది. ప్రస్తుత సంస్కరణములు అట్టివాని ప్రసాదించ
లేదు. రాజ్యాంగ సంస్కరణచట్టము నిర్దిష్టమున ప్రతిప
స్థితిలనుకారమేదగు గతమున అధికారముల నిరంధకములై
యుండును. ప్రజాభిప్రాయము వారకు విసదయ్యుటగాని దాని
ననుసరించి కర్తవ్యము నిర్ణయించుట కాతని కేమియు నిర్వం
దము లేదు. గతమున అధికారములకు మంత్రిలు బద్ధులై
యుండవలయును. కానని రాజ్యమునందు మనకట్టి అధికార
ములేక. బోధాధికారము మనకుండినాని ఎట్టి పనినై
నను నిర్వహించబడుట ఈ విషయమున కృత్యమును త్వరిం
చుటకు అప్ప కృత్యములు తెచ్చించుటకు మన కట్టి అధికార
ము లేకు. ప్రజాభిప్రాయము నిర్వహణమునకే ద్రవ్యము
కావలయును. ఈ విషయమున ద్రవ్యము గతము చిత్తము
ననుసరించి యొసగుబడును. నిజముగా పరీక్షించి అధికరణ
యములలో మన కట్టి స్వార్థకృత్యములేక. ప్రజాభిప్రాయ
లలో నెక్క మత్తుద్రవ్యమును మనము కోర్కె మరేదానిలో
అదాములేక. అధికారము ప్రజాభిప్రాయములకు పోగా
మిగిలిన సామ్యము ఈకావల వ్యయమున కిత్తుక. రాజ్యాంగ
చట్టమును జాగరూకతో పరీక్షించి, వైపుకూ కష్ట నిల
మగు అధికారము లేదును మనకు ప్రసాదించబడలేదని
చెప్పరున్నాడు. బాధ్యతాయుతసహాయము మనకు అవసరము
ముగా చేపాడుటకు మనము సర్వసాధ్యముల చేయవలెను
నిర్వృత్తకర్మమై యున్న దని వెంకటకృష్ణయ్య పంతులుగారు
చెప్పిరి.

జొడపాటి రామలింగము పంతులుగారు తీర్మానమును
బలపరచుచు, సంస్కరణములు ఆకాధంగకరములగునట్లున్న
వనియు నిబంధముల కివేరముగా లేదనియు, శ్రీలక్ష్మి ఎట్టి
విధమున స్వార్థకృత్యములు ప్రసాదించలేదనియు, కానము
ప్రజాభిప్రాయము కేంద్రము కృత్తిరేకముగా లేదనియు చెప్పిరి.

నంద్యాల నిజాములు పి. శేవరామయ్యగారు తీర్మాన
ము నామోదించుచు మాటలాడిరి.

సవరణ.

డాక్టరు భోగరాజు కట్టాభి సీతారామయ్య పంతులు
గారు తీర్మానమున కైవస భాగమున కీక్రింది వేరాను చేర్చు
వలయునని యొక సవరణ నుపపాదించిరి.

“సంస్కరణ చట్టము ననుసరించి చేపాడుటనైన నిబంధ
నలను కయోచుచేయుటలో జర్రాను దొరకనము మొదటి
సంవత్సరము చేపాడుట అయ్యవలెనని ఆటవికముల మీ నిర్ధార్య

లకు కూడ ప్రతికూలముగ ఇండియా గవర్నమెంటు వారుచేసిన
వెనుకంబ నేయు నిబంధనలను తరిపోధించి మాదగా అధికార
వర్తమువాడు సంస్కరణప్రజాభి అనులకు గూర్చి సదుద్దేశ్య
ము లేకట్లు మన గట్టికృత్యములు ఈ సభవారు ప్రకటించుచు
సంస్కరణలు జయప్రదములగుటకు నకకాశము లిచ్చుకట్లు
గాక ద్వంద్వ మో అ నా లి థా న ము త్వ ర లో
అం త్వ మ గు ట కు సం స్క ర ణ కా న న ము
సంధును జాయింతు రిపోయెనందును నిరూపింప బడిన
(డెడ్ లాక్సు) ప్రతిఘటనములను దెచ్చువరకీయు గట్టియ
గట్టుగా కానము నాచరణలో బెట్టవలయునని ఈ సభ
వారు తీర్మానించుచున్నారు”.

కట్టాభి సీతారామయ్య గారు సవరణ నుపపాదించుచు,
అమృతనరము కాంగ్రెసు వారిమీది దేశమున అనేకమార్పులు
గలిగినవియు అమృతనరపు తీర్మానమునే పరివార నే దంగీ
కరించిన బాధగనుండు నని చెప్పిరి. చక్రవర్తిగారి ప్రకటనను
ననుసరించి అధికారవర్తమువారు కానమును ఉత్సాహముతో
అనుగలో వెట్టెదరని ఆందడును తలంచుచిరి.
లిల ము హా శ యు లు స యు త్త ము లు అ త్తి
ప్రార్థి నుచును. అప్పటికి ఇప్పటికి అయిదు నెలలు గడచినవి.
అధికారవర్తమువారు కానమునట్లు చూపుచున్న సానుభూతి
అంత తృప్తికరముగలేదు. ఒక్కనిబంధముల పరీక్షించుచు.
అది యెంతయో అశంకృత్యములుగ నున్నది. అధికార
లివయమున, ప్రజాభిప్రాయము నినుమంతయైనను గలనించ
లేదు. దీనివలన దేశమున బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నాచరణ
లో బెట్టుట వారికట్టి యుద్దేశ్యము లేదని తేటపడగలదు. మన
మిప్పు డీనరణ నుపపాదించిన కాంగ్రెసువారి యాశయముల
కెరియో కేలాతయొ సగినవార మగుచును. ఇంగ్లండునకు
నిబంధము విషయమున పనిచేయుటకు వెట్టిన మూసములగు
సరేలగాకి సహాయము చేసిన వార మగుచును.
ఆంగ్రు లీవిషయమున కట్టి అభిప్రాయములు తెలియవైదలో
దేశమునకు ఆత్యధునిక మున్నది. ఆంగ్రుభవారి కార్య
మును జయప్రదముగా కొనసాగించి జేసినటు యత్నాచూ
మును వెంపాదించెదగాక. దీని నామోదించినవారినే తప్ప
ఇతరుల నెవరిని మును కానమునకు బంపకూడదు. జాయిం
టు కమిటీవాడు కాననకావ్యవహరము పట్ల సదభిప్రాయము
యొన్నాడు. అధికారవర్తము వారు కమిటీగారి కోరికల కొన
సాగించు పోయిన ప్రతిస్థంబముల కలన (dead-locks)
మన కోరికల నెరవేర్చుకొనవచ్చును. ఈ సద్ధతి ననులించిన
యెడల అయిదు సంవత్సరముల పోవుకనే రాష్ట్రములందు
సంపూర్ణబాధ్యతాయుతప్రభుత్వము లభించుటకు పీలు ఏర్పడ
గలదని కట్టాభి సీతారామయ్య పంతులుగారు చెప్పిరి.

అయ్యుజేవర కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు సవరణను
బలపరచుచు అయ్యలు మనకే తీసాగవ్యమలను అన్వ గలము వ
రీక్షించ నక్కరలేదనియు, ప్రతిజేతలలోనవారును తమజేత
చాట్రులను కొనసాగించుటకు సంపూర్ణ స్వార్థకృత్యము గల
దనియు కృత్యపాలన విజేతపరిణామకర్మ గొప్ప దనియు ఇది
యు కృత్యంగరక్షణమునాత్రయముకై మూలాంగ మనిరి. అధి
కారముల కష్టలేన్ని చేసినను కానని సుఖించుకొనుటకు
వకారణములున్నది. ఇట్టి స్వార్థకృత్యము ఇంకెవరకు మనకులేదు.
దీనిని సాధించుటకు మనము పూనుకొనవలయును. అధిక
స్వార్థకృత్యము మనకు లభించిన గాని మన
మెట్టి విధమున అధికారమును బొందబాలము. వీని నన్నిటిని
కొనసాగించునది ప్రతిఘటనములు వీని నామోదించి అవరణ
లోనికి దెచ్చువారినే కాననసభలకు కంపలములు. ప్రతిఘం
బములై మనకార్యసాధనకు మోక్షములు. ప్రజాశక్తి వెం
పొందించుట ఆవకాశములు గలంగలవు. వీని నెత్తుదు మన
మావరించుటకు పూనెదమో అమృతే స్వరాజ్యము లభించిన
దని చెప్పవచ్చునని కాశేశ్వరరావుగారు చెప్పిరి.

వి. ఎల్. కాశ్రీ గారు సవరణకు కృత్తిరేకముగా మా
టలాడుచు ప్రతిఘంబన విషయమును తీర్మానమున జేదనా
రించుట అవసరమనియు కాంగ్రెసువారు సయిక మీ విష
యము తీర్మానమున నూపించి యుండలేదు. లిలను మహారా
జుగారి విషయమును చెప్పలేదు. అవసరమైన ప్రతిఘంబన
ముల మన మనులించినను వానినిలోకననకు చాటునక్కర
లేదని కాశ్రీ గారు రిని.

కృష్ణాభి సీతారామయ్య పంతులుగారు మాట్నూరి కృష్ణారావు
పంతులుగారు డాక్టరుగారి సవరణ నామోదించుచు ప్రజాభి
ప్రాయము సవరణలో నక్షీరీకరమైనదియు, మునుగులో
ప్రదులములకన్నను ప్రజలు తమ అభిప్రాయములను బహి
రంగముగా తెలియజేసిన గాని లాభము లేదని. మిగిలినవారు

విదేశాంత వార్తలు

(వైటరు వీజెస్సీ)

—(9)—

జాతీయమితి

పార్లమెంటు చర్చ

అందఱ, మే 20:—ప్రజలసభలో శరీర శాస్త్ర మంత్రి గారు లింక్స్ సభను గూర్చి కొంత సమాచారము తెలుప గోరి. పాఠశాలలలో నడుచుచున్న పరిశోధన అధ్యయన లుగ నుండే విరాళముల విషయము, ఆ విషయమున జాతీయమితి యాధీనముగాను తీసికొని రాజ్యమున అతడు కలసియుండె ను. అన్ని కారణముల జాతీయమితిలో తీసికొని లాభములేని పద్ధతులను తీసివేయుటకు బాగుగ కృషి చేయవలయునని ఆతడు పేర్కొనెను. అన్నిటికంటే సభవారు జాతీయమితి పద్ధతుల నిర్వహించుచు నున్నది సభవారు పోషించు చర్చ యేమియు బాగు లేదని దానికి తెలుపవలయునని పేర్కొనిరి. పోలీసు శాఖల మున్న యుద్ధ ప్రయత్నములను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు కొంతకాలము పరిశోధించుచున్నదని ఆతడు పేర్కొనిరి. పాల్గొన్న వారందఱు ప్రభుత్వమువారు తీసికొని చాల శాస్త్రముగ నున్నదని పేర్కొనిరి. ఈ యుద్ధము జూలై నెలకు కలనగ వచ్చుననియు, పోలీసు మారులు సంధి చేసికొని ప్రయత్నించినను కార్యము తీసిపోయినది వారు కృష్ణముగ తెలిపిరి.

1914 వ సం॥లో నెలకొన్న మండలిలో ఇప్పుడంత ప్రాధాన్యముండలేదు ననుచు చాల ఆశ్చర్యకరముగ నున్నదని పేర్కొనుచు శరీర శాస్త్ర విభాగము గారు తెలిపిరి. చర్చల గూర్చి ప్రజలకు కల్పించుకొని ఈ మాటల భయమున నడుచుచు లేవనెత్తు ప్రయత్నములో అల్లములు చాల విశేషముగా నుండుటకును యెక్కువ ప్రాధాన్యముండే విషయమున 1914 వ సం॥లో జర్మను లొనర్చిన వివేక చర్చనంటి బాధలు కలుగవలయునని చెప్పి పోషించిన రష్యు వారికి గలిగిన కలహమును జాతీయమితి పోషించుట వలనయందెనని రాబర్టు నెలకొని ప్రతిభ గారు చెప్పిరి.

బోర్లా గారిట్లు పేర్కొనిరి. లింక్స్ సభవారు స్వాసభలో జరుగబోవు కార్యక్రమములను గూర్చి చర్చ చేసిరి. పాట చర్చించిన అంశములలో నెల్ల యావృత్తియందీ, ప్రైవేటు నియామకుల జేయవలయుననియు, స్వతంత్ర పరిపాలన గూర్చి చెప్పెను, జర్మనీ ముత్తముగా కొంత సామ్యము తెల్లించుటను వెన్నెలను సంధి వరకును అంగీకరించుచున్నదనియు స్వాసభలో జర్మను లిట్టి సూచన చేసెదనని మిక్కిమండలివారు తెలుపుచున్నారనియు, జర్మనీ యంత సామ్య పరిచరమనినదని కొంతమందికి లింక్స్ సభలో సందేహ కలంబరమని బోర్లా గారు చెప్పిరి.

రాం, మే 18:—జనీవాలో జాతీయమితి మహాసభను జరుపుటకు ప్రయత్నము లేమియు జరుగలేదు గావున నమరకు నెలలో బ్రెస్టోనుకు ఆహ్వానిత కలసివని కొంతమంది జాతీయమితి కృష్ణమువారు వెనెడెలు విన్నవ గారికి తెలిసి పోయిరి.

మాంటంగు ప్రముఖ్య

కింగ్, మే 20:—జాపాన్ దుర్భిణిలోన జాతీయ ప్రభుత్వముగ నీవామంత్రి కర్మమువారు, మాంటంగు నమస్కరము గూర్చి జాపాన్లో ప్రభుత్వముగ దుర్భిణి ప్రభుత్వముల నడువకుండుట నీవా ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనిరి.

సిద్ధాంతపు సమీక్షలు

మాంటంగు, మే 20:—మాంటంగు కరుణా విషయమున తమ యశస్సులను తెలుపుచు సిద్ధాంతపు సమీక్ష సమితి అంతు ముగిసింది. ప్రైవేట్ కొంత ప్రయోగము నడుపబడినది.

విరాంతు సిద్ధి

అమెరికన్ లో ప్రైవేటు ప్రవేశించుట. అందఱ, మే 20:—అమెరికన్ లో ఇదంత ప్రాంతీయ సామ్రాజ్యములై తుపాకులను జాతీయ సేవకు పెట్టుచుండు సేవకును పోలీసువారును పురములలో ప్రవేశించిరి. పురవాసులు చాలా ఆనందమున మోపిరి.

ఒకవోటు మితి మేరముగ ప్రజలపై తుపాకులను జాతీయరీతియ, అందువలన ఒక పురమును మరలించెను. వెస్ట్రమండ్రి ద్వేషుల లగిరించి. ఒక ముసలి స్త్రీకిని చంపివేయుటకు దెబ్బలు కలిగింది.

విగ్నాంతునకు సంపాదన జాపాన్ సామ్రాజ్యము ఒక మిడి తెల్లించవలయునని ఆంగ్లవాదియు నిరాకరించిరి విశేషములనుండి ఆచార సామ్యముతో నడుచుట కుద్దలనొని సామగ్రిని దించవలయునని విరమ సామ్రాజ్య తీర్మానించుకొనిరి.

ఇంగ్లండునుండి ఆచార సామ్యముతో రెండు ఏడవ దెబ్బలను వచ్చునని తెలుపబడుచున్నది.

ప్రతీపభావితముల విమర్శన

అందఱ, మే 16:—కాన్సు కంటివార్త:—ప్రతీపభావితములను గూర్చి కొంతమంది బయటజేరుచున్నది. జర్మనీ యంత సామ్యము తెల్లించుచున్నది అంత సామ్యము అన్ని కారణముల నుండెను యుద్ధముగ తెల్లించుచుండే కుటుమాయిండుచున్నార. సభవారు తీసికొనిన సమాధానము అంత సహేతుకముగ లేదని కొందరు ఒప్పుకొనుచున్నార. యెక్కువ పరిపాలనా దర్శనకర్మముగంటుటకు నూనికెవర కమిషనరుల బాధ్యతను తీసుకొనెదల ఎక్కువ చేయవలెను. కాబట్టి యందు కేసు చేయదలచు ఉత్సాహమును కలిగించవలెనని యు చెప్పిరి.

సోవియట్టు రష్యన్ జాతీయమితి

రాం, మే 20:—జాతీయమితి కృష్ణము వారిట్లు తెలిపిరి. ప్రస్తుతము జాతీయమితిలో దీనిన బాధ్యతలు 67, జాతీయమితివారు కృష్ణమునకు సంగతి సందర్భముల నరయుటకు సంపదలవిన కమిషను వారికి సోవియట్టువారు పరిణామ కరముగా కొంతవలతు విచారములను తెలుపుచు తీర్మానములను గానించినది. ఈ విచారణ యే యే రాష్ట్రములలో జరుగవచ్చునో ఆ సంగతిని కృష్ణముగ తెలుపవలయునని సోవియట్టువారు తెలుపుచున్నట్లున్నది. స్వీడులాండ్ మేమును లేని ఈ కొంత విషయము కాలములోగా అంగీకరించుదని యెడల సోవియట్టువారు దానికి పూచీకాడులగు నుండవలసి కచ్చుని కృష్ణమువారు తెలిపిరి.

హోమరులు విల్లు-యూనియన్ నిర్మాణ

అందఱ, మే 20:—విరమ యూనియన్ నిర్మాణము వారు కల్పించు వోక సమావేశము నొనరించి హోమరులు విల్లు లాజిస్టులును, సామ్రాజ్య మహాసర్వములను ద్రోహారముగ నున్నదని తీర్మానించిరి.

తురుష్కులు తాత్కాలిక స నివసరతుల సరికమించుట

అందఱ, మే 19:—ప్రజల సభలో శరీర శాస్త్ర రీతుగాని ప్రభుత్వ క్షరమునకు చట్టముగా రిట్లు చెప్పిరి. తురుష్కులు రిస్కొరెన్సును సరిపెట్టుకొని రిమ ప్రైవేటులకు మరలించుకొనక తాత్కాలిక స నివసరతుల సరికమించుచున్నార. అందువలన పరియోక్తము వారే ప్రయత్నించు అని జేయించున్నారో మిక్కిమండలివారు నిరంకులము తెలిసి కొనుచుండుట ఆశ్చర్యము. కేవలము ఆస్పీరియాలో మిక్కిమండలివారి ప్రాధాన్యము లేమియు లేవు.

పోలండు యుద్ధము

అందఱ, మే 16:—ఇట్లు మిక్కిమండలి మహాసభలో ఆస్పీరియా గారు, రషీయాలో పోలండు యుద్ధము నుండి బానిసలను తెప్పిరి. పోలండు రషీయావారిపై దాడిచేయవలెనని మిక్కిమండలివారు నిరంకులమనియందెననియు, వికరులకు నష్టము నుండించునట్లు యెడలనే స్వయం నిర్ణయముగ్రహణ (కారణము స్వాంతర్వ్య మిజుబిడినది) వారు (ప్రత్యక్షము) ముంకు తెలుపించి యందెనెను, ప్రస్తుతము యూరప్టులో జాతీయ సులహిత్వి ఆచరింపక కరత్రముల కలిగియున్నది బొందించుట చాల సావధానముగా వారు తెలిపిరి. ఈ యభిప్రాయమును విధియు సాధ్యము గావలన వారి యాదేశము. మొదటివిధము అన్ని కారణములను ప్రైవేటులను విరామములనుగానే తీసికొనిన తెలిపియు; రెండవవిధము అన్ని కారణముల పరిశ్రమ లభివృద్ధి పొందవలయు నేర్పుగా వారి వారము జరుగని నున్నట్లు; మూడవ విధము సరాజులైసెన్సాకు సాధ్యమయినంత త్వరగా తమ యుద్ధములను తీసివేయుటకు ఉత్తరసభకు తోగింది జాతీయమితిని కృష్ణముగ తెలిపిరి. వారిలో కలిగియున్న అనుభూతికర్మములను రషీయాలోనియును మిక్కిమండలివారు సెనరించ నలయుననివారు చెప్పియున్నార.

బోర్లానుల పునోగవనము

అందఱ, మే 20:—నికరులకి కుడిభాగమున రెడ్డుము ముందు కలిగి చాల గ్రామములు పుట్టుకొనినదియు, కీర్తనలకు ముఖ్య పనులగు మైకములను యుద్ధము జరుగుచున్నదనియు బోర్లానుల వాయువ్య తెలుపుచున్నది.

ఇండియాగ వర్ష మెంతు శాసనము

అందఱ, మే 20:—ఇండియా గవర్న మెంటు వారిని మానవసరించి నీయబడిన చిత్తు నిబంధనల సరిమానులకు ఈ క్రింది వారిని బాయింటు కమిటీలో ప్రజల సభకరమైన నియమించుటకు పరిణామములకు వోక తీర్మానము అంగీకరించు యొగ్గును. ఆక్లెండు, డెబ్బెటు, హెకెరి, శరీ ఎచ్. (కేట్, మాంటెగు, కెప్టెన్, అర్మన్స్ లీగోడు, కప్టెన్, స్పూక గారూ.

నోటీసు.

(2243)

తమకు తాలూకాలో ఎస్టేటువారి తాలూకు కానూరు, జిడిగుంట, తీవర గ్రామములలో పుండుకున్న లంకలయొక్క సాగుబడి హక్కు 1830 & 1831 ఫస్టింకు కానూరు మకాములో ఈనెల 28, 29 తేదీలలో వేలమువేయించబడును. కావలసినవారు హాజరయి పాడుకోవచ్చును.

యలమర్ర అండు అంబకపేట శ్రీరాజా శోభనాద్రి యెస్టేటు ముఖాదు ఆఫీసు ఆస్పరాపు జమాద్దరు నూచిను. 23-5-20 జమిందారుగారు.

ప్రకటన.

గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీలో రవాణా బంగారా అందుకు సంబంధించిన వంటయిల్లు వగైరా కట్టడములకు 18500-0-0 కిట్లు గుంటూరు కట్టబడినవి ప్రమా 1920 వ. జాకా రుల 1-4 తేదీలోగా మూలబడి నీయవలసినది టెండరు 1000-0-0 భరావతుసామ్యతో దాఖలు చేసుకోవలసినదిగా తెలియజేయుచుంది. రాయన్న మునిగి ప్రత్యేకముగాను క్రొనుంబంధమునకు క్రత్యేకముగాను టెండరుపత్రులతోక జను. కనులయొక్క- కిట్లెలు వగైరా మేము డిక్లీప్డ్ నెజిటీవ్ ప్రయోగపరిచినది. నకరు కట్టడముల కర్మములవల్ల టెండరు అంగీకరించబడిన తేదీ లగానుకు రి మాసములలో గా పూర్తి చేయవలెను. అట్లు పూర్తి చేసినయెడల కంట్రాక్టుకు డ 800-0-0 బహుదానము (Bonus) యివ్వవలెను. యింత కిట్లెలు వాటలననవాడు దిగుర సంకళన చేసినవారికి ప్రాజెక్టుకచ్చును. (2244)

గుంటూరు మ్యూనిసిపల్ పి. యతిరాజులనాయుడు, ఆఫీసు 10-5-20 వైద్యశా.

ప్రకటన

(2246)

తోట్లవల్లూరులో వేంచేసి యున్న శ్రీవేం గోపాలస్వామి వారియొక్క తీరుక్కళ్యాణ మహా త్వము, ఈసంవత్సర శ్రేష్ఠ శు గి బుధవారం లగానుకు బి 9 గురు వారమునకు (26-5-20) తేదీ లగానుకు 26-20 తేదీవరకు) జరుగబడును. గవర మాగవలవా యెడల వయచేతు ప్రా తులు. రాతు వల్లూరు జమిందారుగారు.

ప్రైవేట్ సామానుల

వేలము నోటీసు

రాజమండ్రి కార్మికుల మయకరణ of the giving warn- east of the of obtaining declared that at European sale without యంజకతో పున్న పాత్రులవారియలకు, కి ప్రైవేటు, యిరుము, వారికర్తులు, నీటికంక్రెయిన్. కలి శిల్పం, తెల్లబియ్యం, ముఖా, చక్రము, కి ముల్లు, తేకు మొదలయిన పాత్రులు గోవాకలిజ May 22, ng in I. A. 170 of 1920 కి లోని ప్రత్యేక యిరుము O. P. 358 of 1910 కి లోని ప్రత్యేక యిరుము been usands of 1920 సంవం జూలయ 2-క తేదీన unlikely rourable బడును. వికరులకు కావలసినవారు మాత్రాన్ Empire. వచ్చును.

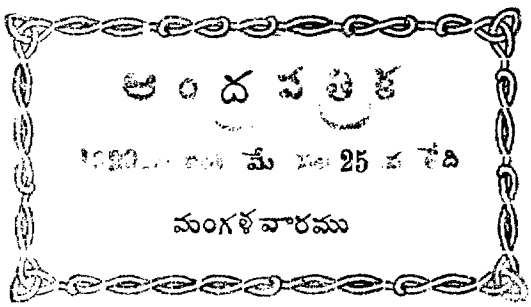
రాజమండ్రి, 20-5-1920. ఆలపాటి తాయారమ్మ, Mother and guardian of minor A. Bhaskararamiah.

నోటీసు

(2247)

తమకు తాలూకాలో ఎస్టేటువారి తాలూకు మెద్యాల లంకలయొక్క సాగుబడి హక్కు 1830 & 1831 ఫస్టింకు కానూరు మకాములో యానెల 28, 29 తేదీలలో వేలమువేయించబడును. గవర కావలసినవారు హాజరయి పాడుకోవచ్చును. శ్రీరాజా

యాస్థాపురం అండు విద్యుక్త యెస్టేటు ముఖాదు ఆఫీసు, ఆస్పరాపు జమాద్దరు నూచిను. 28-5-1920. జమిందారు గారు.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము

మద్రాసు రాజధానియందు బ్రాహ్మణేతరుల వలన బాంబాయి రాష్ట్రమునందు మహారాష్ట్రము గొందరు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసరమని, గోరుచుండిరి. ఈ సందర్భమున బ్రాహ్మణ ప్రాతినిధ్య మవసరముగా దనుభవము వారిలో వ్యాపించుచున్నది. అఖిల భారత మహారాష్ట్ర సంఘ గత శుక్రవారమునాడు బాంబాయియందు గూడెను. సభ్యులు లగు కేశవరావు యాదవు గారు, మహారాష్ట్ర ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గోరుట వారి ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమనియు, శాసన సభలో మరి కొన్ని స్థాయిలను సంపాదించుట కొరకు నిష్పాదించుట మరి జెప్పి కొనుట అనుచు తమియి, తమ స్వతంత్ర సాధారణములను బట్టి విలువైన పురుషుల బలహీనులను ప్రకటించుకొనుట బాంబాయి చిహ్న మనియు, సభ్యులకు హిత మొసగిరి. ఇట్టి యభిప్రాయమే చెన్నరాజధానిలో గూడ త్వరలో వ్యాపింపకూడదు. బాణిజ్యము నందును, వ్యవసాయమునందును, కర్షణములందును, విశ్వవిజయమునందును, భూవనతీయందును, ముఖ్యమునందును, జనసంఖ్యయందును ఆంగ్లము వహించిన బ్రాహ్మణేతరులు శాసనసభ కొలది సామాన్య సభిముగ సంపాదించుట స్వసామర్థ్యమువై సాధారణము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గావలయునని తమ నిస్సహాయతను చూపుచు, కేశవరావుగారు చెలిపినట్లు, ఆత్మ సమములకు భంగకరము. ఏ జాతియైనను, సామర్థ్యమును గ్రహించినపుడే, సర్వరాజ్యవ్యాప్తి కాదు. గౌరవమున కర్మ మగును. మహాత్ములు తమ స్వతంత్ర ప్రాతినిధ్యము, సంపాద

ఎన్నికల కర్మవసరము బట్టి, లకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యవత్కత తీసుకొని వెళ్ళవలయును. అట్టి స్థితి బ్రాహ్మణుల విలక్షణతలను బ్రాహ్మణులకు శాసనసభ్యత్వ వక రిందువలన కృషివలపుట భావ్యము. లాభము లనేకములు గలవు. దేశ గౌరవ సంక్షోభము గలిగించుచున్న బ్రాహ్మణేతర సమస్య కవులు తావు చుండుటల మధ్యను సహకారభావ ములు. ప్రస్తుత స్థితి ననుసరించి, బ్రాహ్మణుల కేవలము వర్ణభేదమునే ఎన్నికల చర్యలకు గ జేసికొన దుష్ప్రయోగము న్నాదు. అందుల స్వరూపాలభివృద్ధి గాని, దేశా ముఖము గాని, భంగకరము. వర్ణభేదమున్న యందు, బాణియభిప్రాయము తెలుపుచును దేశ సేవ జేయుచును, బ్రాహ్మణుని ప్రాతినిధ్యముని బోధించుట, ప్రజాపరిపాలనా ముల కిన్నికైన విధము. ఇట్టి ప్రయత్నములకు బెంగి, బ్రాహ్మణ యాధము సరి యను ప్రయోగించబడుచున్నట్లే, భారత జాత్యభివృద్ధి కులుచును. స్వతంత్రము, విశ్వములకు వేరువుచును. స్వరూపాలనా ప్రతిష్ఠా

వన లట్టివాతావరణమున సక్రమముగ బెరుగ నేరవు. ఇట్టి దుష్ఫలి చేకూరుకుండ నుండవలయు ననిన, బ్రాహ్మణసంఘ మీ ఎన్నికలలో స్వార్థ త్యాగభావముతో ప్రవర్తించి, ప్రయత్నమున కవకాశములేకుండ పాటుపడుట ధర్మము. బ్రాహ్మణులు దారభావము గనుబడిచేసి, బ్రాహ్మణేతరుల పురుష వర్ణభేదమును ఎన్నికలలో సాధారణముగ బెట్టుకొన నవసరముండదు. వారును జాతీయవాద మితివాదములముల ననుసరించి, ఎన్నికలలో పోటీపడుదురు. బ్రాహ్మణేతరుల తత్వ భేద సంఖ్యలతో శాసనసభలందు బ్రవేశించెద రేని, వారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యవత్కత తేదని తేట పడును. ఇకముందు జరిగెడి ఎన్నికలలో, నిర్దిష్ట ప్రతినిధులను తొలగించబడు ననుట కు బందియము లేదు. సంస్కరణ శాసనము మూలమున ప్రజలకు చేయవలసిన యభివృద్ధి. శాసన సంఘము లీ యభివృద్ధిని సమము నాను మూలము గావించుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో సర్వ సమరూపాలనా సంపాదనమునకు శాసనసభలలో నుండి చేయు కవికన్న నిజముగా దేశ సేవకులకు వారి వెలులలనే చేయవలసిన కవి విశేషము గలదు. ఈవిషయమై మహాత్మా గాంధీగారి వచనమును కత్తియించు చెలిపి. ఈ క్రింది హితవాక్యములను దేశముల గమనించుట భావ్యముగ నుండును. "శాసనసభల సభ్యత్వము వనేకు లాశించు చున్నట్లు, గవ్వచుచున్నది. శాసన సభలందు బ్రవేశించి, రాజ్యాంగమునకు కొంతసేవ జేయుటకు వీలున్నదని అంగీకరింపవచ్చును. కాని, శాసనసభలలోనుండి కవిజేయుటకన్న వెలువల నుంచుట విశేషముగ కవిజేయవచ్చునని నా జెప్పి తాభిప్రాయము. నిజముగా క్రైస్తవులు బ్రిటీషు పార్లమెంటులో సభ్యులుగ నుండజాలదని, క్రిక్కిరేము లగు కీరు హడ్డిగారు చెలుపుచుండెడివాడు. అభ్యర్థిలనేకు లున్నపుడు, దేశ సేవనే ప్రధానత్యముగ బెట్టుకొన వారు శాసనసభలకు వెలువలనుండి, నియోజక గణమును ప్రబోధించును, ప్రజాని యుక్తసభ్యులు తమ వాదనములను చెల్లించు నటుల నిర్బంధించుట కెప్పుడు వీలు గలుగును. ఆంగ్లదేశపు వ్యవహారములను ఏమందలచుచు పార్లమెంటు సభ్యులుగాక, వీరిని ఎన్నికొనెడి ప్రజలే నిర్వహించుచున్నారు. అందుచే దేశ సేవ లాములు శాసనసభలలో బ్రవేశించుటకై తేనిపోని అవసరములందురు గాక యని కోరుచున్నాను. శాసనసభ కర్మధర్మముగ నుండెడివారికి నే నీ హిత ము నొసగెదను. స్వప్రయోజనము కొరకై శాసన సభలలో మీ రెవరయినను ప్రవేశింప దలవెట్టిరేని, ఆ ప్రయత్నమును మానుడు. జాతి కంత కును సంబంధించి తేమలాభములను సంరక్షించుట కేర్పడిన సభలో మీ స్వప్రయోజనమును వెల్లొందింప దలవెట్టుటకు వీలులేదు. జాత్యభ్యుదయ విషయములందు మీ స్వంతవిషయము లను జేర్చి మీ భంగపాటును తోడ్పడుట మీ యుద్దేశమై యుండదు. అభ్యర్థితవరో నాకు స్వయంబుక చెలియను. మృణాళికులు ఎన్నికల యాశుభవము జట్టి, నే నిష్ఠిహితము నొసగు చున్నాను. దేశమువై గాఢ మగు ప్రేమ గలిగి, విశవాభావముతో ప్రవర్తించుచు, దైత్యము వహించి కర్మతో బుచ్చేయవలగు మూలము శాసనసభలలో బ్రవేశించుటో లాభము చేయవ గలదు. సంస్కరణ శాసన మనేకలోపములతో నింకి యున్నది. వాటిని తొలగించుట ఆవశ్యకము. అభ్యర్థుల చేతులలో, వారు

గల కత్తి సయిత మంత ప్రయోజనరహితముగ నుండునో, స్వార్థకులగు నట్టి గాని, అజ్ఞాను లగు నట్టి గాని, శాసనసభ్యుల చేతులలో ఎంతటి కరి పూర్ణముగ చట్టమునను వ్యర్థము గా వింప బడును. దేశమును స్వాదీనపూర్వకముగ సేవ జేయ నుద్యమించువారి నే శాసనసభలకు సభ్యులుగ జంపుట ఆవశ్యకము. వారిచేతులలో గోప భూయిష్టముగ చట్టమునను, జాత్యభ్యుదయము నకై ఉపయోగించబడును. ఎటులన, సమర్థు డగు కనివాడు, తగినవనియు లేకన్నటికి, తన నేర్పరి తనము గనుకరుపగలుగును."
ఇరైండు దేశ సమస్య
(101)
మొయిస్సేయిం గురువ్యసించుచు, ఇరైండున కధినివేశ రాజ్యసాన మొసగుట మేలయి మహా యోధుల బిల్లు బోలు రాజీలతో నేమాత్రము ప్రయోజనము లేదనియు, ఆస్పిత్తురుహాశమును చెలిపినట్లు నేటి తంతివార్తలలో గలదు. ప్రస్తుత సందిగ్ధసమయమున, ఆస్పిత్తు గారు దైర్య మవలంబించి, హాంకూలు బిల్లు నిలువ నిరసిం చుట భావ్యముగ నున్నది. కాని, కేవలము, ఉప న్యాసములతో మాత్రమే, రాజనీతికోవిదు లూర కొనిన లాభములేదు. వీరు కార్యోత్సాహమును జాతుల ఆవశ్యకము. ఇరైండుదేశమునకు న్యాయ ము గలుగువరకు, విరువకుండ కవిజేసి గాని, ఆస్పిత్తు ప్రభుత్వము ప్రసంగమునకు విలువయుం డదు. లేనియెడల వాదముకొరకుమాత్రము వీటుల యుక్తాపించిరిని ము, కొత్త ఎన్నికలు మాత్రమే వీరి కృషివధమునందుండెనియు, అవవాదము సిద్ధిపడలేదు. ఖిలానాల్ యమస్య విషయమై బ్రిటీషుమంత్రులు తమ వాదనములను చెల్లించ నందుటకు, మహాత్ముడివలన నెంతటి సంక్షో భము బయలుదేరెనో, వ్యక్తమగుచున్నది. అట్టి ప్రతికూలభావము కవకాశముపగక, ఆస్పిత్తు కక్షమువారును, తేబరుక్షమువారును, ఇరైండు సమస్య పరిష్కారమునకు హృదయపూర్వక ముగ పోర్చుడి, ఆంగ్ల దేశగౌరవమును కాపాడు కొనుట భావ్యము. ఇరైండునకు అధినివేశ రాజ్య సాన మొసగుట విషయమై ప్రభుత్వ సభ్యుల సీకాఫీసులతో యోచించుచున్నట్లు అందను మ్రొక్కునట్టిలో సూచించబడినది. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్యదర్శియగు కార్లీ గారు, సినేటుపథముండిలి విదేశసంబంధములను నిర్ణయించెడి సంఘమున కధ్యక్షులుగ పోర్చుగాకి ప్రాయము ఇరైండు ప్రభుత్వము ప్రభుత్వము అమెరికావారు గుర్తించుటలో నే మాత్రము వెను దిడుగూడదని ప్రాసిటుల చెలియచున్నది. ప్రస్తుత కర్ణితులబట్టి జూదిన, ఇరైండుదేశస్య త్వరలో కర్ణితులనుజనవలయునని ఆనకు లాశించుచున్నారు. ఆంగ్లదేశమునందలి, విశాల వ్యాప యులీ శాభిప్రాయమునే గలిగియున్నారు. ప్రస్తు తపు కొమలివకు ప్రభుత్వము తన ధర్మమును తిరుగ నిర్వహించజాలని యెడల, ఎన్నికల త్వర లో జరిగి, సమర్థతతో బనిచేయుట ప్రభుత్వ మా సావమున బనిచేయుట భావ్యముగ నుండును.
అవసర శాసనసభ
27-వ తేదీ గురువారమునాడు జరిగెడి ప్రత్యేక శాసనసభలో నీ క్రింది తీర్మానములు గా. ని. కే. రా. మ. స. బా. చా. మ. లగా రే నిశ్చయపడినవి.
(1) స్థానిక ప్రభుత్వమునకు ఇండియా ప్రభు త్వమువారి వ్యవహారిక నిర్ణయము ననుసరింపవలయు ననుట, ఆధికారాధిక్యమునకు విరుద్ధమని,

ఈ సభవారు సభాపాత్ర లగు గవర్నరుగారికి నివేదించుచున్నారు.

(2) నవ్వపూర్తికై కొంతభవము నీయవలసిన యెడల, వడివత్సరముల లోపుగ దీని యావశ్యకత తొలగిపోవలయును. నవ్వపూర్తి కిచ్చే ధన మింత మొత్తుకన్న నెక్కుడుండజూడదని నిరూపింపవలయునని, ఈ సభవారు గోరుచున్నారు.

(3) మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మొదటి వత్సర మియ్యవలసిన 348 లక్షల మొత్తము అత్యధికమయినదనియు, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు దలచెట్లవ్రతజోచయోగకరములగు విధానము లనేకములు కొనసాగినరవనియు, ఈ సభవారు ప్రతిపాదించుచున్నారు.

(4) జనరలు స్టాంపుల రాబడిని ఇంజీరియల్ రివిన్యూగానే యింపమని, ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి నివేదించవలయునని, ఈ సభవారు గోరుచున్నారు.

(5) మద్రాసు రాష్ట్రముపై నధికమగు భారమును కఠించునెడల, తక్కువ మొత్తమును చెల్లించి రాష్ట్రములనుండి రాబట్టవలయు నని, ఈ సభవారు గోరుచున్నారని, గౌ. బి. వి. వరసింహయ్యగారు రొక తీర్మానము నుపపాదించెదరు.

మొట్ట ఆహార ధాన్యములను ఎక్కువగా సాగు చేయుదు

కల్లినీటిపోర్లువారిలుల ప్రయోగించుచున్నారు.

“ 1927 వ ఫస్టిలోగాని, 1928 వ ఫస్టిలోగాని, సాగుచేయుటకుంజని, తరం కట్టిన బంజరు భూములమీద, 1930 వ ఫస్టిలోగూడ శిస్తు అవ్వకనే సాగుచేయవచ్చును.

1929 వ ఫస్టిలో మొట్ట ఆహార ధాన్యములను సాగుచేయుటను ప్రోత్సహకరవవలెనని సర్కారు వారు కోరియుండిరి. అందువల్ల 1927 లేక 1928వ ఫస్టిలో సాగుకాబడని, అసాధీప్ర, తరం కట్టిన, సర్కారు భూమిమీద మొట్ట ఆహార ధాన్యములను సాగుచేసినవానినర్హులని శిస్తు వసూలుచేయుటదడని సర్కారువారు ఇప్పుడు చెప్పులేదు.

1927 వ లేక 1928 వ ఫస్టిలో సాగుచేయబడియుండని, అసాధీప్ర, తరం కట్టిన, సర్కారు భూమిమీద 1930 వ ఫస్టిలోగూడ మొట్ట ఆహారపు కంటలగు సాగుచేసే రోజునర్హులని శిస్తు వసూలుచేయుటదడని సర్కారువారు ఇప్పుడు చెప్పియున్నారు. ”

డయరు సేనాని?

డయరు సేనాని చర్యలు ఖండింపజేసినెడల, ఇతములు కష్టపనులను మునుపటివలె చేసి కులు లోడ్చడరనియు, ఇదియు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారి మనియు, సర్ జాయింట్ మిస్టరుగారు లండను ప్రైవేటు కన్సల్టర్ల వ్రాసినట్లు, మద్రాసు ప్రైవేటు కన్సల్టర్ కేతంచిన ప్రత్యేక తంతివార్తలలో గలదు. డయరు సేనాని చర్యలను సమర్థించు కంటటి దుస్థితికి హిందూ దేశమునందలి ఆంగ్లో హిందూ వులే గాక ఆంగ్ల దేశమునందలి ప్రజలు గూడ వచ్చినచో, భారతీయులలో నభారతీయుని నిరాక జనింపకమానదు. ఆంగ్ల దేశ ప్రజలు దేశగౌరవమును స్వీయగౌరవమును కాపాడుకొనదలచినచో, హిక్కువంటి వారి దారుణ రాకృతులను నిరసించుట చర్యరము.

చెలమిపర్వ ప్రభువు

మహారాజా పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది: “ఆంగ్లముంతివర్తమునందలి లేజరువాడుల కట్టుదల మూలమున, చెలమిపర్వ ప్రభువుగారు ఆంగ్ల దేశమునకు పిలిపింపబడి రనియు, ఎన్ని ప్రభువుగారు వారిస్థానము నాగ్రము చేసెద రనియు, పెద్దతరగతులలో వనంతి వ్యాపించి యున్నది.”

సానిక వార్తలు

గవర్నరుగారి వార్త:—కల్లినీటిపోర్ల ప్రభువుగారు కేటి యడవము 8 గంటలకు ఉదయండులయ్యునందీ చెప్పి పుకరి విశ్వసిం.

మద్రాసు కార్పరేషను:—గురవారమున చెప్పి పుకరి పోలీసులవలన ఇద్దరు జ్యురముల వలం 45 గురు మరణించిన కార్పరేషను ఆరోగ్యకాభాధికారులు మామవ్రా యుగిస్తారు.

గుడివాడలోని వివాహ సౌభావన:—మ.రా.రా.శ్రీ, ఉప్పులూరు వల్లి కాన్స్టాబుల కంటలుగారు వారి శిష్టతను వివాహసందర్భమునందు ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలకు సదస్యంభావక గౌ. 4 ల నిర్మించింది.

జలియూ వాలా స్మారకవిధి:—ఈవిధికార్యదర్శి యీక్రింది నిరాకరణలట్టి మాకు కంపుచున్నాడు. డి. యస్. కృష్ణమూర్తిగారు గౌ. రి. డి. యె. వారాయలసామి, వృథా చలంగారు 1 రూపాయి ప్రభాం ఆసోసియేట్ మల్ట్రేషం 20 రూపాయలు.

ఖిలాఫత్ కమిటీ:—వై సంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద ఈ కల 25-వ లేదీ మూల వారము సాయంకాలము ప్రెస్ డెస్కికాలేజీ యెడల సమావేశమైన టర్కి సంధివరకు విషయము ఆధిప్రాయములు తెలిపజేయుట కొక పాఠ సభ సమావేశపడుతుండు.

ప్రొ. లక్ష్మోజీరావుగారు:—వీరు 18 సం.లకు ప్రాయము గల ఆంధ్రయువకులు. మహానదిలో జరిగిన ఆంధ్ర మహాసభ నుండి వీరు ఆంధ్రమహాసభ లండనును ఆశ్చర్యకర కథ లగునట్లు తన వ్యాయామకృతమును ప్రదర్శించి క్రీకెట్టించుట. అది మారాజు కేంకటరమణస్వామిగారు చన గానకల్పించి వ్రాయుచున్నాడు.

ఒక కొత్తకంపెనీ:—డెక్కన్ రియల్ ప్రాపర్టీ కంపెనీ వావును బిల్డింగు కంపెనీ ఆరు పేరుతో. 80 లక్షల మూలధనము చెప్పి పుకరించు ఒక జాయింట్ల ప్రావీణంపై నూకరణగా స్థాపించబడింది. మూలకల 25 రూపాయలు, బీడల, ఇతరముల కి సేన గృహములకు కట్టుటయే ఈ కంపెనీవారి ఉద్దేశ్యము.

శాసనసభలో ఎన్నికలు

చెన్నపురి రాజధాని మహమ్మదీ మనియోజక వర్గము:—వైయోజక వర్గపు ప్రతినిధిగా స్టేట్ కాన్స్టేబుల్ కర్నాటకమున అధ్యక్షుని గౌ. రాజు అనంతలిఖాక బసా డయారు మామ వ్రాసినట్లున్నాడు.

వెల్లూరు జిల్లా:—ఎన్నికలందు వెల్లూరు జిల్లాపక్షమున బి.ఆర్.కర్నాటకమునందలి కన్వేయించింది శాసనసభ ప్రభుత్వము కర్నాటక ప్రావీణం కనకరాజు నరసింహరావు గారు, చెన్నపురి ప్రభుత్వము కేటి వి. వెంకట్రాయయ్య గారు మామవ్రాసినట్లున్నాడు.

మద్రాసు కార్పరేషను:—రాజోపు మాతలకానక భావశక్తికై ముక్తి అధ్యక్షుల, గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరు, నిజామవలసినదిగా వారిమిత్రులను కొనసంధు, గురి వాల తాలూకాలోవైయోజక ప్రెస్ డెస్కికాలేజీని కొలా కేరళ కెడ్డిగారు, అందుల కంగీకరించినారు:—అక్కివాస నిర్మాణం క్రింద, ఆంధ్ర ఆసోసియేషన్ దాదాపు.

మద్రాసు లేబరు యూనియన్

మద్రాసు లేబరు యూనియన్ వారి రెండవ సాంకర్షిక సమావేశము ఆదివారం సాయంకాలము సంఘభవనమునం దధికైర్వహణతో జరిగినది. ఉదయమున సభ్యులు భజన, వైవచాధనలతో కాలము గడపిరి. 8 గంటలకు సభ ఆరంభమయ్యెను. మిస్ ఛటోపాధ్యాయగారు, పి. రాజగోపాలాచారి, డి. యె. కుప్పారావు, డి. ఆదివారాయలకెడ్డి, డి. ఆర్. కామత్, ఎ. కమారస్వామికెడ్డి, ఎ. ముబ్బయ్యనాయకర్, కె. పి. కేకమినక గార్లు యున్నగువార లనే ముఖ సభకు వర్తియుండిరి. వెంకటసామినాయకు గారు ఆగ్రాసమాధికర్తయు వసించిరి.

డి. వి. కల్యాణముందరము మొదలిగాను లేచి, ప్రతి శనివారము బహిరంగసభలు జరుగుచుండె ననియు, ప్రతి మంగళవారము కార్యనిర్వాహకసంఘసభలు జరుగుచుండె ననియు చెప్పిరి. కార్మికులలో కొందరు యజమానులతో కొట్టబడిరి. వారివైక్రిమివర్తకములు లేవదెను. వాటియందు కార్మికులు విజయము చేసిరి అని చెప్పిరి.

చెల్వలకెడ్డిగారు సంఘముయొక్క కనాణి కృతములకు తెలిపజేసిరి.

నమూనెల మొత్తము రూ. 15690-18-5
భద్రము 2172-18-1
నిలువ 18418-0-4

పి. వెల్లూరాజుగారు ‘లేబరు పార్టీ’ అను విషయము మాట్లాడిరి. కార్మికులు సంఘములకు స్థాపించుకొనునయి, కార్మిక నాయకులు ఉపాధికారుల కక్షకు చేరనివారుగ ఉండవలయు ననియు, భారతరాజకము మిక్కిలి బలవంతమైన సా.

సేలంవాస్తవ్యుల లభ ఆధికారకర్తలతో మేలై కొన్ని పద్యములు చదివిరి.

ఆధ్యక్షులు సభ ముగించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:

గ్రామములందు శుభవేయకారికన్న మనివారికి ఆధికదీక్షము లిచ్చుటయెచ్చును. వీరు సుఖపడలేదు. వాడుకలకు సంఘీభావకు లేయెడల కార్మిక కృషిచేదరు. ప్రభుత్వము కార్మికులకు మాడ పోట్లన్న మీరు అతివాదులు, మీరారు లకు విభేదములను గమనించు మీ కక్షవారికి ఎమోయితుల మారకీ పోట్లు ఇచ్చుటయెడల ఎక్కువను కా.తి వారియతో మెలించుచున్న, విజయము మె. గలదు.”

డి. వి. కల్యాణముందర మొదలిగాను ఆధ్యక్షులకు నందనములు ప్రకరించిరి. అంతటితో సభ ముగించెను.

అచ్చుపనివారి కార్మికసభ

వై సంఘమువారి ప్రభు సాంకర్షిక యున్నాడసామికోరెను స్వేచ్ఛసంకు ఆది కాలము జరిగినది. సభ జరుగు స్థలము నలంకరింపబడినది.

యస్. పి. కె. కె. ప్రెస్ ఫోర్ మెట్ వైయోజక మహారస్వామి కాయకరగాయ అధ్యక్షుల వసించిరి శారాయలకెడ్డి, ఇ.యల్. ఆయ్యర్, పి. రాజగోపాల. ఈశ్వరఆయ్యర్, వి. వెంకటసుబ్బయ్య, జి. క్షేత్రరావుగారు మాట్లాడిరి.

ఎ. రంగసామి అయ్యంగారు తమ సానుభూతులు ఈ క్రిందలేఖ కంపి:—

నేను మిసభకు రాజాలసంకుకు వింతిల్లుచున్నా. అచ్చుపనివారి కార్మికసంఘపు అభివృద్ధికై నే వెంకయ వాయిదడినాను నాకు అచ్చుపనివారి అవధిముగల గురి గాన మీ కష్టసుఖములు దాదాగ తెలియదు. మీ సంఘ దివసాభివృద్ధి గాంచి మిచ్చుత్రిక చేసినానది అధికమ మిచ్చుపని నమ్ముచున్నాను.

మి సోదరుడు,
ఎ. రంగ సామి.

ఆధ్యక్షులు ఇట్లు చెప్పిరి:—

యజమానులు యీ సంఘమును నిరాకరించుచున్నాడు కార్మికులు రాజకీయమాత్రమకై కాదుమహాన లేకు. ఆహా విద్యకుల వెలలు పెరిగినవి. కాథన నిగనలు జీతములు పెంచవలయునని కోరుచున్నాము. ఇది మి సోదరుడు? ఈ సంఘమునకు ప్రతిగా మానవ క్రిందిన్న మూనియన్ అని మద్రాసురకాల అధికారు లొకసంఘము స్థాపించిరి. ఇట్టి విషయ పరిస్థితులలో యీ కార్మికసంఘము అభివృద్ధి చెందుచున్నది.

WORLD'S NEWS.

(Reuter's Agency.)

ENGLAND

Refugees from Russia.

LONDON, May 20.

In the House of Commons, replying to Mr. Forrest, Mr. Cecil Harmsworth said that a Government Committee was being established presided over by Lord Emmott and including Mr. Brace, Sir Hume Williams and Sir Ryland Adkins to collect the statements of British refugees recently returned from Russia for publication.

Housing Conditions in Bombay. Government Plans for Relief.

LONDON, May 20.

Replying in the House of Commons to Mr. Habas, who asked whether the plans for the erection of fifty thousand one-room tenements in Bombay could be changed in view of the high death rate and the prevalence of consumption, Mr. Montagu stated that in view of the terrible housing conditions in Bombay and the difficulties of the Government in dealing with them, the tenements would be a vast improvement. When sufficient houses had been built they would be converted into two-room tenements.

Messrs. Montagu's Silver Report. United States Mint Purchasing Silver.

LONDON, May 20.

Messrs. Montagu's silver report says.—It is learned from New York that the United States Mint has given instructions for the purchase at a dollar fine ounce, of silver of strictly American origin. It is thought that the stringency of the regulation on the subject will exclude silver already smelted, the purity of tracing its source. Thus the effect of the Pittman Act is unlikely to be felt, at least for some time, especially on the continent continue on the same even coming recently.

As and Mother Country. Interesting Ceremony.

LONDON, May 20.

Mr. of British President at a luncheon today presided by official representatives of the Dominion of presenting a series of flags on of the kindness and hospitality extended to British soldiers during the war. The High Commissioner, Sir Richard Fenley presented a Canadian flag, the High Commissioner Sir Thomas Mackenzie, the Italian flag, Colonel Hillert for the High Commissioner Union of South Africa the South African flag, and Robert Bush, on behalf of General Birdwood, the Indian Imperial Forces flag. Sir Thomas Mackenzie said they were thanked for helping the Mother Country, they remembered what the Mother Country did for them in the earlier days in expending blood and treasure.

Higher Pay and Pensions for Colonial Services.

LONDON, May 19.

In the House of Commons, replying to Colonel Tate, Mr. Wilson stated that apart from temporary increases and pensions by way of war bonus and war allowances for the permanent improvement of brought into effect in Hongkong, the Malay States, Mauritius, West Indies. The question was raised in the case of Ceylon, Gibraltar, the territories and Fiji. Mr. Wilson added, that as to existing pensioners and improvement would follow automatically from the increase of salary, no revision of pension rates appeared.

Britain Honours Ypres. An Impressive Ceremony.

LONDON, May 19.

There was an impressive ceremony at the presentation of the British Military Cross to Ypres. F. M. Lord King George had specially delegated for the purpose from England for the purpose. The King was present. The Burgomaster of Ypres the defence of the famous salient in which over a hundred thousand British soldiers fell. He paid an apt tribute to British valour. Lord French said that the Cross was presented to commemorate the courage of the soldiers and the patriotism of the population. He said the Cross on a cushion amid tremendous cheering, the bands played "God Save King" and "La Brabançonne".

Lord French had bestowed the Military Cross on the King of the Belgians paid a tribute to the industry of the British soldiers of the salient. Their courage had greatly contributed to checking the German advance. The King and Lord French thereafter the cemetery and placed wreaths on the graves of the fallen.

For Valuable Services.

Indian Army Officers Mentioned.

LONDON, May 20.

The London Gazette contains the names of Officers of the Indian Army mentioned for valuable services in connection with the military operations between April 1st, 1917, and May 31st 1918.—

NORTH-WEST FRONTIER.—Lieut.-Genl. R. Wapshare and Major-Gen. T. H. Hardy.

Cols. P. J. Miles and W. E. Hardy, Lieut.-Cols. R. J. Mahewhny, B. R. Moberly, H. C. O'Grady, F. D. Russell and J. R. Gaussan.

Majors G. C. Duckland, A. H. Millwood, M. W. De Courcy, J. D. Flood, C. F. Land, W. T. McCowan, C. R. Landon G. B. Murray, E. P. Quinan and A. C. Thackwell.

Captains J. F. Meiklejohn and S. C. Williams.

EAST PERSIA.—Lieut.-Cols. G. A. Dale and F. B. Prideaux.

SOUTH PERSIA.—Lieut.-Cols. H. Burden, and E. F. Orion.

Majors C. R. Fitzgerald and V. B. Williams.

Captains A. N. Lilly and H. R. Gibson,

Lieuts. W. E. Huxley, C. A. Swainson, W. L. Thacker and D. N. Carr.

BRITISH POLICY IN MIDDLE EAST. Government Attitude Severely Criticised.

LONDON, May 20.

Commenting on the Bolshevik invasion of Persia, the Times severely criticises the Government's attitude towards affairs in the Middle East. The journal says that there is no indication that the Government has any clear practical policy in view now that the long threatened invasion of Persia has begun. The Persian issue cannot be considered apart from Mesopotamia. The Times is not prepared to assent to any arrangement which will saddle the British taxpayer with the heavy lot of holding Mesopotamia as far as Mosul. Whoever gets the Mesopotamian oil must pay the bill for Britain will not consent to maintain a big garrison in Mesopotamia for the benefit of foreign oil companies. The whole atmosphere of our proceedings in Mesopotamia and Persia appears to savour more of syndicates than sense. For example, syndicates have been formed to build railways throughout Persia, which, at present, requires nothing but good roads for motor transport. The Times urges the Government clearly to declare their Middle Eastern policy, define our responsibilities, estimate the cost and state who is going to find the money.

Rent Restriction in Britain.

Details of the New Bill.

Protection for Tenants and Landlords.

LONDON, May 22

The rights of both landlords and tenants are recognised in the New Rents Restriction Bill which is now issued and which shows that the landlords are permitted to increase their rent fifteen per cent. They may recover extra sums specifically paid as increased rates. The tenant may appeal to the County Court to suspend the increase of rent if the house is not maintained in reasonable repair. A month's notice is stipulated before the increases become operative. The interest on mortgages is limited to 6½ per cent. The previous protection of tenants is continued, but landlords who gave up their occupation to join the forces may resume. Premiums of any form on tenancy are forbidden on a penalty not exceeding hundred sterling. The money so paid since March 25th will be recoverable. Lessors of unfurnished houses will not be permitted to charge over 25 per cent increase on normal profit similarly obtainable at the outbreak of the war. Any overcharge will be recoverable and a penalty may be inflicted. The Bill will operate for three years. It applies to houses in London of a rateable value of £105 sterling Scotland £90, elsewhere £70 annually.

British Association's Meeting.

LONDON, May 21.

The annual meeting of the British Association at Cardiff will begin on August 24th under the presidency of Doctor Herdman Professor of Oceanography at Liverpool University. Doctor Herdman was engaged in 1901-02 in investigating the Ceylon Pearl Oyster Fisheries.

British Coal Combines.

Large Output Controlled.

LONDON, May 22.

A Ebbw Vale Coal Company has secured the control of the Lancaster Steam Collieries, Monmouthshire, with an output of a million and a half tons, making a combined output of seven millions. Another combine has secured the control of eighty per cent. of the briquette output of the country.

Woollen Manufacturers' Profits. Investigation Committee.

LONDON, May 22.

A committee has been appointed at Bradford, under the Profiteering Act, to investigate the cost and profit of Yorkshire woollens.

Co-operative Congress at Bristol.

LONDON, May 23.

A Co-operative Congress has opened at Bristol to discuss political fusion with the Labour Party.

Destitute Austrian Children. To Recuperate in England.

LONDON, May 23.

VIENNA.—Two hundred destitute children have left for England to recuperate in Kent.

LORD HALDANE AND LABOUR.

LONDON, May 22.

Addressing a Labour meeting at Stepney, Lord Haldane said that the labour party was splendidly enthusiastic, but still too young to have a full consciousness of the enormous problems of carrying on the Government, particularly in the foreign policy. He thought that Labour and Liberalism were not likely to make comfortable bed-fellows for a long time to come.

The Slump in Prices. Extension to Britain. Marked Fall in Cotton.

LONDON, May 21.

There are indications that the slump in food prices is extending to Britain. Slight falls have already been recorded in bacon, butter, tinned fish, meats, fruits, and cheaper parts of mutton, and tea is likewise down, but the public is warned not to expect a slump. Cotton dropped 10d. a pound in Liverpool.

Fall in Cotton Prices Explained.

LONDON, May 21.

There was a considerable fall in the Egyptian Liverpool Market to-day following upon yesterday's slump of a thousand points. The failure of a big speculation at Alexandria was rumoured at the opening but the price did not decline so low as was anticipated; the fall being chiefly attributed to the earlier drop. The explanation of the slump is that the natives have been buying Egyptian cotton for an enormous rise. A big firm sold out after a long pause whereupon the natives unloaded pell-mell. Liverpool closed steady 250 to 300 points down on the day the effect of the fall has been temporarily to stop all trade in fine yarns and manufactured fabrics from these yarns chiefly in the Bolton district.

Renewed Fall in Cotton.

There has been a renewed fall in cotton, particularly the Egyptian variety in Liverpool. The market closed steady.

A Wave of Buying.

LONDON, May 21.

NEW YORK.—The price-cutting movements have started a wave of astonishing buying. Shops making the deepest cuts are crowded with buyers. A cutting in food is anticipated when foodstuffs stored for speculative purposes are forced into the market.

Widespread Movement in America.

LONDON, May 21.

NEW YORK.—The reduction of prices movement is becoming widespread. At Chicago corn and pork have suffered extreme breaks and there have been heavy sellings of sugar futures which broke a cent per pound. May cotton broke 305 points.

BRITISH AGRICULTURE. Government's New Policy.

LONDON, May 21.

The Agricultural Bill introduced into the House of Commons by Sir A. Griffith Boscawen embodies the new land policy of Government. Generally speaking, the Bill seeks to give security to the farmer by guaranteeing prices for wheat and oats based on the minimum prices for the standard year 1919, namely wheat 68 shillings a quarter of 504 lbs. and oats 40 shillings a quarter of 380 lbs. These prices will be increased or decreased with the cost of production. The labourer is given security by the establishment of an Agricultural Wages Board. The State has right to insist on proper cultivation or to vary cultivation in the national interest the farmer also obtains additional security of tenure.

CONTROL OF BRITISH MINES.

LONDON, May 15.

The new Coal Production Bill, which is published, establishes a Mines Department under the Board of Trade with an Advisory Committee of 24 composed equally of owners of miners of minerals, lessees of minerals, mine workers and users of minerals including scientific experts.

FIRE ON BRITISH STEAMER.

LONDON, May 20.

MARSEILLES.—Fire has broken out on the British steamer, *Sardinia*, from Calcutta for London in gunnies of jute. The damage is serious. The discharge of the cargo has begun.

LONDON, May 21.

The fire on the *Sardinia* has been completely extinguished. The after-hold and upper deck were flooded. Passengers were landed but they will now be re-embarked.

Fire on A Troopship. Details of the "Koenig Friedrich Auguste" Incident.

LONDON, May 21.

The *Koenig Friedrich Auguste* has arrived at Plymouth. It appears that two coal bunkers were discovered on fire through spontaneous combustion, a few days before the vessel reached Gibraltar. Gas was present in dangerous quantities, the crew and volunteers from amongst the troops prevented the fire from spreading. Spanish labourers who were employed at Gibraltar to clear the bunkers struck owing to the gas and intense heat, after which the crew and troops discharged the coal, despite the fact that they were able to work only short spells.

Health of Queen Mother. Alarmist Reports Explained.

LONDON, May 23.

Light has been thrown on the alarming reports concerning Queen Alexandra's health which were current last week. An authoritative statement is issued saying that Her Majesty is suffering from a severe bronchial attack which is now subsiding, in course of which a small blood-vessel burst in one of her eyes, causing a trouble some impairment of vision. The hope is expressed that the inconvenience will pass with care and rest. Meanwhile Her Majesty's engagements are somewhat dependent upon her progress.

ROYAL REVIEW AT ALDERSHOT.

LONDON, May 22.

The King reviewed twenty thousand troops at Aldershot for first time since the war.

OBITUARY.

LONDON, May 22.

The death of Sir Dennis Fitzpatrick is announced.

Roads in India.

COMPREHENSIVE POLICY NEEDED.

Lord Montagu's Views.

LONDON, May 21.
Lecturing before the Royal Society of Arts, Lord Montagu of Beaulieu stated that India had probably fewer miles of good roads than almost any other country, and he urged that a comprehensive road policy should be pursued in India with regard not only to the present but to the future development of India.

Wherever irrigation colonies and settlements were instituted in future, it should be laid down by the Indian Government that adequate roads must be made providing for proper communication for every part of the area irrigated and settled as a *sine qua non* of the scheme. In some cases it would be well to combine land, reserved for roads, with a provision for light railways. Bridges for roads and railway combined should be adopted over rivers and canals where there was no question of military importance. A large part of the military expenditure on roads benefited the civil population and he suggested that the Indian Government should further consider the proportion of civil expenditure compared with military expenditure.

Paper Making in India.

The *Times* publishes a letter from Sir William Schlich, Professor of Forestry, University of Oxford, supporting Mr. Wyndham Dunstan's views regarding the use of bamboo in paper making. Sir W. Schlich says he feels sure that the Indian Government would welcome firms willing to start factories for the manufacture of paper from bamboo.

Another "South Sea Bubble"?

Cotton Magnate's Warning

LONDON, May 21.
Addressing the Fine Cotton Spinner's Association in Manchester, Sir A. H. Dixon compared the recent speculation in mills to the South Sea Bubble, and declared that a day of reckoning must come in a similar way. Many large companies of the highest standing had been forced to obey the wishes of their shareholders, and sell their concerns against their better judgment. He mentioned that the Fine Cotton Spinners' Association had been approached to sell.

EMPIRE DAY IN LONDON.

Children's Loyal Messages.

LONDON, May 22.
A thousand children took part in the Empire Day celebration at the Guildhall. A girl proposed that messages should be sent to the King and the Prince of Wales. The latter was described as *Our Modern Knight of Chivalry*.

BRITISH TERRITORIAL AIR FORCE.

LONDON, May 22.
The *Times* states that plans have been approved for the formation of a territorial air force.

THE HUNTER REPORT.

Mr. Bonar Law on Publication.

LONDON, May 21.
In the House of Commons, Mr. Bonar Law stated that the evidence upon which the Hunter Report was based, would be available for members as soon as the report was presented. No effort was being spared to minimize the delay, but he feared that it would be impossible to present the report before early next week.

BRITISH STEAMER ASHORE.

LONDON, May 23.
A wireless message from Seaford, Lancashire, states that the British steamer *Kurmark* from the Clyde and Liverpool for Bombay is ashore in the Crosby Channel.

POLICE RAID IN LONDON.

Newspaper Office Seizure.

LONDON, May 22.
The police have raided the offices of Miss Sylvia Pankhurst in the East End, and also the residence of Burgess manager of the publication "Dreadnought," where they seized a number of pamphlets. Burgess was recently arrested on a charge of exciting disaffection among the Irish guards.

LONDON, May 23.
Burgess, who was arrested on a charge of exciting disaffection amongst the Irish Guards, been sentenced to six months imprisonment at Bow Street.

Boxing in England.

LONDON, May 21.
PARIS.—In a twenty round heavy-weight contest between Frank Moran, Pittsburg and Frank Goddard, England at the Helborn Stadium to-night Moran beat Goddard in the second round.

"SHALL DYER BE SACRIFICED."

Sir Joyson Hicks' Question.

LONDON, May 23.
Sir Joyson Hicks issues a two column article in the *Sunday Times* asking Shall Dyer be sacrificed "reviewing the whole facts and asserting that he is condemned unless on the very clearest evidence that his action was deliberately and wilfully inhuman, you will have grave difficulty in future troubles which are bound to occur because your soldiers and officers will say when the civil power appeals to them. "We remember how you treated Dyer." This view reflects the bulk of opinion here, which knows that the report is likely to throw nearly all the responsibility on the military.—*Madras Times*.

BREAK IN PRICES.

LONDON, May 24.
Dealing with the possibility of the break in prices, the *Times* says that trade and official circles are of opinion that though sensational slumps in the case of few articles may occur, there are at present no signs of steady permanent all round fall in prices especially in regard to food.

RUSSIA

Reds Claim Sweeping Advance.

LONDON, May 20.
A Bolshevik wireless claims that the Bolsheviks have made a sweeping advance. It states that on the 14th instant in Polotek, Lepel region, the Reds broke through on a fifty mile front, and the Poles retreated in panic. The Reds further, have occupied Lepel and forced Beresina, in the direction of Borissof.

The Rising in Tabriz.

No Official Confirmation.

LONDON, May 20.
No official confirmation of the Bolshevik report of a rising in Tabriz has been received.

The Fighting in Russia.

Polish Operations.

Extent of Advance.

LONDON, May 21.
An authoritative commentary on the Polish operations shows that to attain the Dnieper line, the Poles have advanced on a front of 250 miles to an average depth of 100 to 150 miles in sixteen days. There is no confirmation of the reported capture of Odessa by the Ukrainians.

Referring to Siberia it is stated that the Reds attacked the Japanese east of Verkhneudinsk, but were defeated with a loss of 300 killed. The Japanese casualties were two. The quality of the Red Siberian troops is very poor. They do not show any inclination to fight. Other Red forces are assembling west and south of Nikolasevsk.

Reds Claim Sweeping Advance.

Poles Drive Back Reds.

LONDON, May 21.
WARSAW.—A Polish communique states that north of the Dniester the enemy re-attacked Krzyzopol. Polish infantry, however, supported by a squadron of aeroplanes, counter-attacked brilliantly and forced the enemy back a distance of 12½ miles.

A Siberian Buffer State.

LONDON, May 21.
PEKING.—The ex-Bolshevik, Krasnochevsk, calling himself Foreign Minister, has notified the Allied High Commissioners in Siberia of the formation of a buffer State called Verkhne Udinsk consisting of the territories to the east of Lake Baikal, including Kamschatka and Sakhalin. Krasnochevsk asks for the evacuation of Siberia by all Allied forces including the Japanese. It is believed that the movement is inspired from Moscow, but it is not taken seriously.

ADVANCE OF POLES.

LONDON, May 24.
A Warsaw Communique dated 23rd says that the Poles are advancing in Ukraine. The Bolsheviks continue to attack in great force in Beresinadvina sector. Ten divisions are attacking in a single sector but hitherto all attacks have been repelled.

FRANCE

French Labour Troubles.

Strike at an End.

LONDON, May 19.
PARIS.—The Havas agency says most of the men who were on strike in France have now returned to work, and the strikes may be regarded as at an end. The strikes have degenerated into an internal feud among the unions belonging to the General Confederation of Labour.

French Reparations Commission.

M. Poincare's Successor.

LONDON, May 22.
PARIS.—M. Dubois has been elected President of the Reparations Commission, in succession to M. Poincare.

CORN CONTROL IN FRANCE.

Proposed Government Monopoly.

LONDON, May 23.
PARIS.—A Government bill has been drafted providing for the Government monopoly of all imports of corn, and requisitioning all home grown corn for three years, at a fixed minimum price.

FRENCH LABOUR SITUATION.

Miners Still on Strike.

LONDON, May 22.
PARIS.—The Federal Railwaymen's Council has decided to continue the strike, nevertheless a number of strikers have resumed work. It is stated that owing to a Coal Mining Company dismissing the ex-strikers, the Federation of Underground Workers proposes to order the miners again to strike. Meanwhile the strike continues in a number of mining centres.

FRENCH STRIKE DEBATE.

LONDON, May 21.
PARIS.—During the debate in the Chamber on the strike interpellations, M. Steeg, Minister of Interior, declared that the strike was managed by Extremists and aimed at interfering with the economic life of the country. Therefore the Government had not been strike-breakers but the breakers of civil war. He paid a tribute amid cheers to the patriotism of the workers.

CONFEDERATION CALLS STRIKE OFF.

PARIS, May 21.
The National Federal Committee of the General Confederation of Labour has decided by 90 votes to 11 in favour of a resumption of work.

LONDON, May 21.
PARIS.—The Chamber after a long debate regarding the strikes, passed a vote of confidence in the Government by 221 votes to 90.

Franco-German Economic Conference.

PARIS, May 22.
At the opening of the Franco-German Economic Conference, M. Issac, the Minister of Commerce welcoming the German delegates, emphasised that every effort was necessary to increase the world's production and hasten the economic revival of the nations. The German representative, Herr Mayer, hoped that an exchange of views would promote co-operation.

SOVIETS IN FRANCE.

Important Discovery.

LONDON, May 21.
PARIS.—As a result of domiciliary searches documents have been discovered giving particulars of the proposed establishment of Soviets in France, proving the association of Russian Bolshevik leaders with the French movements.

NARROW ESCAPE FROM DEATH.

LONDON, May 24.
PARIS.—President Deschanel had a narrow escape from death through falling from train near Montargis. In trying to open the window of train he fell on to line and was not observed. He did not lose consciousness and walked for two kilometres when he met a railway worker who assisted him to signal the cabin where a motor-car was summoned which conveyed him to Montargis. Mr. Deschanel was very badly bruised and scratched and anti-tetanus serum was injected as a precaution but no anxiety is felt. The Train was travelling at twentythree miles hour at the time of accident and M Deschanel was in his pyjamas.

AMERICA

UNITED STATES PEACE RESOLUTION.

LONDON, May 21.
WASHINGTON.—The House of Representatives has adopted the Senate Peace Resolution ending the state of war with Germany and Austria which now goes to the President, who is expected to veto it.

GERMANY

The German Indemnity.

Its Apportionment.

PARIS, May 22.
Addressing the Finance sub-commission of the Chamber, M. Millerand said that the minimum German indemnity had been fixed at one hundred and twenty thousand million marks gold, with interest, which would probably not be under five per cent. This would not include the supply of coal, material, or animals, instead of those destroyed or stolen. France, would receive fifty-five per cent. of the indemnity, Britain twenty-five per cent, and the remaining twenty per cent. would be divided between Belgium, Serbia and Italy.

International Loan.

LONDON, May 22.
The *Times* states that the International loan for the purposes of the German indemnity will be principally subscribed in South America and the United States. The amount which will be fixed by the Brussels conference is expected to be at least three hundred millions sterling.

REVOLUTIONARY AGITATION IN GERMANY.

Danger Still Existent in Ruhr.

LONDON, May 22.
BERLIN.—Speaking in the National Assembly, the Minister of the Interior declared that the Government had received information pointing to a revolutionary agitation, directed by the right and left radicals, and danger still existed in Ruhr. A message from Herr Ebert was read, admitting that the result of the revolution was by no means yet complete, and giving warning against any but the constitutional means of obtaining political aims. The Chancellor, Herr Muller, declared that better days for humanity were impossible until European statesmen realised that it was impossible to exist without Germany.

REACTIONARY REVOLUTION IN GERMANY.

Herr Harden's Prediction.

LONDON, May 22.
The publicist, Herr Harden, writing in *Zukunft* predicts the happening of another reactionary revolt. The danger centres are South and Northeast Germany. The supporters of Herr Kapp have been encouraged by the Government's leniency, and thousands of ex-officers are awaiting the signal. The workers are unlikely again to save the Government, Bavaria is a favourable ground for reaction, being unwilling to remain in the Empire, in which it has little freedom.

Sequel to Kapp Revolt.

German Officers Dismissed.

LONDON, May 22.
BERLIN.—In consequence of their participation in the Kapp revolt, Vice-Admiral Von Trouha, Admiral Von Levetzow, Major Von Falkenhausen and twelve other military and naval officers have been dismissed and twenty five others have been retired. The prosecution of them all is being considered. A state of siege has been raised in Berlin and in the remainder of Germany except for a few disturbed areas.

EGYPT

Egypt's New Premier.

LONDON, May 21.
CAIRO.—Tewfik Pasha Nessim, Minister of Interior in the late Cabinet, has agreed to form a Cabinet which will probably comprise a majority of the members of the late Ministry.

LONDON, May 23.
CAIRO.—Tewfik Nessim Pasha has formed a new Cabinet.

AUSTRALIA

The Prince in New Zealand.
Series of Magnificent Welcomes.

LONDON, May 20.

DUNEDIN.—The Prince of Wales has departed for Laver-cargill. A series of magnificent welcomes was held. At Dunedin, five thousand returned soldiers attended the reception yesterday evening.

New Zealand Tour Ended.

LONDON, May 21.

LITTLETON.—The Prince of Wales has concluded his tour in New Zealand and will sail for Melbourne on the "Renown" on the 22nd.

Prince's Farewell to New Zealand.
A Monument of British Civilisation.

LONDON, May 23.

LITTLETON.—The Prince of Wales, in a farewell message to New Zealand, says he is particularly impressed with the fact that New Zealand not merely affords an opportunity for some, but for all. He says he has never seen such well-being and happiness more uniformly evident throughout a population. New Zealand is also a living example of the fact that the European race may take over a new country without injustice to the original inhabitants, and that both may advance in mutual confidence and understanding along a common path. New Zealand is one of the greatest monuments of British civilisation in the world. He says he felt, from end to end of the Dominion, that there was no place where the British people were more set in the British tradition or truer to the British form. The Prince's message concludes with references to the strong feeling of loyalty existing towards the Empire and the Sovereign. His Royal Highness conferred decorations upon the heads of Government departments and others connected with his New Zealand tour.

The Australian Oil Agreement.

LONDON, May 22.

MELBOURNE.—The Senate has passed the Anglo-Persian oil agreement.

PERSIA

Bolshevist Activity in Europe.
THE POSITION DISCUSSED.

Effect of Invasion of Persia.

LONDON, May 21.

The Bolshevist activity in Europe is attracting more attention ever than Persia, wherein there is considerable doubt if the aggression will spread despite the gloom of the Times, wherein a correspondent writing things that the Bolshevist invasion may have consequences which will set alight all the inflammable material strewn throughout the Middle East. The writer attacks the policy of stationing a small British force at Enzeli and declares that Persia is only defensible by 50,000 men and suggests that if we supply them this may mean the renewal of the war with Bolshevist Russia and thinks that if we withdraw altogether the Afghans will put their own construction on the effect of Bolshevist pressure. It is essential to recollect that Bolshevist activity is very spasmodic though all agree that peace will be fatal to the Lorientes despite their professions that peace represents their utmost desire.

Mr. Aylmer Maude, then biographer of Tolstoi, speaking in the London Chamber of Commerce after a visit to Copenhagen, declared that the alleged co-operators here to arrange trade were merely Bolshevist propagandists specially chosen for their cleverness therein and asserted that the Co-operative movements is non-existent in Russia since the Bolsheviks have seized all property and controlled all trade. He added that a very vigorous propaganda is proceeding in Britain and urged counteraction. This is certainly true as recent revelations show. Though the movements is discredited by the best Labour elements, some few M. P. support it. Thus Mr. Lunt speaking at Pontefract, advocated a revolution "Without bloodshed if possible. All this pertains none, since the Government was never stronger and is determined to enforce law and order. Labour is exploiting the idea of the League of Nations in order to interfere in the doings of every nation with which it disagrees. Hence people see graver dangers in the League thus interpreted than in the acceptance of the principle, and only Lord Robert Cecil carries weight in the campaign which is now largely personal.—*Madras Times*.

Bolsheviks in Persia.
Negotiations Proceeding.

LONDON, May 21.

A Teheran message to the Times says that when they arrived at Enzeli, the Bolshevik warships bombarded the town and a deputation including a British Officer boarded the Bolshevik flag-ship. The Bolsheviks demanded the surrender of Lunin's fleet and intimated that the future of Enzeli would be discussed between London and Moscow. The Persian authorities protested against the gratuitous attack. Negotiations are proceeding.

It is understood in Paris that the Persian Government is drawing the attention of the League of Nations to the bombardment and occupation of Enzeli.

Enzeli Fort Surrendered to Reds.
British Forces Withdrawn.

LONDON, May 22.

The Times learns from Teheran that despite the armistice the Bolsheviks have landed troops east of Quazian and troops have established themselves across the Enzeli Resht road. The Fort of Enzeli and the breech blocks of General Denikin's guns have been handed over to the Bolsheviks. The British troops have withdrawn towards Resht in order to avoid contact with the Reds.

The Shah of Persia.

LONDON, May 23.

BAGHDAD.—The Shah of Persia arrived here last night. His Majesty left this morning by motor car for a pilgrimage to Karbala and Najaf. He will return to Bagdad on Tuesday.

Reception at Basra and Bagdad.

LONDON, May 23.

BAGHDAD.—The Shah has expressed great appreciation of the arrangements for and the cordiality of his reception. His Majesty landed at Basra on Thursday evening, the town being gay with bunting and presenting a magnificent sight from the Shatt-el-Arab. The Shah was welcomed by Sir A. T. Wilson and General Nepean, and various presentations were made of Basra notables and British officers. After attending a dinner in his honour at the Makina Club, His Majesty left by special train for Bagdad, where he was met at the railway station by Sir Aylmer Haldane and Sir A. T. Wilson. His Majesty drove through decorated streets, full of interested crowds, to the residence prepared for him. His Majesty subsequently received a deputation of Bagdad notables. At night there was a display of fireworks.

PERSIAN DIPLOMATIC MISSION.

LONDON, May 24.

A Moscow wireless says that the Persian Diplomatic Mission will be sent to Moscow.

BOLSHEVIST INVASION OF PERSIA.

LONDON, May 20.

In connection with the Bolshevist invasion of Persia, the Times says that a situation of defenceless paralysis prevails in North Persia. The British loan of two millions sterling to Persia last summer most long ago have vanished. British Officers have been sent to reorganise the Persian local forces, but the process does not seem to have begun. The Persian Premier is sick, and his colleagues are ineffective. Meanwhile a considerable force of Bolsheviks has crossed the frontier. The Times asks, what will be the fate of the small force of Indians under British officers at Tebriz, and recalls in this connection what happened to the small French force at Ufa in April.

British Force in Persia.
No Anxiety as to Safety.

LONDON, May 20.

Reuters learns in British military quarters that the retirement of the British force from Enzeli is purely a precautionary measure, and no apprehension is felt for the safety of the troops, which consist of a detachment of the Mesopotamian Field Force. No new military situation has been created, as the Bolsheviks have commanded the Caspian Sea since their arrival at Baku. The possibility has long been anticipated that the Bolsheviks would strike in the direction of Enzeli, in order to capture the ten small ships belonging to General Denikin's followers. The Allied military position at Baku, which is at the western end of the Baku pipeline, is being considerably strengthened. City circles do not anticipate that the Bolsheviks will further extend their position in Persia, owing to the transportation and organisation difficulties. The British oil works are at least a month's journey from the scene of the present happenings.

IRELAND

Position in Ireland.
Troops Occupy Districts.

LONDON, May 21.

Newspapers state that Major General Henry Tudor has been appointed Chief of the Irish Constabulary. The military occupation of the disturbed districts is gradually being extended. A big force of cavalry moved within ten miles of Dublin occupying the surrounding hills. Reports of burnings and outrages continue to be received from districts which have not been occupied.

A Dastardly Outrage.

Sinn Feiners committed a dastardly outrage at Tuen. They raided the bedroom of a girl and cut her hair off because she was a friend of the police.

Dockers Refuse to Unload Steamer.

LONDON, May 21.

On the arrival of a steamer with loaded military equipment at Dublin last night the dockers refused to unload, and the crane workers declined to start their engines. It is anticipated that the refusal will spread to other branches of transport.

A later message, regarding the refusal of the dockers to unload a steamer with military equipment at Dublin, states that the Military are doing the work of unloading and are not meeting with any interference.

Campaign of Arson and Outrage
Continues.

LONDON, May 21.

PARIS.—A campaign of arson and holding up of mail-vans continues in Ireland. An official report issued in Dublin last night mentions further raids for arms, the destruction of several more police barracks and military huts, the burning down of two court-houses, and the holding up of mail-vans at Thurles and Limerick by armed and masked men who seized valuables and official correspondence. There have also been extensive cattle drives in West Meath. The Cabinet met this morning and it is understood that the situation was thoroughly discussed.

Destroyer at Londonderry.

LONDON, May 23.

A Destroyer has arrived at Londonderry, here mobs of Sinn Feiners and Unionists, armed to the teeth, are only separated by strong military cordons with armoured cars.

Court House Burned in Co Limerick.

LONDON, May 23.

A thousand armed Sinn Feiners raided Glin, County Limerick, at night, and ordered the inhabitants to quit. They then burned the court house and numerous houses.

The Government and Sinn Fein.
Reported Negotiations.

LONDON, May 20.

DUBLIN.—A message to the Sunday Times says that persons in touch with the Government are sounding the Sinn Fein leaders as to a minimum acceptable settlement. It is believed that they have suggested a dominion status, with

local autonomy for Ulster and free trade with Britain, subject to an Irish plebiscite.

Tyrone Orangemen.

Partial Acceptance of Home Rule Bill

LONDON, May 23.

The Orange lodges in Co-Tyrone have accepted the six-country provision in the Home Rule Bill, while protesting against separation from England.

Irish Home Rule.
Ex-Premier's Views.

LONDON, May 22.

Speaking at Paisley, Mr. Asquith strongly urged that Ireland should be placed on a similar footing to the great dominions, instead of paltering with the compromise offered in the Home Rule Bill.

The Irish Government.
Reconstitution of Personnel.

LONDON, May 23.

A reconstitution of the personnel of Dublin Castle is indicated by an official announcement that Sir John Anderson, chairman of the Board of Inland Revenue, has been appointed Under-Secretary to the Lord Lieutenant, jointly with Mr. James MacMahon, while Major Cope, of the Ministry of Pensions, succeeds Sir John James Taylor, who has recently been criticised in the press, as assistant Under-Secretary. Both appointments are temporary ones. Sir J. Taylor retires on completion of light duty service, and has been appointed an Irish Privy Councillor.

"The Irish Republic."

Question of American Recognition.

LONDON, May 22.

NEW YORK.—Mr. Colby, Secretary of State, has sent a letter to Mr. Porter, Chairman of the House of Representatives Foreign Relations Committee saying that nothing connected with the foreign relations of the United States should deter the Committee from any action it might feel impelled to take with regard to the American recognition of the Irish Republic.

Irish Contribution under Home Rule.

LONDON, May 20.

The Belfast Chamber of Commerce, in a statement on the financial provisions of the Home Rule Bill, contends that the Irish contribution to expenditure should not exceed five millions sterling instead of the 10 millions proposed. The South of Ireland should contribute 7½ per cent. and the North of Ireland 2½.

Irish Affairs.

LONDON, May 24.

M. Hamar Greenwood questioned in Dublin, said he knew nothing of reported conversations between persons in touch with Government and Sinn Fein leaders. The view is taken that negotiations would be abortive in the light of existing situation.

THE IRISH SITUATION.

LONDON, May 21.

It is significant that Mr. Asquith speaking this week, approached the danger line in Ireland insisting on treatment as an entity regarding the customs and Imperial taxes, if Ireland is hostile. Meantime troops are pouring into Ireland. Owing to the refusal of transport workers to unload munition of war soldiers are doing the work. It seems that Sinn Fein is alarmed at the spread of pure industrial Bolshevism which has shown assassination, lootings, and cruder crime, and is instituting its own tribunals to try offenders. It is clear we are on the eve of further developments in Ireland owing to the employment of soldiery, that the results will be uncertain for some time to come.—*Madras Times*.

HUNGARY

HUNGARY ACCEPTS PEACE TERMS.

LONDON, May 21.

VERSAILLES.—The Hungarian Government has intimated acceptance of the Allied Peace terms. The Treaty will be signed here.

Peace Delegate Resigns.

LONDON, May 22.

PARIS.—Count Appony, President of the Hungarian Peace Delegation, has resigned.

Hungarian Peace Treaty.
To be Signed on June 4th.

LONDON, May 23.

PARIS.—The Council of Ambassadors has fixed June 4th for the signature of the Hungarian treaty.

ARMENIA

THE ARMENIAN BOUNDARIES.
President Wilson to Arbitrate.

LONDON, May 22.

PARIS.—The Council of Ambassadors has noted a communication from the United States Government, in which President Wilson accepts the invitation of the San Remo conference to arbitrate in the delimitation of the Armenian frontiers.

CANADA

The Canadian Budget.
Finance Minister's Proposals.

LONDON, May 19.

OTTAWA.—In the course of his budget statement the Minister of Finance said that he proposed to tax luxuries, and also to increase the excise duties on beer and non-sparkling wines by thirty cents a gallon, spirits by two dollars, and sparkling wines by three dollars, and to increase the taxation on motor cars. He also proposed to place a tax of one per cent. on sales by manufacturers and wholesalers, excepting essential articles, besides increasing the income-tax.

AMRITSAR:—A very small number of men went on strike at Amritsar and few of these have already returned to work.

FEROZEPUR:—About 30 men of traffic department and a good number of locomotive and carriage and wagon department are on strike. Arrangements have already been made to carry on the work.

KASUR:—A telegram was received from Kasur yesterday evening denying rumours regarding Kasur staff going on strike. A meeting of superior and menial staff had been held who unanimously resolved to remain loyal to the last.

KARACHI:—A large number of men who went on strike have resumed work at Karachi. It is believed that nearly all have returned, but the message was not completely clear.

LAHORE:—The position in Lahore remains much the same. The intimidation by strikers who are living in Railway quarters is getting so bad that notices are being put up ordering all men who are on strike to vacate Railway quarters. Great forbearance has been shown to those men as they have been allowed to go on living in Railway quarters though they have struck. This can no longer be allowed.

LABOUR TROUBLES IN AMRITSAR.

LAHORE, May 22.

More than 330 men of the Central Workshops of the W. D. at Amritsar have gone on strike and joined the local Railway strikers. Captain Ashford, Superintendent closed the workshop for 3 days and gave time to the workmen up to the 20th either to return to work or else to receive their wages. The men, it is stated did neither.

BOMBAY

POST AND TELEGRAPH MATTERS.

An Informal Discussion.

BOMBAY, May 22.

During his recent visit to Bombay the Director General Post and Telegraphs met the committees of the Bombay Chamber of Commerce for an informal discussion of postal and telegraph matters. He explained briefly what some of the postal difficulties were among others being the rise in prices, competition for clerical labour, and general unrest. Mr. Clarke said that the present dislocation of train service was also a cause of the trouble to Post Office and of subsequent complaints by the public. If it were not possible at present for the train service to run according to present timings, these timings should, he thought, be changed. As regards delays in telegrams he told the chamber that a large number of wire was on order and he hoped that before long he would be able to open out new connections and relieve the congestion. He foreshadowed a system of commercial wireless, a proposal for which was now before the Government of India. As regards the sorting of the English Mail, Mr. Clarke said that the undertaking given by Sir William Maxwell before the Aden Sea Port Post Office was found unworkable and must be departed from. Experiences showed that it was not possible to keep this undertaking, but he gave a guarantee that unsorted mails received from England would be completed in six hours. As regards the arrival of the English Mail it had to be decided on what day the mail steamer should arrive, Saturday was not suitable he thought as it was neither convenient for Post Office nor for Port authorities that Homeward bound and outward bound steamers should depart and arrive on the same day. A Sunday arrival would give no rest at all to a hard worked Postal staff. The choice therefore lay between Friday and Monday.

A brief discussion followed in which the points mentioned by Mr. Clarke were taken up. As regards the arrival of the English mail the consensus of opinion of the members present was that Friday was the best day. Another member complained of the Department of British postal orders. The Director General explained that there had been a tremendous run on them on account of favourable official exchange which was better than the market. Date in consequence of this people bought up postal orders very largely and the supply which normally would have been ample, was exhausted in a few days.

"BOMBAY CHRONICLE'S" POLICY.

'New India's' Criticising Repudiated.

BOMBAY, May 23.

Adverting to the *New India's* criticisms that the *Bombay Chronicle's* policy is still being inspired by Mr. Horniman from England, Mr. Jinnah Chairman, Board of Directors, *Bombay Chronicle* in the course of a personal letter to Mr. Belvi, Editor, strongly repudiating *New India's* says:—I have no hesitation in stating that it is absolutely untrue that the policy of the paper is inspired by Mr. Horniman and the suggestion made that the Directors of the *Chronicle* should appoint a responsible editor is at once malicious and impertinent besides being an unjust attack on you. Let me assure you that the board appreciate your services and I as Chairman can say that notwithstanding great difficulties you have piloted the paper with remarkable tact and ability.

UNITED PROVINCES

VILLAGE LANTERN LECTURES.

ALLAHABAD, May 22.

Village Lantern Lectures, which were organised during the war, having proved successful, it was resolved to make it a permanent feature of the educational system of the Province. The United Provinces Government have trained a number of lecturers and in a communication says there is much scope for the development of educational work of this kind and it has accordingly been decided to entrust the direction of this work to a small committee under the Presidentship of Mr. A. H. Mackenzie with Mr. A. B. Burnett as Secretary to advise the Director of Public Instruction.

THE NEXT VICEROY.

LUCKNOW, May 24.

The *Indian Daily Telegraph* says:—Speculation is again rife as regards the next Viceroy although Lord Chelmsford's term of office does not expire till next year. The name of Mr. Montagu is mentioned in this connection, but it seems highly improbable that Mr. Montagu will relinquish his political career in England. Among possible nominees for the Viceroyalty is Lord Willingdon, whose experience of two provinces is quite a unique feature in

these days. Lord Willingdon possesses in an eminent degree those special attributes which go to make a successful Viceroy and he is known to take a broadest possible standpoint with regard to India's future.

DELHI

Plague in Delhi.

DELHI, May 24.

Dr. Sethna, Health Officer Delhi has just submitted a note to the municipality on the recent plague in the city. He says there have been altogether 21 cases with 18 deaths. After detailing the measures adopted in checking the spread of the epidemic he calls special attention of the municipality for sanitary improvement of the congested areas of Khari Baoli Bazar, and Burn Bastien Road which are now tremendously infested with rats on account of grain godowns.

FORFEITURES AGAIN.

DELHI, May 24.

In exercise of the powers conferred by Section 17, sub section (1) of the Indian Press Act 1910 the Chief Commissioner of Delhi hereby declares to be forfeited to His Majesty all copies wherever found of the prayer in Urdu or of its translation on the Khilafat question which was offered in leaflet form in as much as the said leaflet contains matter of the nature described in clauses (A) and (C) of sub section (1) of Section 4 of the said act.

The Mahajreen Office.

DELHI, May 24.

The Mahajreen Office, Delhi, has issued a manifesto announcing that two reception committees for receiving and making temporary lodging and boarding arrangements for Mahajreen from India have been formed viz one at Rawalpindi and another at Peshwar. The manifesto calls upon intending emigrants to assemble at Rawalpindi whence they will be sent in small groups to Kabul with effect from 9th of Ramzan (28th May 1920). They are required to take as much money with them as possible. Those who are poor and unable to meet the journey expenses are requested to approach the wealthy Mussalmans of their localities whom the manifesto appeals to provide such Mahajreen with Railway fare up to Rawalpindi, also to remit further donations to Mirza Qutubuddin, Secretary, Khilafat Committee, Rawalpindi.

HYDERABAD (DECCAN)

NIZAM ON PEACD TERMS.

HYDERABAD, May 22.

H. E. H. The Nizam has issued the following firman:—The public of Hyderabad and Mahomedans, generally may not be aware of strong representations I made to H. E. the Viceroy in favour of recognising the religious sentiments of the Mahomedans and fulfilling the pledges given. During the war, the situation was acute and those representations should not be made publicly, but now that the Turkish peace terms have been announced the position has considerably altered. The action I then took was in my capacity as Mubini-ul-millat-wad-deen and a Massalman ruler. With His Excellency the Viceroy I fully share the regrets expressed in his message in this our hour of trial and feel like him that the decision includes terms which must be painful to all Muslims. The decision, however disappointing, has been given in peculiar circumstances. Therefore any further agitation in my dominions over the Khilafat question will be fruitless and of no avail. It may on the other hand create unrest, prejudicial to the best interest of my subjects. I therefore now prohibit the holding of such meetings in my dominions and exhort my people to abstain from participating in a movement that may develop dangerous proportions. Whoever takes any action in contravention of orders now passed will be held responsible for same.

The Empire Day.

LUCKNOW, May 24.

Several of the public buildings and establishments in Lucknow displayed flags to-day in honour of the Empire Day. A Boy Scouts and girl guides rally on the occasion of the Empire Day was held this morning in the grounds of St. Francis School. All schools were represented and there were three bands in attendance. Rev. Norman Bennet took salute as Assistant Provincial Commissioner. There was strong muster of general public and principal European officials were present.

CALCUTTA, May 24.

The Empire Day was celebrated in Calcutta with quiet enthusiasm, their being not much external demonstration except profuse display of Union Jacks on the top of all important public buildings.

TRAVANCORE NEWS.

QUILON, May 22.

Dewan Bahadur M. Krishna Nair, Dewan of Travancore in launching the two vessels constructed at Quilon by the Commercial Union traced the history of ship-building on the Malabar coast and congratulated the promoters of the Commercial Union for their celerity in completing the construction of the two vessels which was begun in 1918. Now that this modern pioneer Enterprise has reached a practical stage, continued the Dewan, and the promoters of the scheme are on the eve of reaping the fruits of their labour, it is in every way due to them that I should both on my own behalf as well as on behalf of these assembled here tender them our heartiest congratulations on the success which has so far crowned their efforts. The natural tendency of man is to imitate. He would follow rather than lead, rather grope below for foot prints than gaze aloft for light, rather get crushed in the thick of the crowd than move about of the rut and steal a march on his fellow men. It is so easy for him to tread the beaten track where he fancies that if there are no roses there are no thorns. It is on the other hand so risky to commence a new undertaking and only men with courage and calculation could be expected to do it with credit to themselves and advantage to the world. The Dewan in conclusion complemented the Directors and shareholders of the Commercial Union and hoped that their venture would bring peace and plenty to their homes.

Each of the vessels has a capacity of 300 tons and the length of the keel is 94 feet.

PONDICHERRY NEWS.

PONDICHERRY, May 23.

A gang of smugglers carrying nearly to thousand dollars was challenged by the Ganganancupani Custom Police near the Ponnear river. A free fight took place between them but only a small number of dollars was confiscated and the gang escaped with the remainder. It is rumoured that some of the chief smugglers were arrested by the British Police.

PUDUKOTAH NEWS.

PUDUKOTAH, May 23.

Smallpox is prevailing in the Town and both small pox and cholera in the mo'ussil. During the week ending the 15th instant there have been in the town 16 attacks and five deaths from small pox and 24 attacks and 3 deaths in Tirumayam from the same cause. During the 2 weeks ending the 15th instant there have been in Kolatur taluk 9 attacks and 6 deaths from cholera. Small pox is still prevailing throughout the state.

The Representative Assembly will meet at its 19th session at the Durbar Hall, Public Offices on the 3rd September next and on the subsequent day. Members have been directed to send in their subjects before the end of the next month.

LOCAL NEWS.

A company under the name "The Deccan Real Property and House Building Company, Limited, the first of its kind in Southern India has been started in Madras with an authorised capital of Rs. 30 lakhs. Issued capital of the Company is Rs. 15 Lakhs divided into 60,000 shares of Rs. 25 each. The company is formed with the object chiefly of acquiring, developing and turning to account land and buildings in Madras Presidency or elsewhere in British India and Native states and relieving congestion in overcrowded cities by building up-to-date dwelling houses on the most approved lines and affording facilities for the poor and the middle class people to possess and own houses and the Company propose to provide several schemes to suit the varying needs of the public.

Madras Governor's Camp.

May 21st:—His Excellency received the Maharaja o. Bobbili at the Secretariat this morning. There was a large dinner party at Government House. Mrs. Carey Evans has left Government House.

May 22nd:—His Excellency received the Hon'ble the Raja of Ramnad at Government House this morning. Their Excellencies gave a garden party this afternoon. About 50 guests were present.

May 23rd:—Their Excellencies attended early service at St. Stephens Church this morning.

May 24:—Their Excellencies hunted with the Government hounds this morning. Their Excellencies left for Mettupalavam by Motor at 4-30 p.m. to-day enroute to Madras. There will be a childrens fancy dress ball at Government House on July 1st.

News in Brief.

—o—

Postal Notice:—The Postal special leaves Bombay yesterday at 13-0 hours.

The mail steamer "Mantua" with the outwards mails of the 6th instant arrived here at dawn 24th.

The Crown Prince of Roumania halted at Gaya to visit the birth place of Buddha.

H. R. H. the Crown Prince of Rumania left Calcutta to-day for Japan by the s. s. *Madras*.

Parcel Employees of the B. B. and C. I. Railway returned to work on the promise of revised scale of wages.

The Mail steamer *Sardina* which left Bombay on the 1st arrived at Marseilles on the 19th instant.

Their Excellencies Sir George and Lady Lloyd gave garden party at Mahabeshwar on Saturday the 22nd instant. It was largely attended.

The Homeward mail steamer *Mandala* sailed on 22nd. The Mail steamer *Devanhu* with the mails of the 13th instant arrived at Port Said on the 21st Friday.

It is understood that a revolver and 40 cartridges belonging to Messrs Rhodda and Co were stolen from a parcel that was being sent to Peshwar Cantonment from Howrah. Enquiry is proceeding.

This morning on the arrival of the Punjab mail the Calcutta excise staff arrested three Indians dressed as military sepoy having in their possession opium worth over eight thousand rupees.

The Gwalior Durbar has appointed two committees, one to enquire into the causes of prevailing high prices and the other for framing effective legislation and state organisation whereby the state of things can be remedied.

News has reached here that the whole of the staff of the Cawnpore Post Office struck on Friday. His Honour Sir Harcourt Butler leaves to-night for Allahabad and goes on from there to Cawnpore and Agra.

In connection with the Punjab Mail tragedy in which Col Tufnell was brutally attacked and subsequently died in hospital, the Bengal C. I. D., arrested two Mahomedans on Saturday on suspicion. They are kept in Hajut pending further investigations.

Members, desirous of accommodation being arranged for them at Benares in connection with the meeting of the All India Congress committee fixed for Sunday the 30th instant at 4 p.m. in the Town Hall, are requested to communicate with Mr. Sri Prakasa Barrister, Savasram, Benares.

FOREST FIRES IN CANADA.

LONDON, May 21.
 QUEBEC:—Scores of women and children have had remarkable escapes in forest fires in the Bellocchasse District which threatened to destroy villages. A refugee train dashed into the burning woods and the coaches were licked by flames which, however, were extinguished by water from the engine.

The forest fire at Bellocchasse has now been got under control.

MEXICO

MEXICO'S NEW PRESIDENT.

LONDON, May 22.
 NEW YORK:—A telegram from Texas states that Adolfo Delahuerta, Governor of Mexico City, has been provisionally elected President. The report has not yet received confirmation.

General Carranza Killed.

LONDON, May 22.
 MEXICO CITY:—It is officially stated that General Carranza has been killed.

LONDON, May 22.
 NEW YORK:—A telegram from Mexico City says that General Carranza was killed in an attack led by General Rodolfo Herrera, a former Carranzist, who only joined the revolutionaries last week. The dead president was accompanied by his Chief of Staff and Senor Bonillas, formerly Ambassador in Washington, both of whom are reported safe.

LONDON, May 22.
 NEW YORK:—According to a telegram from General Obregon, received by the revolutionary agents here, General Carranza was assassinated by his own men.

The Alleged Assassination.

ELPASO, May 22.
 General Carranza's followers, who were with him when he died, have sent a letter to General Gonzales, declaring that General Carranza was assassinated after he had been made a prisoner.

COMMISSION OF INQUIRY APPOINTED

MEXICO CITY, May 22.
 A Commission has been appointed to investigate General Carranza's death.

EAST AFRICA

INDIANS IN EAST AFRICA.

LONDON, May 21.
 I understand that the Mission of the Indian Deputation on East Africa is likely to prove ineffective. It is quite certain that while permission will be given to Indians to own land in the lower regions, they are barred from the high land reserve for Europeans. The general policy on the Indian issue will be unchanged.—*Madras Times*.

COTTON GROWING IN UGANDA.

LONDON, May 21.
 Sir Robert Coryndon returns to Uganda to push cotton growing. Lancashire has offered millions if needed. He thinks, if labour is available, an annual 20 per cent. increase in crop in the next few years is quite possible. *Madras Times*.

ITALY

New Italian Cabinet Formed.

LONDON, May 21.
 ROME:—Signor Nitti has reformed the Cabinet with Signor Scialeja as Minister of Foreign Affairs and Signor Denava as Minister of Finance.

JAPAN

The Anglo-Japanese Alliance.

JAPANESE NEWSPAPER'S VIEWS.
Australia's Attitude Deprecated.

LONDON, May 22.
 OSAKA:—The newspaper *Asahi* declares that some Japanese circles are of opinion that the removal of the Russian military menace and the formation of the League of Nations weakens the *raison d'etre* of the Anglo-Japanese alliance. The paper realises that the British authorities will respect the Australian, Canadian and Indian views, and makes a lengthy review of Australia's firm stand for a *White Australia*. This policy, it says, conflicts with the Japanese stand for racial equality, and regret is expressed that the Australian suspicions have not been allayed even after five years' faithful adherence to the Alliance, especially in protecting the lines of communication between Australia, India and the United Kingdom by the Japanese Navy. The paper surmises that the Common wealth would prefer to have the United States as an ally rather than renew the Anglo Japanese pact.

China Greatly Exercised.

LONDON, May 20.
 SHANGHAI:—The question of the renewal of the Anglo-Japanese Alliance is exciting the utmost interest in China, and it is feared that a continuance of the present terms would divert to Britain some of the present animosity against Japan, and seriously prejudice Britain in the eyes of China. The English newspapers assert that the militarist influence in Japan has resulted in a number of grave breaches of the spirit of the Alliance, and they demand that Japan shall return to China Germany's former rights in Shantung.

RUSSO-JAPANESE RELATIONS.

Peace Negotiations Suggested.

VLADIVOSTOCK, May 23.
 The Trans Baikal Government suggests the opening of peace negotiations with the Japanese, and the cessation of hostilities. A favourable Japanese reply is expected.

GENERAL

Advisory Armaments Commission.

LONDON, May 20.
 ROME:—The Council of the League of Nations has discussed arrangements to give effect to the provision of the covenant for an Advisory Armaments Commission, and has also arranged a method for the publication of treaties, to prevent secret diplomacy, and addressed a special invitation to the United States to be represented at the International Financial Conference in Brussels, which will deal with reparations, and the war debts of each state presenting a full report of its finance and trade.

Franco-German Economic Conference.

LONDON, May 20.
 PARIS:—A Franco-German Economic Conference having for its object to expedite the resumption of commercial relations, has opened here. M. Isaac, the French Minister of Commerce, is presiding.

Spa Conference.

Allies Request Postponement.

LONDON, May 23.
 BERLIN:—The Allies have requested the postponement of the Spa Conference until June 21st.

Food Riots in Madrid.

LONDON, May 21.
 MADRID:—The majority of the people in Madrid are without bread owing to the Bakers strike. Food riots have broken out.

Dockers to Resume Work.

LONDON, May 23.
 MARSEILLES:—Work in the docks will be resumed on Tuesday.

THE POPE RECEIVES MR. BALFOUR.

LONDON, May 21.
 ROME:—Mr. Balfour has had an audience of the Pope.

Indian Telegrams.

(Associated Press.)

AFFAIRS IN PERSIA.

A Press Communique.

SIMLA, May 23.
 A Press Communique says:—The announcement made by Reuter dated London 19th May regarding the events of Enzeli on the 18th May requires amendment. The facts are these:—On the 18th May the Soviet Commander in the Caspian opened a bombardment of Kasian the port of Enzeli, with long range naval guns. His sole intention was to secure the ships and guns of the volunteer fleet which had sheltered there. He had no designs whatever on British or Persian subjects and further he promised to retire from Enzeli on having achieved his purpose. In view of ensuring that no collision should take place between British and Soviet forces the small British detachment occupying Enzeli was withdrawn pending the result of negotiations between the British and Persian authorities on the one side and the Soviet commander on the other.

SIMLA

BENGAL

THE DACCA UNIVERSITY.

CALCUTTA, May 23.
 Considerable advance has recently been made in connection with the establishment of a University at Dacca. Mr. H. E. Stapleton, Special Officer, Dacca University, who returned to Dacca a few days ago from Darjeeling after conferring with the Government has been busy making necessary preparations for the inauguration of the University at an early date. All arrangements are well in hand and as soon as the Vice Chancellor arrives the administration will be taken in the direction of the selection of staff, etc. under transitory clauses of the Dacca University Act. It is expected that the appointment of the Vice Chancellor will be expedited. Now that the detailed proposals have been submitted to the Government by the Director of Public Instruction, it will not be long before the scheme take a definite shape.

SALES OF REVERSE COUNCILS.

CALCUTTA, May 22.
 The following press communique has been issued:—At the recent sales of reverse councils deposit cheques have not been cashed in view of the possible embarrassment to the market which might have been caused thereby. As, however, cheques have been presented of amounts in some cases obviously in excess of the resources of the presenters; it has been decided that in future all deposit cheques will on receipt be paid into the bank for clearance. This procedure will take effect from the sale on Wednesday.

INDIAN AERIAL SERVICE.

CALCUTTA, May 22.
 The American Aero Derby Commission that has recently been visiting India have issued a bulletin on their observations in this country and remark that the Indian Government would give 15 years mail contracts to private concerns willing to operate service. Aerodromes are being established in India, Ceylon, and Burma, the principal one of the flying corps being located at Bangalore.
 The Government of Great Britain has recently presented to the Indian Government 100 aeroplanes. A school of instruction is about to be established and a number of Indians taught the art of flying and many of them promise to make expert aviators.

Aerodrome for Calcutta.

CALCUTTA, May 24.
 Regarding the announcement that the Government have selected the Dum Dum site for a permanent aerodrome for Calcutta the committee of the Bengal Chamber of Commerce have urged the Government of India to get round into the working order immediately. The Committee also understand that the Government have under consideration the provision of aerodromes at main centres on Calcutta to Bombay, Delhi to Karachi, Karachi to Bombay and Calcutta to Rangoon air routes. The committee have submitted to the Air Board that the application of aeroplane to the purposes of commerce is becoming of value in many parts of the world and to bring about the result great assistance or at least practical encouragement is being given by various Government concerned. They urge that the Government of India should likewise assist civil aviation in this country by a provision of properly prepared landing grounds and by reducing as much as possible the cost to private enterprise of the organisation of experimental and demonstration services. In the opinion of the committee another direction in which the enterprise might be materially helped is that import duties should be remitted altogether for the present on aerodromes and accessories. Aeroplanes flying into India are not at present subject to import duty and there is no sufficient reason why aeroplanes imported in the usual way should not be similarly exempted.

TUFNELL MURDER.

CALCUTTA, May 24.
 In connection with the Tufnell murder one European ships officer was arrested by the police yesterday but was subsequently released. The police attach absolutely no importance to this arrest which was very likely made by some mistake.

International Labour Conference.

CALCUTTA, May 24.
 A special meeting of the International Labour Conference, constituted under the auspices of the League of Nations, is to held at Genoa on the 15th June for the purpose of dealing with questions having reference to seamen. During the past month the Committee of the Chamber have been in correspondent with the Government of India and the Government of Bengal in regard to this conference at which the following subjects will be discussed:— (1) Application to seamen of the convention drafted at Washington last November limiting the hours of work in all industrial undertakings including transport by sea and under conditions to be determined transport by inland waterways to eight hours in the day and 48 hours in the week, consequential effects as regards manning and regulations relating to accommodation and health on board the ship. (2) Supervision of articles of agreement, provision of facilities for finding employment for seamen, application to seamen of the convention and recommendations adopted at Washington in November last in regard to unemployment insurance. (3) Application to seamen of the convention adopted at Washington prohibiting the employment of children under 14 years of age. (4) Consideration of the possibility of drawing up an international seamen's code. It is understood that two delegates of the Conference will represent the Government of India and that two other delegates will represent the interests of the seamen. Each delegate will be accompanied by a limited number of advisers. The names of the delegates and advisers will be published in due course.

THE PUNJAB

IMPERIAL RELIEF FUND.

LAHORE, May 23.
 A Punjab Government Press communique says:—The Indian Soldiers Board have placed before the Imperial Indian Relief Fund for distribution to families of soldiers who were killed or who died on active service during the great war the following cases deserving of relief and the amount of assistance afforded to each:—(1) Very necessitous cases amounting to destitution Rs. 300 each. (2) Medium cases where there is no destitution Rs. 250 each. (3) Cases where death of the bread winner has resulted in no more than a small fall in standard of living and need of comfort Rs. 200 each with additional Rs. 50 for each officer in each class. The distribution began in December 1919 on the occasion of the peace celebrations and a sum of Rs. 1,45,000 has so far been sent out to the Deputy Commissioners for distribution in their districts. In addition to the above a sum of Rs. 1,47,000 has been placed at the disposal of the Commissioner, Rawalpindi Division, for such supplementary distribution in Rawalpindi division as he considers necessary. The Deputy Commissioners have received special instructions in connection with distribution of relief in order to ensure that the money actually reaches the beneficiaries. A sum of Rs. 13,750 has been allotted to the Superintendent Simla Hill States, for grant to destitute families in these states and a sum of Rs. 18,225 is being sent out to the Commissioner, Ambala Division for distribution in Native States of Palauti, Dijana and Lohasu. The balance still in hands of the Government to meet further requirements amount to about 1 lakhs.

N. W. RAILWAY STRIKE.

LAHORE, May 22.
 The following press note has been issued by the Agent, North Western Railway:—Latest information available here shows that the present position of the strike at out stations was as follows, at midday on Saturday May 22nd:—Wazirabad. A few more of traffic staff have struck but the letter from the Secretary North Western Railway Association which appeared in the *Tribune* on Friday May 21st seems to have been based on incorrect information. There are certainly more men working than striking and the work is being carried on without any difficulty. There are 60 men of Locomotive Department on strike out of 200 on the books.

Gujranwala:—There are no locomotive staff here and as regards traffic staff the station master, goods clerks and ticket collectors remained at work. Men were sent to relieve. Two Assistant Station Masters, Signallers, Booking Clerks and menials struck and the work on the station is going on satisfactorily.

Ludhiana:—The position here is the same as before. Certain number of men of traffic and locomotive department are on strike but work is being carried on without much difficulty.

ఆంధ్ర మహాసభ

ఆంధ్ర సాంఘిక శాస్త్రము

ఆంధ్ర సాంఘిక శాస్త్రమును మహాసభయందు యుక్త

వ్యాసము:-

ఈ అష్టమాంధ్ర మహాసభకు మహాసభ ఆంధ్ర సాంఘిక శాస్త్రముగా నెన్నుకొనవలయును మిక్కిలి కృతజ్ఞత గలవాడనై మీ కందరికి మందసంబు లాచరించుచు స్వాగత మొసరించెద. ఈ అష్టమాంధ్ర రాజకీయ వేత్తలను, పండితులను, జేతనవాదులను, కార్యకర్తలను అనేకమంది అభిలషించుచుండగా, పూర్వవారపరాయణుడైన నన్ను యెన్నుకొనుటకుండు యీ శ్రేయోపాత్త్యయముగాని నామకర్తకాదనామ తెలిసిన్ని యీ ప్రాచీన జేనావయము, భక్తకోటి సమర్పించిన ద్రవ్య శ్రీమహాసంధ్యోరసహాయముచే తీర్థోద్ధారం బరిగినజేకాని నేనుడుకు కృషిశివపతి యొమిన్ని లేదు. ఈ అష్టమాంధ్ర మహాసభ సభకుండు బతుకు తీర్మానములు లోకోపకారము నకు తరచు పాథము లవుగాలి.

అష్టమాంధ్రులు శ్రీకృష్ణభగవాను అదయించి నిరంకుశ రాజకీయ వేత్తలను జరసంభ కుసల దురతక్ర) బా బానుర వర కా ము రా దుల ను భంగిరతి, అనేక దుష్ట రాజ భుజనం బొసరింది భర్త సంతాపనల చేసెం. అష్టమాంధ్ర లలో నొకరును భీష్మదాశ్యులు అష్టమాంధ్రులు ఉద్ధరించి రాజ్యభార పరాయణులగు దుర్భేదనాదుల నరాజకులు గోదను అంతఃకృష్ణులనుండి రాజ్య భరిపాలనా భర్త మును ప్రభుత్వములను విరద్ధనగా, జరుగకుతనని చూచి చెప్పి, భారతదేశమునకు నన్నెచ్చెను. కావున ఈ అష్టమాంధ్రుల నూతన విభజనము కలిగించునని భావమునకు. మనమ్య యష్టమాంధ్ర యొన్ని విష్ణులు కలిసిపోయెను. జేతనవాదులను ఈ సభను మహాసభ తులనగలిగితిమి. ముందు చర్చ నీయాంశములందు భేదాభిప్రాయము లుండినను, సభ జయప్రదముగ జరుగుముల అందరును తోడ్పడుచు రక ప్రార్థించెద.

ఈ మహాసభ శ్రేయోగతుల యీ పరిశ్రమలతో స్నానమాది ఆంధ్రసాంఘికయేతనములై పునాపించినకానికి యెట్టి కృతజ్ఞతలై నుం. సాధించుటకు పునాసంకులు ను. శ్రమభర్తలనుబాదికి క్రమబద్ధము కొన్ని సంస్కరణముల యొందు అభిప్రాయ భేదములు కలిగిన యీ సందర్భ సమయము నందు యీ శ్రేయోగతుల ఆంధ్రసాంఘిక ప్రాజెక్టులను ఉత్తమమ్య అభ్యర్థించు నైదిత భర్తలతో నా జన్మ సాఫల్యక సిద్ధించెనని మీ కందరికి మరియొక స్వాగత మొసంగుచున్నాను. ఈచుండు జేనవిండు చల్లని శ్రమభేదములను మీ కెలపు లుపయోగించ నెంచినవాడును యెన్నియో బంధు మిత్రాదుల ఇండ్లంద నుభవహూర్తిల నిర్వహించగలవా యను యీ అరణ్య ప్రజేతమందు యీ శ్రేయోగతుల తగువిధు దులును భోజనపుకవరములు లేని లోపములను తమింపి, శ్రేయోగవాసుల నెననజేసి యీ ఆంధ్రసభను జయిత్రిదముగ జరిగించి పుత్రాభరణాదలయమును. కర్మాజులెల్లా అన్నిటియందును హింసించుచున్నను, యెచ్చుట శ్రేయోగ అహోబల శ్రీసంగమేశ్వర ఓంకారభోగేశ్వర మహాసంధి (ప్ర) పురాంత కాని శ్రీశివశ్రేయోగ పుణ్యస్థలములు ఈజిల్లాలో నుండివల్ల తమభోజి మహాసభలు తరుచుగా ఇచ్చటికి వచ్చు భాగ్యము కలిగెను.

ఈ మహాసంధి శ్రేయోగ శ్రీ స్వామిపురాణాంతర్గత మై శ్రేయోగ భుజమందు 44 మందల 49 అధ్యాయములవరకు యీ శ్రేయోగ మహాసభ వర్ధింపబడెను. యీ అంతర్వాహిని గంగ యందు కలక మహర్షి తపస్సుజేసి మహాసంధిదేవ వర పుత్రుని బడెను. ఆతకుపు ఇచ్చట బహుకాలము తపస్సుజేసి కైలాసములో శ్రమభులలో సుకృతుగ ఈశ్వరనిజే ప్రసాదింపబడిన ఈ శ్రేయోగ మహాసంధియని ప్రసిద్ధిపొందెను.

శ్రీవిష్ణోరీయ మహాసాధిగాడు భాతుశామ సంవత్సర కరపులో మాజిల్లాలో చేసిన సహాయముచేసిన బ్రిటిషు శ్రమభ్యుదయ మనయందరియందు గల అనురాగముచేతను మే మందరము శ్రీబాధిచక్రవర్తి గారికిన్ని చక్రవర్తిగారిగు శ్రీమం రాజీ గారికిన్ని రాజభక్తిగలవార మై నడచుకొనుచున్నాము.

ఆంధ్రోద్యమము.

మహాజనులారా! కొందరు ఆంధ్రరాష్ట్రము సభ జరుగుచున్నందున ఆంధ్రసభ యెందుకని అడేమిచు చున్నాడు. ఆంధ్రమహాసభా ఫలితే ఆంధ్రరాష్ట్రము సభ గాన రాష్ట్రము సభకుండు రాజకీయ కృత చర ముల తప్ప శ్రేయోగ

శ్రేయోగ ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తులను చుర సంబంధముల గు భిక్షాభతు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణజేతర భర్తాదాయ జేనా వాయ బాధిత కర్మములను కొన్ని చర్చించుటకు మీలెనం దునను, ఆంధ్రజేతాభివృద్ధికి మూలకారణ మగు ఆంధ్రసభ రాష్ట్రసభతో సహా జరుగు (శ్రేయోగ) మహాసభను నేనొక్కొక్క జూరించుచున్నాను.

మహాజనులారా! ఆంధ్రోద్యమ మన ఆంధ్రజాతి నున్న ధింక మతనశక్తి యీ శక్తితో ఆంధ్రులను నిద్ర మేల్కొల్పి ప్రపంచమునందలి స్వాతికృత ముపధించు మానవజాతు లలో వీరిని సమానుల చేయుటకు జీవకళయని చెప్పవచ్చును. నానాజాతులు నానాసంకలముల ఈ 12 మం దలములను ఆంధ్రజాతియే కట్టుకట్టే యేకజాతిగా నిర్ణయించుటకు యేర్పడిన మూలకారణము గాన యీ ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తియందు ప్రార్థనలను నుండియు మిగుల పాటుపడి న్యుదయమునల కొద్దుకొని పరిచేసిన మ-రాష్ట్ర, గా. కొం దా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును భాషాప్రముఖ గావ్య విభజనకు నుండిన శ్రీ శ్రేయోగంధ్ర రాష్ట్రక ఆచార్యకమని శ్రేయోగ ద్వీప మందు మనకు గాను జన జేతులుగా పనిచేసిన గా. జి. కొంబాదూరి మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారును శ్రీ దర్శి చెంచ రాయగారును మహాసంధికి వందసీయము. ఆంధ్రులందరి జేతులు జయై ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాశక్తియు. భాషాప్రముఖ గావ్య విభాగముగారు యిచ్చేవున్నది. ఆంధ్రజేతాభివృద్ధికి గ్రంథాలయములు, ఆంధ్ర పాఠశాల కలిగియు ఆంధ్ర ఆయాశ్వేద సమ్మేళనము, ఆంధ్ర వ్యాపారముగోదామితులు ఆంధ్రజేత సేనా సాధులు. ముఖ్యమైన అంగములు. వీటి అభివృద్ధి యందే మనము జేరవలెను.

మరియు ననేక సందర్భముల చర్చించ నవసరముండి నను మహాసభాగాని వాని పర్యవేక్షించుచున్న మహాసీమీడు స్వామిభగవాను గావీ ఆంధ్రజేతయు జేతనవాదకవరా యణుడును అయిదుండు వాపు స్వామిగారును మీ విరోధము గా తెజవలరు.

మహాజనులారా! యెచ్చటికోరములను తమింపి, ఆ హ్యోగ ములను నేను స్వయంకారములను బహుళముగా నెంచి మారందరు సభ జయప్రదముగా జనపుటకు తోడ్పడుచు పోగొందెను.

ద్వితీయదినచర్చ

మే నెల 21:-ఆంధ్రమహాసభ సభ సేను మరల సమావేశమైనది. ఆగ్లాటు రంగవాగ మొనరియారు. సభాధిపత్యము వహించిరి. పలువురు ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులు సభ నలంకరించిరి. సభాకార్యము ప్రారంభమైన పిమ్మట సభవారు తీర్మానము లనేకముల నంగీకరించిరి.

మొదటితీర్మానము

ఆంధ్రవ్యవస్థలు

విశాఖపట్టణనివాసులు వీరనారాయణదేవు గారి క్రింది తీర్మాన ముపపాదించిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనున్న విద్యాలయములు గ్రంథాలయములు జేనాలయములు పరిషత్తులు మొదలుగాగల వ్యవస్థల నిర్మాణములను ప్రతిసంవత్సరమున పరిక్షించి వానిని అభివృద్ధి పరచుటకు తగిన మార్గముల నిర్ణయించుట కి సభవారిగా నంగీకరించి ఆవ్యవస్థలను ఈమహాసభాధికారమునకు లోబరిచి వాని పునాభివృద్ధికి సంబంధించిన బాధ్యతను మహాసభవారునని యును ఇందుకొరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ లను పుత్రికలు మొదలగువాని మూలకముగ అప్పటప్పటికి తీర్చిదిద్దుచుండవలయు ననియు నీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

తీర్మానమును చింతమనేనిభావయ్యగారు బలపరచిన యనంతరము సభవారిచే నంగీకృతమైనది.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారి క్రిందితీర్మానముపపాదించిరి.

ఆంధ్రమహాసభ స్థాయిగా నేర్పడవలయు ననియు ప్రతి సంవత్సరము సాలు చందా 1 రూపాయకు తక్కువగాని మొత్తముగాని, రూ 0.40 లకు తక్కువగాని మొత్తముగాని ఇయ్యవలయునని తీర్మానించుచున్నారు. 18 సంవత్సరములకు వైబడిన వయస్సు గల శ్రీపురుషులు ప్రతివారము ఈ సభలో సభ్యులుగా నుండవలయు నని తీర్మానించుచున్నారు.

సర్వతోముఖమైన ఆంధ్రోద్యమమును కేంద్రీకృతము చేయుట కనురూపమైన యేర్పాటు చేయుటకును స్థాయిసంఘమువారికి అధికారమిచ్చుటకును సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

స్థాయిసంఘము మహాసభకు కార్యనిర్వాహకసభగా నేర్పడి సంవత్సరమునందంతటను సభాదేశ్యములను నెరవేర్చుటకు పాటుపడవలయు నని తీర్మానించుచున్నారు.

స్థాయిసంఘమునందు వివిధోద్యమములందు పనిచేయుచున్నట్టి వారు వారి యుద్యమనిర్వాహకులనుండి యేర్పరచిన కార్యదర్శినిగాని సభాధ్యక్షునిగాని ఉద్యమ నిర్వాహకు లేర్పరచిన ఇతరుని గాని ఒకనిని సభ్యునిగా నుండునట్లు తీర్మానించుచున్నారు.

స్థాయిసంఘమునందు ఇదివరకు వలెనే విజేతసభ్యులను సామాన్యసభ్యులను జేర్చుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

స్థాయి సంఘ సమావేశమునకు అనుమతముగల్గిన గురుకుండలయునని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

సర్వతోముఖమైన ఆంధ్రోద్యమ సంకలన కేంద్రీకృతముచేయుట కావశ్యతను గురించి పంతులుగారు నూచించుచు మాటలాడిరి. శనగపల్లి రామస్వామి గుప్తగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. పిమ్మట తీర్మాన మందరిచే నామోదించబడినది.

ఆంధ్రుల సన్మానము

వల్లూరి నూర్యనారాయణరావు పంతులు గారి క్రింది తీర్మాన ముపపాదించిరి.

ఆంధ్రజేతమున సాహిత్యమునందును కవిత్వమునందును గానమునందును చిత్రలేఖనమునందును శిల్పము మొదలగు కళలయందును పాల్గొనికవిద్యలందును నైపుణ్యము గాంచిన ప్రకృతపురుషులను ఈ మహాసభాసమావేశములందు సత్కరించుటకును తగురీతిని భనసహాయము సాధ్యమైనంత వరకు చేయుటకును ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

తీర్మానము చిత్తూరుమండలవాసు లగు బూదూరు రామానుజులు రెడ్డిగారు బలపరచిన తరువాత సభవారిచే అంగీకృతమైనది.

ఆంధ్రవిద్యాసంఘము

దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య పంతులు గారి క్రిందితీర్మానముపపాదించిరి.

విద్య ప్రజల యభ్యుదయమునకు మూలసాధనగుటకు వలనను పకృతమున ప్రభుత్వమువారిచేత అవలంబింపబడిన విద్యా ఆదర్శములను విధానములను, భారతజాతీయగు ఆంధ్రవ్యక్తిత్వమును పోషించునట్టిమార్గమున మార్పులుచేసి ఆయా దర్శములు సాఫల్యముగ జేయదగిన విశ్వవిద్యాలయము మొదలగు విద్యాప్రతిస్థాపనలను అదిర కాలుములోపల ఆంధ్రదేశమునందు స్థాపించుట ఆవశ్యకము గావున భారతజాతీయతను ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వమును సిద్ధాంతీకరించి తదనుగుణ్య మగు విద్యామార్గమును నిరూపించుటకు ఈ క్రింద నుదాహరింపబడిన విద్యాసంఘల సిద్ధాంతసభగా నేర్పరచుటకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(1) పోతరాజు నరసింహముగారు (2) సర్వపల్లి రాధాకృష్ణయ్యగారు (3) కోపల్లి హనుమంతరావుగారు (4) కట్టించి రామలింగారెడ్డిగారు (5) కల్లూరి వెంకటరామకృష్ణి గారు (6) నూరి వెంకటరంగసింహము గారు (7) మామిడి పూడి వెంకటరంగయ్యగారు (8) ఎన్. ఎస్. వెంకట్రామయ్యగారు (9) దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు (కార్యద్రచ్చు):

మరియు సిద్ధాంత సభవారి నివేదికమును రాజోపు సంవత్సరము ఆంధ్రమహాసభాకార్య వ్యయములకు ద్రవ్యము మహాజన సభాస్థాయి సంఘమువారి భనములోనుండి ఇచ్చుటకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

కోన వెంకట్రామ శర్మగారు తీర్మానమును బలపరచిన యనంతర ముపపాదన సర్వజనామోదము బడెననిది.

న్యాపతి సుబ్బారావుగారి ఆరోగ్యము

అష్టమాంధ్ర లుపపాదించిన ఈ క్రిందితీర్మాన మందరిచే నామోదించబడినది.

సుప్రసిద్ధదేశోద్ధారకులలో నొక్క రగు న్యాపతి సుబ్బారావుపంతులుగారి కి ననుమతముచేసి స్వస్థత లేనందులకై చింతిల్లుచు మరల వారి సుప్రార్థనాగోగ్యసంతులుగ నొనర్చుటకై ఈసభవారి శ్రమని ప్రారంభించుచున్నారు.

నేరజాతుల శ్రేయము

ఆమంచర్ల సుబ్బకృష్ణారావు పంతులు గారి క్రింది తీర్మాన ముపపాదించిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లయందు కొందరిని ఆజన్మాంతము నేరములు చేయు జాతులని నిర్బంధించుచున్న ప్రభుత్వమువారి చర్యలకు చింతిల్లుచు అట్టి జాతులవారి పాలనావిధములను మతాంతరులను ఆంధ్రేతరులను చేయుటచే ప్రభుత్వమువారికి దెలిపి అట్టి పాలనాబాధ్యతలను వహించుటకు తగిన సంఘములను ఏర్పాటుచేయుటకు స్థాయిసంఘమువారు ప్రయత్నములను చేయవలసినదిగా ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

తీర్మాన ముపపాదించుచు కృష్ణారావుగారు మాటలాడుచు ప్రస్తుతము నేరజాతుల మతాంతరుల పోషణకొందందుండి తమ వ్యక్తిత్వములను పోగొట్టుకొనుచున్నారనియు మనసంప్రదాయముల ననుసరించి వారిని అభివృద్ధికి తెచ్చుట అత్యవశ్యకమనియు ప్రభుత్వమువారు సయితము ఈ నేరజాతులను జేయుల పాలనాధికారముల కిచ్చుటకు సంసిద్ధులై యున్నారనియు చెప్పిరి. నల్లపాటి హనుమంతరావుగారు తీర్మానమును

రెడ్డి మహాసభ

అధ్యక్షులు : కట్టమంచి - రామలింగా రెడ్డిగారు
ఈనెల 25, 30, 31 వ తేదీలలో నెల్లూరునందు జరుగును.
రెడ్డి మహాశయులందరు విచ్చేయ వ్రార్థితులు.

నెల్లూరు,
8-5-20.

(2281)

దొడ్డా - రామరెడ్డి,
ముఖ్య కార్యదర్శి.

బలపరచుచు సీతానగరము నెట్టియెంటులలో నేరజాతులు పడుచున్న శ్రమలను వివరించి వారి శ్రమోత్పత్తికిగాను ప్రజల ముందంజవేసి పరిశోధనలయను నని నుడివారి.

గద్దెరంగయ్యగారునుగూడ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మాటలాడుచు ప్రభుత్వమువారు నేరజాతుల విషయమున బ్రద్ధ తీసికొనుచున్నారనియు ఇటులనే మిషనరీలు మున్నగువారు చేయుచున్నారని గావున మనము వారి నేరను భంగపరచుకూడదని చెప్పిరి. బూచురు రామానుజులరెడ్డిగారు ప్రతిము తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మాటలాడిరి.

అధ్యక్షులు తీర్మానమును వోటుల బెట్టగా బహుసంఖ్యకు లంగీకరించిరి.

భాషా ప్రయత్న సమస్య.

అనంతపురముండల వాసు లగు మాత్రీ కంకరరావు పంతులుగారి క్రింది తీర్మాన ముపపాదించిరి.

“ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు నిర్మించిన రాజ్యాంగ సంస్కరణకానను మూలాధారముగు బాధ్యతాయుతపరిపాలనము సాధనముగ నుండుటకును, అట్టిబాధ్యతలను ప్రజలచక్కగా నిర్వహించుటకును భారత రాష్ట్రములు భాషా ప్రయుక్తముగ విభజన చేయుట అవశ్యకము గావునను అట్టి విభాగమున కనకాళము ఆకాశము నందలి 15 వ నక్షత్రము నూచింపబడినది గావునను చెన్నరాజధానిలో నుత్తరమున నున్న పల్లెండ్రెండు నుండలములను చెన్నపురితో చేర్చియొక ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రముగ చేయవలయు ననియును.

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనకై ప్రయత్నములు చేయుచున్న శాస్త్రజ్ఞ, కర్నూటక, మహారాష్ట్ర, ఘాట్సర్ సింధు దేశములలో సంగ్రహించి రాగల బాలీయమహాసభవాటికి అఖిలభారతసభ యొకటి సమావేశము గావించి దేశీయ మహాసభయందు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణవిషయమును గూర్చిన తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటకును ప్రయత్నింపవలయుననియు.

ఈ ప్రయత్నమునకు వలయు వ్యయములు స్థాయిసంఘు ద్రవ్యమునందీ యొసంగవలయుననియును ఈ సభివారు తీర్మానించున్నారు.

మాత్రీ కంకరరావుగారు తీర్మాన ముపపాదించుచు రాష్ట్రము కావలయునా వలదా అను చర్చలో మనోజీవుడు వీలులేదనియు, ఈ విషయము పార్లమెంటువారిచే పరిష్కరింపబడవలయుననియు, మనమిప్పుడు కార్యాచరణకుదిగి రాష్ట్ర నిర్మాణము సాధ్యమైనంతవరకు సఫలమగుటకు ప్రయత్నింపవలయుననియు చెప్పిరి.

కర్నూలు మండలపక్షమున అకథానం శేషయ్యగారు తురగా రామచంద్రరావు పంతులుగారు గరిగిపాటి వెంకన్నగారు, చిత్తూరుపక్షమున బూచురు రామానుజులరెడ్డిగారు, కడపపక్షమున జాగర్లమాడి పిన్నయ్యగారు, బళ్లారి పక్షమున రాయదుర్గం బ్రద్రప్పగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మందరిచే నేకగ్రీవముగా నామోదించబడినది.

ఆంధ్రసంస్థల ప్రోత్సాహము

అధ్యక్షులు క్రింది తీర్మానముల నుపపాదించిరి. సభ్యులందరిచే నేకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడినవి.

ఆంధ్రభాషాసారస్వతమున బాలీయవిద్యను కళలను పరిశ్రమలను వ్యాపారములను ప్రోత్సహించుట అవసరమనియు విద్యుత్తు క మనియును ఆంధ్రులకు గట్టిగా నివేదించుచున్నారు.

విద్యావ్యాప్తమునందు కేంద్రీకరణము చేయుపద్ధతి గరికాడయందు ఇంజనీరింగు మొదలగు విద్యలందు తెలుగు మండలముల లోపముల దీర్చుటకు ఆంధ్రదేశమునందు ఇంజనీరింగు కళాశాల, వ్యవసాయ కళాశాల, వాణిజ్యకళాశాల, ఆటవిక కళాశాల, శేతమున్నగు కర్మవిద్యాలయములను స్థాపింపవలయు ననియు ప్రభుత్వమువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశమునందు విద్యావ్యాప్తికై ఆంధ్రజాతీయపరిషాదాభివృద్ధి కిని కాన్త్రములయొక్కయు ప్రత్యేకాభివృద్ధి గావించుటకు సాధ్యమైనంతవరకు మాతృభాషామూలకముగ వారు స్థాపింపవలయునని ప్రార్థించుచున్నారు.

విద్యావ్యాప్తమునకును బాసములు బాగుగ తెలియుటకును సాధ్యమైనంతవరకు భాషా సంబంధము లేని కాన్త్రములను పాఠశాలాంత్య తరగతి వరకైనను దేవభాషలలో బోధించుట అవసరమని ఈ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఇప్పుడు దత్తమండలములలో విద్యావ్యాప్తము తక్కువగుచున్న కారణములనుబట్టి యీ సభవారు గవర్నమెంటువారిని బాబురకును బాలికలకును ఉపయుక్తమగునట్టి విద్యాలయము లధికముగ నేర్పాటుచేయు దని ప్రార్థించుచున్నారు. ముఖ్యముగ అనంతపురములో నొక కైద్యశాలయొక్కర్నూలులో నొక ప్రథమతరగతి కళాశాలయొ బళ్లారిలో నొక ఇంజనీరింగు పాఠశాలయొ స్థాపింపవలయు నని ఈసభ వారు కోరుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశములో నిమ్మ జాతులయొక్క సాంఘిక ఆర్థిక స్థితిని చక్కచేయుటయను ఆంధ్రులకు విద్యుత్తుధర్మమని ఈ సభవారు ఆంధ్రులను హెచ్చరించుచున్నారు.

మన దేశమయొక్క అర్థికాభివృద్ధికిని, ఆర్థిక సంబంధమును కృత్రిమ ప్రబలుటకును తద్వలన రాజకీయమునకు అవసరమగు క్రొత్తపాతకల స్థాపించుటకును సాధ్యమైనంత వరకును వ్యవేశ కస్తువులనే మాత్రముగా వ్యవేశ కస్తువులవై న ఆంధ్రులందరూ తక్కువ వాడుచుండుటకును ఈ సభవారు ఆంధ్రమహా సభలను ప్రోత్సహించుచున్నారు.

మరణోపద్యాయముల విభాగమునందు ఒకభాగముగా నెక్సట్టియొ దొరతనమువారినుండి సహాయమును పొందుచున్నట్టియు విద్యాలయములందు చదువుచున్న విద్యార్థులు వారి పాలకుల ఆధ్వర్యంతుల మున్నయెడల మరణసంబంధమై పాతములను చదువవలయు నను నిర్బంధ ముండరా దనియును అట్టి నిర్బంధమోచనమునకు మరొకవిషయములందును వారికి లోపముండరాదనియును, ఈసభవారు రభిప్రాయపడుచున్నారు.

సభాభ్యుత్పాది యుజ్జ బొందనిది సభ్యులెవ్వరైనను దేశభావలందు ప్రసంగించుట కనకాళము తేటమైనట్లు చెప్పి పరిశాసననిర్మాణసభవారు చేసిన నిబంధన ప్రకాశించినభయము కల్గుటకును అభివృద్ధికిని భంగపరచును ఈ సభవారు ఖండించుచు ఆంగ్లభాషయందు అభివృద్ధి (తరగతి) చేయలేని ప్రతినభ్యూతును దేశభాషయందు ప్రసంగించు మాటలు గలిగి యుండవలయు ననియు నిబంధన నీ రీతిగా మార్చవలయుననియు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

అనంతపురమునందు గల దత్తమండల కళాశాలయందు ఎల్. టి. శత్రుజి విభాగమును ఏర్పరచుటకును, ప్రస్తుతముగల యునివర్సిటీ హైస్కూలును ఈ కార్యమును సాధించుటకై సంగ్రహించుటలలోపావనమునం దుండుటకును ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

నవాబోద్యమమును మనదేశములో నెక్కుడుగ సభివృద్ధి యగుటకు రైల్వేలెక్కువ వైరాపములను మహిళాదేశీ కపుడు తత్సంబంధములగు నిలవమొత్తములను సహకార పరపతి సంఘ సంబంధములగు నిధులలో నిలవ చేయుచుండవలయుననియు అందుకు తగిన అవకాశములను కలగజేయవలయు నని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

ఈ దేశమయొక్క తీవ్రవృద్ధిని బట్టియు ప్రజలస్థితి గతులను అభిప్రాయములనుబట్టియు ఆయుర్యవైద్యవిద్య అత్యవశ్యకమైనందున ప్రభుత్వమువారు ఆయుర్యవైద్యాభివృద్ధికి తగు సహాయము చేయవలయుటకు వింతించు అట్టి సహాయమును తెలుసే చేయవలయుననియు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

సంగీతకళాశాల:— కల్లూరి సూర్యవారాయణరావు పంతులుగారు ఈ క్రింది తీర్మాన ముపపాదించిరి.

ఆంధ్రదేశమున విజయనగరమందు సంగీత కళాశాలను స్థాపించిన శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయనగరము మహారాజావారికి ఈ సభవారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

తీర్మాన మందరిచే నామోదించబడినది.

కల్లూరు కళాశాల:— కల్లూరి సూర్యవారాయణరావు పంతులుగారి క్రింది తీర్మాన ముపపాదించిరి.

కల్లూరుపురములో రెండవతరగతి కళాశాలను స్థాపించి నందులకు శ్రీ వెంకటగిరి రాజాగారికి ఈ సభవారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

ఈ తీర్మానము నైరమంతులచే నంగీకరింపబడినది.

“భాషా ప్రయత్న ఉద్యమము”

అధ్యక్షులు నామోదించిన ఈ క్రిందితీర్మాన మందరిచే నామోదించబడినది.

“దివాను బహదరు హుసన్ రామచంద్రరావు పంతులుగారు ఈ సభవారి కోరికగిరి హుస్సూరు సాయల విరాళమునకు వారి కీ సభవారు కృతజ్ఞతాపూర్వకమున వందనముల లర్పించుచున్నారు. అవిరాళధనమున భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణావశ్యకతను గూర్చియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమును గూర్చియు అంగ్లేయభాషయందు నొక గ్రంథము వ్రాయించి ప్రచురించుట కీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఆంగ్లమునెట్లు వ్రాయవలయునో నిర్ణయించుట క్రిందివారిలో నొక యువసంఘము నేర్పరచవలయు నని ఈ సభ తీర్మానించుచున్నారు.

దివానుబహదరు హుసన్ రామచంద్రరావు పంతులుగారు, కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు దాక్టరు భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు కాశి మానుజంరావుగారు, పురాణము జాగభూషణముగారు, ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజుగారు, బి. ముతస్వామి నాయుడుగారు.

ఆంగ్లమును రాయన చేయుటకును అచ్చుత్తిండి ప్రచురించుటకును వలయు సామ్య వ్యయమునెట్లుటకు కార్యదర్శిగారి కీసభవారు రధికార మిచ్చుచున్నారు.

స్థాయిసంఘపు తెన్నికలు.

కాశీవాధుని నాగేశ్వర రావు పంతులుగారి క్రింది తీర్మాన ముపపాదించిరి.

మరల స్థాయిసంఘసభ్యులను కార్యదర్శి మొదలగు ఉద్యోగులను సూతనముగ నేర్పరచుటకు ఆంధ్ర మహాస్థాయి సభవారు రెండునెలలలోపుగ ఎన్నుకొనవలయు ఇదివరకు స్థాయి సంఘసభ్యులను కార్యదర్శి మొదలగు ఉద్యోగీయులె ఊడులాగున ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

కనకవల్లి రాయస్వామి గుప్త గారు తీర్మానమును బలపరచిరి. అందరిచే నంగీకరింపబడినది.

ఇంతటితో తీర్మానములన్నియు ముగిసినవి.

పిమ్మట రాజోవు మహాసభకు గంజాము మండలమున కావ్యనించుచు చేడిది రాజాగారు కోరిన కోరికను సభవారు రంగీకరించి రాజోవుసభకు గంజాములో జరుపుటకు తీర్మానించిరి.

కల్లూరి సూర్యవారాయణరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులగు రంగరాధ మొదలియుత గారికి వందనముల నర్పించుచు ప్రస్తుతసందర్భ రుణమున వారు సభకధ్యక్షులకే వహించిన సభ సరిసామర్థ్యముతో కాంతవతో నిర్వహించుట ఎంతయు సంతోషకరముగ నున్నదనియు చెప్పిరి. దగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు ఉప్పలూరి లక్ష్మీకారాయణ కాన్త్రెగారు నయికము అధ్యక్షులకు వందనములు నమర్పించుచు మాటలాడిరి.

అధ్యక్షులగు రంగరాధ మొదలియుత గారు సభా నిర్వహణమునకు లోడ్వడిన వారికందరికి వందనముల నమర్పించుచు ఆంధ్ర దేశాభ్యుదయమునకు తిన్నపాట నుండియు సేవచేయుటకు తాము బద్ధకంబులై యుంటి మనియు ముందు సహితము తమ శక్తుల సేవచేయుటకు సంసిద్ధులమై యున్నామనియు చెప్పిరి.

కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ప్రత్యేకముగా అధ్యక్షులకు వందనముల నర్పించుచు మొదలియుతగారిని చాలాకాలమునుండి తెలియుననియు వారు దేశసేవకు చేచున్న సేవ ప్రశంసనీయమనియు ఆంధ్రోద్యమమునట్లు పీరికల అభిమాన మపారమనియు దేశభాషలద్వారానే విద్యావిభాగము గడవబడినదని మన దేశమునకు ముక్తిలేదని వాదించు వారనియు విరి వాంఛకర్యము క్రింద తత్వమౌధ్ర దేశమున ఆంధ్రోద్యమము తిరసాంజానుండుగాక యనియు కోరిరి.

అంతటితో మహాసభ ముగిసినది.

వృత్తాంతములు

19వ తేదీన కలకత్తాలో అమ్మక 17వ బంగారు అమ్మకములో రూపం 1 కి 21-4-0 వరకు పెంచడం అంగీకరించబడింది.

21వ తేదీన కలకత్తాలో దక్షిణ భారత యువరాజుగారు ఇండియన్ సానైటీ ఆఫ్ ఫీరియంట్ ఆఫ్ యాన్త్రు గు సందర్శించి యాన్త్రు సమస్యలను చర్చించారు.

1000 రూపాయల మొత్తముల బంగారు బిల్లులకు కేంద్ర ప్రభుత్వం పెంచడం రూపం 21-0-0 అంగీకరించబడింది. మొత్తముగా ఆ అమ్మకములో 1,201,050 రూపముల బంగారు అమ్మకములకు మొత్తముగా రూపం 1-కి 21-1-7 వరకు పెంచడం అంగీకరించబడింది.

మార్చి నెలంతా జరిగిన తాతా అయిరమ్, స్టీలు కంపెనీల సమ్మెలకు చివరకు ఒక నిర్ణయం వచ్చింది. కలకత్తాలోని కార్మికులు గురించి కొన్ని కాలములకు యోచించి తగిన ఫలితమును చేయబడినట్లుగా గానమొనరించింది.

అనాథులకు మిల్లీటరీ వారసుల మిల్లీటరీ దినమునకు 10 గంటలపాటు పనిచేయటం మిల్లీటరీ దినమునకు సమ్మతించింది. అందువలన కనిపారు కాక 1వ తేదీ నుండి పనిచేయవచ్చును.

కోల్కత్తాలోని సమాచార గానీ యుద్ధం. భారతదేశం యొక్క వాతావరణం విశేషంగా దుమ్ముతో కూడినట్లు తెలుపబడింది. కనుక కుటుంబములు బంగారా ద్వీపములను, అస్సాం లోని వర్షము సాధారణముగా తగ్గిపోయింది.

కలకత్తాలోని జీతము అభివృద్ధి చేయుట:- కలకత్తాలో మేడ్ కాన్స్టేబుల్స్, పోలీసు రిజర్వ్ ఫోర్స్, జీతము అభివృద్ధి చేయ బడినది ప్రభుత్వమువారిచే పోలీసు ఇన్ స్పెక్టర్ జనరలుగారికి తెలియజేయబడినది.

బంగారా మున్సిపాలిటీ:- బంగారా రాజధానిలోని పురపాలక సంఘము కార్యక్రమ నివేశకములకు బంగారా ప్రభుత్వము వారు నిమగ్నమయి కొన్ని పాఠశాలలకు సంఘము అలో పాఠశాలలను, కుటుంబ సంక్షేమ మిగుల ముఖ్యమైన ఫలితములకు కలిగించిన వనియు, పరిపాలనాధికారమును దుర్వినియోగం చేయి తలంపుతో కార్యక్రమములను భంగపరచుట ఆటంకమును తెచ్చుచున్నారని చెప్పింది.

కరాచి రయల్స్ మ్యూ:- 21వ తేదీన కరాచిలో సమ్మె ఆంధ్రము మొదలైంది. సమ్మెకట్టినవారిలో సగముమంది సమ్మె చాలించి మరల పనిని పూర్తిచేసినది. మిగతావారు కూడ ఇంక రెండుమాడు గంటలలో పనిని పూర్తిచేసినట్లు తెలియచున్నది.

యస్. డి. కార్లర్ విద్యుత్ బోర్డింగ్ మానేసినవారు కరాచికి వచ్చింది. వారు యా వారము దినములనుండియు కనిపారు కారికలకు గురించి అధికారులకు తెలియజేయుటకు రాయబారము సమర్పించింది.

బొంబాయి కార్మికులలో సభిత్వ లెక్క భూమ్మీ గారు ఓర్కీ సంధి మరతులయినట్లు తెలుసుకొన్నట్లు తెలుసుకొని కలకత్తా బొంబాయి గవర్నరుగారికి బొంబాయి కార్మికులలోని తమ సభ్యత్వమును తలచి మూలముగా తమ గానీనా మానంపిరి.

యవజం క్రైస్తవ సంఘమువారి వైరిక కాలక్షేపములలో, మే నెల 20వ తేదీన లెడి విల్లింగ్డనుగా క్రైస్తవ సమాజముకు శంఖు స్థాపనచేసింది.

బి. బి. అంబు సి. వి రయల్స్ వక్రములలోని కనిపారు సమ్మె 21వ తేదీ సాయంత్రములలో సమస్యయైంది. అంతరితములలోని సమ్మెకట్టినవారు ప్రతిరోజు లోలో మామం పెంచడం కారణంగా మరల చేసినారు.

ఒక రయల్స్ మ్యూ:- వెర్ల పట్టణములో వున్న బి. బి. అంబు రయల్స్ కార్మికులలో కనిపారు 5,500 వందల కనిపారు కనిపారుచేసింది. బి. బి. రయల్స్ కనిపారు సమ్మె కట్టినవారిలోని వీరు కూడ కొంత అలసడిన కలకత్తా జేసింది.

వార్త:- సమాచార విరాళరంగమునకు నవలంబించిన వారందరూ పిచ్చివాండ్లని తేలు ఎన్నికలు ఆసలేదని బదులొచ్చింది.

కలకత్తా వార్త:- కట్టించిన రయల్స్ లోని పని గారు అసలే పాటునకు సభిత్వ, ఈ నెల 25వ తేదీ లోపుగా తమ జీతములను పంపించుటకు కేంద్రప్రభుత్వమునకు తమను కనిపారుచేసింది.

కరాచి యొక్క రైల్వే కమిషనరు పాకిస్థాన్ 21వ తేదీన కలకత్తాకు వచ్చింది. హిందూ దేశములో కరాచికి వచ్చిన వారు గానీ యు అవకాశమును సృష్టి చేయుటకు కోర్కె లావచ్చుటకు వీరిని దొమినియన్ గవర్నరు మెంటువారు రాయబారిగౌరవించుచున్నారు.

కృష్ణామండలసభలు-వెదక వేపల్లి

ఈ నెల 27-28-29 తేదీలయందు కృష్ణామండలసభలు చరుగునని తమ క్లెరకు విశదమే. మాకు తెలిసినంత వరకు నాన్వయము తెల్లరకు బంపియుంటిమి.

కొన్ని గ్రామములనుండి రైతులు ప్రతినిధులుగా వచ్చుచుంటిమి. వ్రాయులేఖలను గాంచి యానందించుచున్నాము.

సభల కార్యక్రమము 27-5-20:- ఉదయం 7-80 ము 10 వరకు రాజకీయ సభ సాయంత్రం:- 3 ము 6 వరకు రాజకీయసభ, 6 ము 7 వరకు జిల్లాసంఘ సాధారణసభ.

28-5-20:- ఉదయం 7 ము 10 వరకు గ్రంథాలయ సభ, 80 8 ము 7 వరకు రాజకీయసభ.

29-5-20:- ఉదయం 7 ము 10.30 వరకు సంఘ సంస్కరణసభ, సాయంత్రం 8 ము 7 వరకు రాజకీయసభ.

వెదక వేపల్లి } కొదాలి శివరామకృష్ణ రావు. 16-5-20 } యావత్సంఘాభ్యుదయము.

21వ తేదీన బొంబాయిలో కృత్తి శిఖి భారత మహారాష్ట్ర సభ వరకు నంక సమావేశమైంది. కృత్తి సభకు యా, ప్రతినిధులతోడకు ప్రేక్షకులతోడకు నిండినది.

విచ్చట కృత్తి శిఖి సమావేశమును అంగీకరించి యావత్సంఘాభ్యుదయమును మొదలచుచు అధికర్యమును సంపాదించుటగా అంగీకరించుటగా గానీ యిది మహారాష్ట్రుల పీఠికలకు బాగు చేయుచు గానీ అంగీకరించినది రాజకీయములలో బొంబాయిలో ముందుగా తెలుసుకొని యొక్క పీఠికలకు విక్క చేసుకొనుట ప్రభుత్వ కార్యము.

గణితరాయముల మరమతులు

రెండు చెడిపోయిన పాఠగణితరాయములకు పాఠకేలు గారు. మేము పాటికొనడమే ముఖ్యమైనది. కొత్తగణితరాయముగా మార్చుకొనుట. తమ పాఠగణితరాయములలో బొత్తిగా చేసినవియు సామాన్యములైనవియు గానీ యిందు కొత్తగా చేసినవిగాని పాఠకేలు పాఠమును ముందుగా విశదపర్చి తినిపించి యిందును మాత్రము చేయుటకు కొత్తగణితరాయమును ముందుగా మార్చుకొనుట.

ఎద్దులు కంపెని గుంటూరు.

కడపజిల్లా గ్రామోద్యోగస్థల ద్వితీయ నభ.

పుల్లంపేట, 9-5-1920.

ఈసభ పుల్లంపేటయందు 9 వ తేదిన జరిగినది. చాలా గ్రామముల నుండి ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. సభాధ్యక్షులగు మ-రా-గా-శ్రీ, బి. పి. దేవరాజులు నాయకుగారు, బి. ఎ. బి. ఎల్. ప్రాకృత్యవర్మలు, కడప మునిసిపల్ ఛేర్మన్; రాగానే, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులును, సంఘమువారును, సంఘ ముకార్యదర్శి క్రైష్ణరెడ్డిగారును వారికి స్వాగతమిచ్చిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు మాట్టి సుబ్బారావుగారు సభ్యులకు స్వాగత మిచ్చి అధ్యక్షుల నుపపాదించి చెప్పగా చెబుటమిడి ఆప్యాయ గారిచే ఆమోదించబడి, కొమ్మని వెంకటరెడ్డిగారిచే బలపరచ బడి, సభ్యులందరిచే సేగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడి, పుష్ప మాలాకృతుల గానింపబడి అధ్యక్షులు ఉచితాసన మలంక రించిరి.

అధ్యక్షులు తమప్రారంభోపన్యాసమున శ్రీ బార్తిపార్వ భానుడు హిందూరాజ్యాంగ సంస్కరణములకు సమ్మతి నొ చునగు పంపిన సందేశమునకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు మ-రా-గా-శ్రీ, చక్రవర్తిగారికిని, మనదేశక్షేమమునకు పాటు పడిన మాంటూగు ప్రభువుగారికిని, దేశనాయకులకును, వందన ములాన్ని గ్రామోద్యోగస్థల పూర్వపు, యిప్పటి, స్థితిగతు లను విశదీకరించిరి. గ్రామమునకు గ్రామమాజిస్ట్రేటు ముఖ్య మైన వారనియు అప్పటిగ్రామపరిపాలనా పద్ధతులును, నరల యిటీవల గలిగిన మార్పులును, ప్రస్తుతమున వారు పూర్తికాల నేవకులుగా పనిచేయుచున్న సమ విద్యుత్ కర్షణములను సక్ర మముగా నెఱవేర్చుటకు విలంబక ప్రయత్నముక్కు అనూయత కును, ఉద్యోగుల ప్రైవేటిని తగినతరుణోపాయముగానక తా పత్రయ పడునందర్భములను, ప్రతి డిపార్టుమెంటుయందును గ్రామ ఉద్యోగులకుగల సంబంధమును, మతీయు వారికియెన్ని కష్టములు సంభవించినను, ద్యూటీలు ఆతిశయించినను, కొద్ది వేతనముతో నయినను, యీ గ్రామోద్యోగములను, గ్రామ

ఉద్యోగియులు విడువక కనిపెట్టుకొని యుండుట వారి పారం పర్యవార్తను పోగొట్టుకొన నొల్లకయే గాని వారికి లభించు గొప్పవేతనమునకు గాదనియు, యిప్పుడు దొరతనపువారు తల పెట్టిన వారసత్వము రద్దుచట్టమువలన గ్రామపూర్వాచారపద్ధ తులు, సంఘములు, వికమత్వము, గ్రామాధికారి గౌరవము మొదలయినవి నశించుటయేగాక యిప్పటికన్న యెక్కువ ఆసంతృప్తికరమున ఒనరించునట్టిదిగా యేర్పడునేగాని లాభ కరమైనదిగా వుండదనియు, మతీయు యిందునకు సంబంధి చిన అనేకవిషయములను తెలుపుచు ప్రభుత్వమువారు, గ్రా మోద్యోగస్థల జ్యేష్ఠానుక్రమణిక వారసత్వపు హక్కురద్దు చేయుట కయి యేర్పరచిన విల్లును ఉపసంహరించుకొనుట మిగుల యుక్తముగాను, అవశ్యముగా నున్నదనియు నుడువుచు, ప్రస్తుతమున గ్రామాధికారి పన్నవనూలు చేయుయంత్రముగను, కరణము జమాఖర్చులునాయు యంత్రముగను యేర్పడియు న్నా రనియు, మతీయు గ్రామోద్యోగస్థల మేతనములు, బత్తా లు, సప్తయిలు మొదలయిన ముఖ్యాంశములను జెప్పుచు, మన గవర్న మెంటువారికి అనుభవజ్ఞాన మంతురించుట కొలదియిప్పటి గ్రామపరిపాలనము కూడ పూర్వపరిపాలన విధులను సరించి పంచాయితీపద్ధతుల నవలంబించుచున్నా రనియు, గ్రామో ద్యోగస్థలందరు యిట్టిసభలను జేసి మనప్రభుత్వమువారికి, వారి కష్టములను తెలుపుకొనిన, దొరతనపువారు తప్పక గ్రామోద్యో గములకు సహాయము జేయుదురనియు నుడివిరి. ఈక్రింది తీర్మా నములు చేయబడెను. అధ్యక్షులు మతీయొకమారు, పుల్లంపేట రెడ్డిగారగు, రాజశ్రీ, క్రైష్ణరెడ్డిగారికిని, రెడ్డిపల్లె రెడ్డిగారగు రాజశ్రీ, వెంకట రెడ్డిగారికిని, రాజశ్రీ, మాట్టి సుబ్బారావు గారికిని, మతీసభ్యులకు (రెడ్డిగార్లకు కరణములకు) వందనము లానన్వి సభను జయపదముగ నడిపిరి.

తీర్మానములు

1. హిందూరాజ్యాంగసంస్కరణచట్టమునకు అంగీకార మొనంగుచు శ్రీ బార్తి చక్రవర్తిగారి సందేశములకు యీసభ వారు తమకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారు.
2. జీతముల సంఘసభ్యులు వుద్దేశించిన గ్రామ ఉద్యోగి వేతనములు పూర్వముజీతము తేర్పరచిన కాలపు ధరనుబట్టి రె క్కించినయెడల చాల అతృప్తికరముగా నున్నదనియు,

(a) నీక్రింద వివరించుకొన్న మేరకు జీతముల వృద్ధిపఱచినవేగాని కుటుంబ జీవనము జరుగనేరదనియు కరణములకు రూ. 80-0-0 ను బంట్లోతులకు రూ. 12-0-0 అయినను నివ్వ నలయుననియు,

(b) గ్రామపెద్దలకు జీతముల సంఘమువారు నభి వృద్ధి పఱచకుండినందులకై యీసభవారు తమ సంతాపమును తెలుపుచు గ్రామకరణములలోటి వీరికిని రూ. 80-0-0 సొసంగవలయు ననియు లేనిచో, ఆనరేయిమ్మ యిమ్మా మొదటి తరగతి భత్యములను దారి కర్చులను నొసంగవలయు ననియు, 3. సర్కాసులవైన తెల్లినప్పడు గ్రామఉద్యోగులకు గ్రామబంట్లోతులకు దారిభత్యములను నిప్పించవలయు ననియు యిప్పుడు జీతముల నభివృద్ధి సంఘమువారు సిఫారుసుచేసిన ఖాయము బత్తాలుసేమృతమును సరికాదనియు అధమం. రోజు నకు గ్రామఉద్యోగులకు ఒక్కరూపాయయును గ్రామబంట్లో తులకు మూడవతరగతి బత్తాలును నొసంగవలయు ననియు,

4. దొరతనపు వైశుద్యోగులు గ్రామముల వైశిక్యమును తెల్లినప్పడు సప్తయిడ్యూటీ వీరివైన తొలగించవలయుననియు,

5. దొరతనమువారు సవరింపనుద్దేశించిన జ్యేష్ఠానుక్రమ ణిక హక్కురద్దువిల్లు గ్రామఉద్యోగిల కుటుంబములకును గ్రా మనుపరిపాలనమునకును గ్రామజనులకు హానికరము గనుక ఉప సంహరించుకొనవలయు ననియు,

6. తహశీల్ దార్లకును, డెప్యూటీ తహశీల్ దార్లకును, గ్రామఉద్యోగియులకును అప్పటప్పటికి పరస్పర భేదములు తలంపించు చుండును గాన గ్రామ ఉద్యోగులను వారిపదవుల నుండి తొలగించు నధికారము వారికొసంగుట సమంజసముగా దనియు,

7. గ్రామఉద్యోగములు గౌరవనీయమయి అనాదియై గ్రామఉద్యోగ కుటుంబములు కూడ అనాదియైన గౌరవమును పొందియున్నవి గాన వారికి పంపు వుత్తరువులు నట్టి గౌరవరూ పముగా నుండవలయు ననియు,

8. ఒకపర్యాయము సర్వేస్కూలునందు తరిఫీదు పొం దిన కరణములను పునఃతరిఫీదు పొందవలెననెడిపద్ధతి తొల గించవలయు ననియు,

9. గ్రామములయందు నెట్టిపుప్రవము కలిగినను సేర నులను పోలీసువారికి ఒప్పించువరకును రాజస్వమును వనూ లుచేసి ఖజానాకు ఒప్పించువరకును గ్రామపుద్యోగులు జబా బుగారులయి యున్నారగాన నీనికి న్యూఫీలయినను నెవరు పా తిల నిప్పించవలయు ననియు,

11. గ్రామపుద్యోగిలకు యితరపుద్యోగులవలె తాలూకా కచ్చేరినుండి కాగితములు వగైరాలు యిప్పించవలయు ననియు, యిందుకుగానుమండలాధికారి నొక పద్ధతి యేర్పాటు చేయ వలయు ననియు,

10. గ్రామమందలి పూర్వాచారపు పద్ధతుల చొప్పున చాకలి, మంగలి, వడ్డ, కరమల, కుమ్మర, యినామువారులు లకును దొరతనమువారికిని తాలేదారులయి యున్నార గాన యిప్పటిపద్ధతి చొప్పున రిసవ్.వ.వ. పద్ధతి తొలగించి నాకరి చేయువారికి యినాములు యిప్పించవలయు ననియు,

12. శ్రోత్రియగ్రామపుద్యోగస్థులకు సర్కారుగ్రామ పుద్యోగస్థులలోపాటు జీతముల నిప్పించవలె ననియు,

13. ప్రతిట్రయాక్ ఆఫీసరుకు కనీసము ఒకనాకరు నయినను యిప్పించవలె ననియు,

14. యీతీర్మానములు రాజశ్రీ కలెక్టరుగారి ద్వారా సర్కారుకు పంపుటకు అగ్రాసవాధిపతిగారికి అధికార మిప్పించవలె ననియు,

శ్రీ కవిశేఖర విజయము.

గ్రంథకర్త: పేకూరుపాఠాశ్రయ శాస్త్రిగారు. కవిసారథ్యములగు రవీంద్రనాథుని, ఫిక్కి ననుసరించి అంధమున రచింపబడినది. గొప్ప గొప్ప వండితులచే శ్లాఘింప బడినది. తెల 10 అబాలు మాత్రమే. పుస్తకములకు ఎ.వి.ఎ.ఎ, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 2229 చెన్నపురి అని వ్రాయవలయును.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆమురాశోన్వేష్యులకు యుద్ధవిద్య అన్నిభాషలలో దొరుకును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, (1708) 31, చీనాబాదు, మదరాసు.

నోటిసు

వ్యాపారము అధికముగా విస్తరించి అగ్రవిలసితమైన వృద్ధియుగమువలన 1913 వ సం॥ ఇండియాన్ కంపెనీను ఆర్టు నక్షసరించి యెక్కువశక్తి కలకులుగడిగల బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ లేటు వారిలో మా కంపెనీని బాడుంటు స్టాకు కంపెనీగా మార్పు టకు నిశ్చయించబడినది.

ఒక్కొక్క వాటాకును నామకార్తమైన ధర రూ. 50-0-0, 5వరు మొత్త మును యీ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలయును.

అలాట్టుమెంటులో రూ. 15-0-0 వందవలయును. మిగిలిన వైకము కో రినకప్పుడు చెల్లించవలయును.

అనేకమైన వాటాలు యిదివఱకే యీ కంపెనీలో భంజంధము గల గొప్ప వారికి యిచ్చివేయునట్లు వాగ్దత్తము చేయబడినది. కొద్దివాటాలు మాత్రమే యిత రులకు ఇచ్చుటకు మిగిలి యున్నవి.

వాటాలు కొనుటయందు ఇష్టము గలవా రందరు ఆశాభంగము కలుగకుం దు నట్లు తక్షణమే యీ క్రింది చిరువామాకు దరఖాస్తులు వుంపుకొనవలయును.

N. B. ఎవరికైనను దరఖాస్తులో కోరినన్ని వాటాలు ఇవ్వవలెనని కంపెనీ వారికి యేలాటి నిర్బంధము లేదు.

జనరల్ మానేజర్

ఇండో బ్రిటిషు ప్రేడింగు కార్పొరేషన్,

నెం. 65, అపోలోస్ట్రీటు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

The General Manager,

The Indo British Trading Corporation,

No. 65, Apollo Street, Fort, Bombay.

రంగులు!

రంగులు!!

రంగులు!!!

మానవత్వము, నూతనము, కలనీయము, కష్టము, గుడ్డము మున్నగువాటికి చాటువలెను మేలైన అలరైక రంగులు ధరలు తక్కువవలె విక్రయించుచున్నాము. కలనీయవానికి మాధుర్య పటి కాంక్షింపు కంటకును. మొదటి అద్దకవల్లనే మా అలరైక రంగులు మిగుల మేలైనవి మిగుల విశదమగును. మేము మిక్కిలి అధికముగా వ్యాపారము చేయుచున్నాము. మాకు హిందూ కళాకారులదంటకు బ్రాంఛీలు, ఏజెంట్లు, వాతావరణము గలవి.

కరసన్ దాస్ లేజ్ పాల్ అండు కంపెనీ,

3202, గోవిందప్ప నాయక వీధి, మద్రాసు.

వాడ అఫీసు : బొంబాయి.

Carsandas Tejpal & Co.,

3-202 Govindappa Naick Street Madras.

Head Office-Bombay.

(896 W)

స్వదేశీ సహృదయులు

(2159 D)

జయమొందుటకు
హిందూదేశపు వృత్తులకు ప్రోత్సాహము నొసగుడు

స్వదేశ వ్యాపారమును ఆదరించుడు.

రైల్వే బ్రాండు బార్ సోపులనే

(ఎల్లప్పుడును ఎల్లరును వాడుడు)

తక్కువ ధరల వాషింగ్ సాపు లన్నిటికంటె మిక్కిలి శ్రేష్టమైనది.

హిందూదేశమునందు హిందువులచే హిందువుల యాచారములను అనుసరించుట

తయారయినట్టిది. హిందూదేశమునందు తయారై వట్టివాటి

అన్నిటిలోను మిక్కిలి శుభముగాంచినది.

జాతులన్నియు కలియుటలేదు.

తాకట్టి వస్తువులు చేర్చబడుటలేదు.

వాషింగ్ సాపు చేరువోనుకది.

గుణమునందు దీనికి సమానమైనదియు లేదు.

తక్కువ ధరల వట్టికవి, వ్యాపారపు నిబంధనలకు ప్రాసి ప్రజలకు అనుకూలము చేయుదు.

The Railway Soap Manufacturing Co.,

Princess Street, Bombay No. 2

Sole Representatives:--

The Indo-British Trading Corporation

65 Apollo Street, Fort, Bombay

అన్ని బాగాల లోను ఏజెంట్లు కావతెను.

Make
a Note it.

NOT ON SCRAPS OF PAPER

But no the Tablet of Your
Memory

THAT

The Erectruss, manufactured by Messrs. Huston Bros. Co./of Chicago, U.S.A.; and priced at Rupees Fifteen only only, P. and P. Charges extra, is the only best cure in the world for Impotency, Functional weakness and lack of virility. It is a purely Nature cure, and does away with all internal and external Medicines, and aphrodisiacs, which to say the least, are all bores, but not cures. It is a specialist in it self, and worth it weight in gold. The world renowned Dr. Bier's Hyparaemic Treatment is its basic principle.

Detailed Booklet, "Life After Death", telling all about it, free on application for Erectruss (A.P.) Sole Agency in the East, Batala (India).

చిలక మార్కుగల సిగరెట్లు

(కలకత్తా సిగరెట్లు కంపెనీ లిమిటెడ్ వారిచే
తయారుచేయబడినవి)

మిక్కిలి ఘాటులేకు, వల్లగాన, కృత్రిమముగానుండును. అప్పుడు
మేల జన్మవులమిది తయారుచేయబడినవి. మరలె షితర సిగరెట్లవలెకు,
దీనికలక గలగుండు మత్స్యకాంక్ష మిగుల కలుగదు. చిలక మార్కు సిగ
రెట్లవలెకు, మరలె షితర సిగరెట్లవలెకు గల భేదము ఒకపాకవానికే మిగుల తేలి
యగును. ధరలవట్టికవి, వ్యాపారపు నిబంధనలకు యీ సిగరెట్లు సాఫ్
యేజుట్టుకు తగులుచు వాగ్వియును.

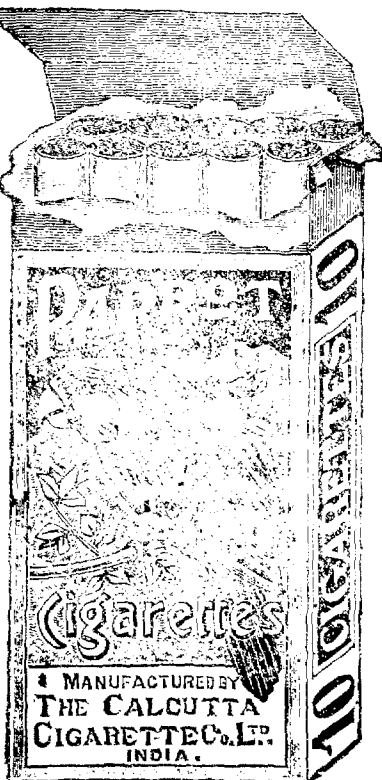
(711)

The Indo-British Trading Corporation,

65, Appollo St, FORT, Bombay

ఇందూ బిటి ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్

65, అపోలో వీధి, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

వైద్యగ్రంథములు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకృతి బి. ఎ., ఎం. బి. సి. ఎం.
గారిచే రచియించబడినవి.

1. ఆంతువ్యాధులు 0.12-0
2. చండబిడ్డ 1.0-0
3. కలరా 0.7-0
4. మలేరియా (చరిత్రము) 0.7-0
5. ఆయుర్వేదమునందలికొన్ని ప్రకృత మోక్షములు 0.4-0
6. Principles of Ayurvedic Treatment (English) 0.8-0
7. Some Important Prescriptions in Ayurvedic (English) 0-4-0

ఈ గ్రంథములు కోరువాడు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద డాక్టర్లు
భావించువానికి 15 పాకములకు, మాంతులకు, చెన్నము
లకు అనుచితముగా (వాడుకలకు) (1988)

349 నమ్మకము 1812

బంగారు, వెండి, రత్నముల

నగలును, ఇతర వస్తువులును

వాటిను యిచ్చిన వుచ్చుకొని వైశుము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి-కామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైవాబాదురోడ్డు, నుదరాసు

నగలు వాడుకలకు, భూమిలోను నుదరాసు ధర

లకు కయారులేని విక్రయించుట చేయబడును. తయారు

లకు లేనివాటిని అమ్మివేయుటగా అర్హమగుట తయారు

లేని ఇవ్వబడును. ఒకపాక ఆర్డరువచ్చినచో తయారు

లేనికొన్ని వాటి వలన మా వస్తుకం తెలిసికోవచ్చును.

టి. సి. డాన్. 710

పరిమళానంద నస్యము.

కల దబ్బి 1-4 రూ 0-4-0 బి. సి. చార్జి రూ 0-8-0

12 దబ్బులకు రూ 2-8-0 " " 0-8-0

మేలైన మద్రాసు పాచానస్యము.

కల 1 కేరళ (24 కులములు) రూ 0-14-0

బి. సి. ఖర్చు 0-5-0

కల 1 కేరళ (120 కులములు) రూ 8-8-0

బి. సి. ఖర్చు రూ 1-0-0

టి. సి. వాగలింగప్ప అండు కంపెనీ,

4 కింగ్స్ వీధి, పొన్నులపల్లె పోస్టు, మద్రాసు.

60 పుటల పుస్తకము ఉచితము

జ్యోతిషమున కార్యములును పాంచముల స్వా

భాగములను కొన్ని నిధులను అనుసరించుటలనుకా కలు

గుచున్నది. ఈ పుస్తకము పుస్తకము ఆరోగ్యవార్త

మును కలకత్తా కేరళ సాఖ్యమును, దృఢ గాత్రమును, ఆ

యుర్వృద్ధిని ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము యివానుగా

వీయుచును. పొన్నులపల్లె యు మేధునిక తంపెదను.

కలకత్తా (వాడుకలకు) (219)

వైద్యశాస్త్ర మునికంకర్ గోవిందజీ,

ఆర్యవిగ్రహబౌద్ధభాషాశాల, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్.

60 పుటల పుస్తకము ఉచితము

జ్యోతిషమున కార్యములును పాంచముల స్వా

భాగములను కొన్ని నిధులను అనుసరించుటలనుకా కలు

క్రాన్ కాఫీ గింజలు

నీలగిరిలో ఉత్పత్తి

మా క్రాన్ కాఫీ గింజలు అందరినీ ఆహ్లాదకరముగా పోషిస్తాయి. ఈ ఏర్పాటు చేయబడినది, మా కంపెనీలో ఎక్కువగా వ్యాపారము జరుగుచున్న కారణమునా ముందుగా క్రాన్ కాఫీ తెప్పించుకొనవలెను. ఈ నమూనా కప్పిన పొడిని దుర్లభము. భరణు. వోటి నేయి ఇవ్వకే మా మొత్తపు భరణు లేక చిల్లర భరణు మార్చబడును.

వరకాస్తు పంపినదే భరణుకట్టి, బహుశయము కట్టిని బంతువును. బాలులన్నియు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయవలయును.

క్రాన్ కాఫీ బహుమానము టిక్కెట్లలో పంపబడును,

క్రాన్ కాఫీ టిక్కెట్లలో	క్రాన్ కాఫీ టిక్కెట్లలో	క్రాన్ కాఫీ టిక్కెట్లలో	క్రాన్ కాఫీ టిక్కెట్లలో
8 పా 1 మొదల టిక్కెట్లలో 2-4-0	8 పా 2 మొదల 1-8	2-2-0	8 పా 3 మొదల 1-8
8 పా 2 " " 4-6-0	8 పా " " 4-0-0	6 పా " " 5-12-0	
12 పా 4 " " 8-8-0	12 పా " " 12-0-0	12 పా " " 11-0-0	
24 పా 8 " " 16-0-0	24 పా " " 15-0-0	24 పా " " 21-8-0	

8 మొదల టిక్కెట్లు లేని, 1 మొదల టిక్కెట్లను, సదక టిక్కెట్లను మాత్రమే బహుమానము గలదు.

మేటపాలెము వద్ద కమిషను : సగటుగా వైసను లేక పి. పి. మూలముగా వైసను వైసను చెల్లించవలెను.

(2152)

క్రాన్ కాఫీ కంపెనీ, మేటపాలెము.

Crown Coffee Company.

Mettupalaiyam. (S.I.Ry.)

తామర తైలము

అమృతాంజనము

డబ్బు 1-8 0-8-0. పొట్టుకొమ్మలు వేయి.

చక్కని డబ్బీలో వహ సీసా 1-8 మెల 0-10-0

అమృతాంజనము డబ్బీ - బొంబాయి, మద్రాసు. అమృతాంజనము డబ్బీ - రీలంబు కేట్టివీధి, వాడగాడి.

అమృతాంజనము డబ్బీ - రీలంబు కేట్టివీధి, వాడగాడి.

మిక్కిలి భక్తులకుగాను యాదీయో పోషించుచున్న మేటపాలెము వలసగుండును. ఈ మేటపాలెము వలసగుండును. ఈ మేటపాలెము వలసగుండును. ఈ మేటపాలెము వలసగుండును.

కామినీయా ఆయులు (రిజిస్టర్)

ఈ మేటపాలెము వలసగుండును. ఈ మేటపాలెము వలసగుండును. ఈ మేటపాలెము వలసగుండును. ఈ మేటపాలెము వలసగుండును.

కామినీయా ఆయులు (రిజిస్టర్) వలసగుండును. కామినీయా ఆయులు (రిజిస్టర్) వలసగుండును. కామినీయా ఆయులు (రిజిస్టర్) వలసగుండును.

మేటపాలెము 1-0-0 పి. పి. చార్జీ 0-5-0 అయిదు. మామిడి 2-10-0 పి. పి. చార్జీ 0-12-0 అయిదు.

పోస్ట్ ఫ్రీ టెంట్లు:

అంగ్లీయిండియాను ప్రెస్ అందు తెలియజేయు కంపెనీ,

15వ, మమ్మనసీడు, బొంబాయి.

D 126 W 120)

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము వనియేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్యూనికేషన్"ను యువయోగింపవలయును. దాని నవయోగించిన బాయిలర్లు త్రువ్వుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రువ్వు పట్టుకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్యూనికేషన్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు ఫలజ్ఞాను గురించియు అసలు యెజుట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు 26-0-0

దే రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అందు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

889

మదరాసు

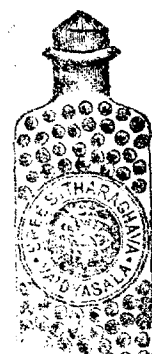
(ప్రె కామ్యూనికేషన్ గోరువద్దను ఈ వక్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతమును

లోకమయహర

కస్తూరిమాత్రలవలె

వర్షాశ్రమ గుణకార్యము దిక్పావధము చేరొకటి లేదని భారతముగా చెప్పవచ్చును. వీటిలో ఆశ్చర్యకరమైన యొక వస్తువు చేరలేదు. గావున అప్పుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరూను సంజేయము లేక నేనించవచ్చును. ఈ మూలము 8 నుండి 5 వరకు తాంబూలముతో గాని లేక వట్టి వోటితో గాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు నశ్చిక్ష వేదల మందము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, జ్వరము, జ్వరము, మలేరియాజ్వరము, శిరము,

శిరహారము, దగ్గు, శబ్దము, నరములమెప్పి బలహీనత, ఇన్ ఫ్లూ ఎంజీ, ప్లేగు, కలరా, మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్గరకు రానివ్వదు. జబ్బుగలిగిన వేళ ఉపయోగించిన తక్షణము గుణమిచ్చును. ఒకేవోటు మార్చుకొండవలసిన గురూస్త్రాణ, వ్యాపారస్థులు, ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు ఘోషాస్త్రీలు కూడ ఈ మూలము నేనించి గుణమును పొగడుచు వచ్చును. 250 మూలము గల సీసా 1-8 మెల 0-4-0

ఒక సీసా మొదలు ఆరవసీసావరకు పొట్టి 0-4-0

ఒకేసీసా 6 సీసాలను తెప్పించిన పొట్టి 1-8-0

12 సీసాలు " " 2-12-0

25 సీసాలు " " 5-8-0

అన్ని దుకాణములందును వారరును.

శ్రీ శీతారాఘవ వైద్యశాల

(301-594)

మై సూ రు.

తండ్రినిలాపము: "60డిగ్రీ" మైసూరు

India Equitable Insurance Company.

ఇండియా ఈక్విటబుల్

ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ,

వట్టాదారులకు హెచ్చు లాభ

ములను పంచివెట్టు

భీమా కంపెనీ.

ఆంధ్రదేశమున ఏజెంట్లు కావలెను.

డాక్టరు ఆచంట - లక్ష్మీకవి,

42112-682] రి.పి. యమ్.డి.సి.యం.

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, మదరాసు ప్రాంత,

185, మాంటగోమీ, మదరాసు.

వై.వి.సి. ఫహిమైస డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అతడు భక్తు రక్తములను జనించు వాద్యములతో

శిశువునకుంటి మందు. జీరువులను మచ్చలను, గండహాలము

పుండ్లను, ప్రాణనొప్పలను అన్ని విధములతోను గలుగు చర్మ

రోగములను పోగొట్టును. (8)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము.